

ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກ
ການໂອນສິດກໍາໄຊສິດໃນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ
The Solution Regarding the Claim for Losses
Occurred by land Use Right Transfer for the
State's Development Project

ໂດຍ: ສົງ ສຸນຊິນ ໄຊຍະຈັນ

ອົງການວິຊາການກົດໝາຍ
ສູນຄຸ້ມຄອງກົດໝາຍ
ມະຫາວິທະຍາໄລສຳຖາດ

2018

**ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກ
ການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ**
**The Solution Regarding the Claim for Losses
Occurred by land Use Right Transfer for the
State's Development Project**

ວິທະຍານິພົນນີ້ດຳເນີນຕາມຫຼັກສູດການສຶກສາປະລິນຍາໂທນິຕິສາດ
ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ໄດ້ຜ່ານການປ້ອງກັນ, ຄັ້ງວັນທີ 06 ມັງກອນ 2018

ໂດຍ: ທ້າວ ອຸ່ນເຮືອນ ໄຊຍະຈັກ
Mr. Ounheune XAYACHACK
ລະຫັດນັກສຶກສາ MFLA 0003/16

ວິທະຍານິພົນນີ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຫຼັກສູດການສຶກສາປະລິນຍາໂທນິຕິສາດ
ຂອງຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

2018

ບົດສະເໜີວິທະຍານິພົນນີ້ຮັບຮອງໂດຍ:

1. ທ່ານ ປອ. ຈອມຄຳ ບຸບຜາລີວັນ ອາຈານທີ່ປຶກສາ.....

2. ທ່ານ ປທ. ວິໄຊ ສີຫາປັນຍາ ຜູ້ຊ່ວຍອາຈານທີ່ປຶກສາ.....

ຄະນະກຳມະການປ້ອງກັນບົດ:

1. ທ່ານ ສຈ ດາວອນ ຫວ່າງວິຈິດ ປະທານ.....

2. ທ່ານ ຮສ. ປທ. ວຽງວິໄລ ທ່ຽງຈັນໄຊ ຮອງປະທານ.....

3. ທ່ານ ຮສ. ປທ. ແສງເພັດ ອຸໄທ ກຳມະການ.....

4. ທ່ານ ປອ. ສົມເດດ ແກ້ວວົງສັກ ກຳມະການ.....

5. ທ່ານ ປອ. ບຸນຍະເດດ ດາວປະສິດ ກຳມະການ.....

ຄະນະບໍດີ :

ວັນທີ..... 09 JAN 2018

ລາຍເຊັນ.....

ຮສ. ວຽງວິໄລ ທ່ຽງຈັນໄຊ

ຄຳຂອບໃຈ

ການຂຽນວິທະຍານິພົນສະບັບນີ້ ໄດ້ປະສົບຜົນສຳເລັດລຸ່ວງໄປດ້ວຍດີນັ້ນ ກໍເນື່ອງມາຈາກການໄດ້ຮັບຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຢ່າງເອົາໃຈໃສ່ຂອງທ່ານ ປອ ຈອມຄຳ ບຸບຜາລີວັນ ຊຶ່ງທ່ານໄດ້ຮັບເປັນອາຈານທີ່ປຶກສາ ແລະ ທ່ານ ວິໄຊ ສີທາປັນຍາ ຜູ້ຊ່ວຍອາຈານທີ່ປຶກສາ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ຄຳປຶກສາ ແລະ ໄດ້ແນະນຳໃນດ້ານຕ່າງໆເປັນຕົ້ນ ດ້ານຫຼັກການ, ການສຶກສາຂໍ້ມູນ, ການວິເຄາະ, ວິໄຈ, ການຂຽນ, ການກວດກາ ແລະ ການປັບປຸງແກ້ໄຂວິທະຍານິພົນສະບັບນີ້ ຢ່າງສຸດກົກສຸດປາຍອັນເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ຜູ້ຂຽນສາມາດຮຽບຮຽງ ແລະ ຂຽນວິທະຍານິພົນນີ້ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດຈຶ່ງຂໍຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງມານະໂອກາດນີ້ດ້ວຍ.

ຖືໂອກາດນີ້ ຂໍຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງມາຍັງທ່ານ ຄະນະກຳມະການປ້ອງກັນບົດວິທະຍານິພົນທີ່ໄດ້ຊ່ວຍແນະນຳເນື້ອໃນຂອງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຕະຫຼອດຮອດການຂຽນວິທະຍານິພົນສະບັບນີ້ ຊຶ່ງຜູ້ຂຽນໄດ້ນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈົນໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດ.

ຂໍຂອບໃຈມາຍັງ ຄະນະບໍດີຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ອາຈານທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ສອນໃນຫຼັກສູດປະລິນຍາໂທນິຕິສາດ ທີ່ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້, ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຂຽນວິທະຍານິພົນ.

ຂໍຂອບໃຈມາຍັງກຳມາທິການກົດໝາຍສະພາແຫ່ງຊາດ, ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ກົມຄົ້ນຄວ້າຄຳຮ້ອງ-ຄຳສະເໜີອົງການກວດກາລັດຖະບານ, ກົມກວດກາກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສະພາປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງໄຊເສດຖາ, ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ແລະ ເມືອງໄຊທານີ, ອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານດົງໂພນແຮ່, ບ້ານນາຄວາຍໃຕ້, ບ້ານນາບຽນ, ບ້ານໄຮຄຳ, ບ້ານນາເຄ ທີ່ໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອສະໜອງຂໍ້ມູນອັນຈຳເປັນໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ.

ສິ່ງສຳຄັນທີ່ຂາດບໍ່ໄດ້ ແມ່ນຍ້ອນການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ໃຫ້ໂອກາດຈາກການຈັດຕັ້ງກໍ່ຕັ້ງການນຳຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ໄດ້ອະນຸມັດໃຫ້ຜູ້ຂຽນໄດ້ເຂົ້າສຶກສາຮຳຮຽນໃນຄັ້ງນີ້ຕະຫຼອດຮອດຄອບຄົວທີ່ໄດ້ໃຫ້ກຳລັງແຮງໃຈ, ແຮງກາຍ ແລະ ກຳລັງ ແຮງດ້ານຊັບສິນເງິນຄຳເຂົ້າໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເປັນເວລາ 02 ປີ ຈົນໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຂ້າພະເຈົ້າ ຈຶ່ງຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງມານະໂອກາດນີ້ດ້ວຍ.

ທ້າວ ອຸ່ນເຮືອນ ໄຊຍະຈັກ

ນັກສຶກສາ ປທ ນິຕິສາດ ຮຸ່ນທີ VII

ບົດຄັດຫຍໍ້

ວິທະຍານິພົນປະລິນຍາໂທນິຕິສາດເລື່ອງ ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍ ທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອສຶກສາກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ຜົນກະທົບ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂ ບັນຫາທີ່ຍັງບໍ່ທັນເໝາະສົມຕາມກົນໄກເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບຍອມຮັບບໍ່ທັນໄດ້ ຈຶ່ງມີການຮ້ອງຂໍຄວາມເປັນທຳໄປຍັງຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ສຶກສາການຮຽກຮ້ອງຄ່າເສຍຫາຍຈາກການທັນທີ່ດິນເປັນທຶນຢູ່ໂຄງການກໍ່ສ້າງຖະໜົນ 450 ປີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນນຳໃຊ້ວິທີທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ. ສ່ວນຂໍ້ມູນທາງດ້ານປະລິມານໄດ້ມາຈາກການຕອບແບບສອບຖາມຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງ 118 ຄົນ. ສ່ວນຂໍ້ມູນທາງດ້ານຄຸນນະພາບໄດ້ມາຈາກການສຶກສາແນວທາງຂອງພັກ, ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດ.

ຜົນຂອງການສຶກສາເຫັນວ່າ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ນຳໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນ ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການ ພັດທະນາຂອງ ລັດແມ່ນມີຫຼາຍສະບັບແຕ່ເນື້ອໃນແມ່ນກຳນົດຫຼັກການ ແລະ ເນື້ອໃນ ແບບລວມໆ. ຜົນການສຳຫຼວດຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຫຼາຍທ່ານເຫັນວ່າ ການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວຄວນສ້າງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການສະເພາະກ່ຽວກັບການ ກຳນົດອັດຕາຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສອດ ຄ່ອງກັບຕົວຈິງ.

ຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ 24,6% ຫາ 29,7% ເຫັນວ່າການແກ້ໄຂ ບັນຫາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ໃນດ້ານຫຼັກການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮັບປະກັນຊີວິການເປັນ ຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ ແລະ ຕົວຈິງໃນລະດັບປານກາງ ແລະ ມີ 11,9% ຫາ 22,9 % ເຫັນວ່າມີ ຄວາມສອດຄ່ອງໃນລະດັບໜ້ອຍ.

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າຍັງພົບອີກວ່າ ເມື່ອເກີດຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດ ແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດແມ່ນ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນເປັນເຈົ້າການໃນການແກ້ໄຂ, ຖ້າແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ແມ່ນໃຫ້ສະພາ ປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ 44,1% ເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບ ຫຼາຍທີ່ສຸດ, 27,1% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ ແລະ 2,5% ຫາ 0,8% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບ ໜ້ອຍ. ຖ້າອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນຫາກບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສາມາດຮ້ອງຟ້ອງຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳມີ 44,1% ເຫັນວ່າມີຄວາມ

ເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, 30.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ ແລະ 18.6% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ສ່ວນ 4.2% ຫາ 2.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດມີຄວາມຖືກຕ້ອງ, ສອດຄ່ອງກັບສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຮັບປະກັນໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໄດ້ຮັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ຊ່ວຍສ້າງອາຊີບທີ່ໝັ້ນຄົງ, ປັບ ບຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ຫຼື ເທົ່າເດີມ ພ້ອມທັງເຮັດໃຫ້ໂຄງການພັດທະນາໄດ້ປະ ກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດໃຫ້ໄປຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ຈຶ່ງສະເໜີວ່າ:

1. ຄວນສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ພົວພັນກັບການປະເມີນມູນຄ່າທີ່ດິນ, ສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ຜົນລະບູກຂອງແຕ່ລະເຂດ ແລະ ປະເພດໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍອີງໃສ່ຈຸດພິ ເສດທາງດ້ານທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ລະດັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດ ຖະກິດ-ສັງຄົມ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃນການຄິດໄລ່ຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆ ໂດຍມອບໃຫ້ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນເປັນຜູ້ຕົກລົງ ພາຍຫຼັງຜ່ານການຮັບຮອງຂອງສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ໃນນັ້ນທຸກໆ ສາມປີ ຕ້ອງມີການປະເມີນຄືນໃໝ່;

2. ຄວນມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງ ຖິ່ນ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ແລະ ປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາໃນການປະເມີນມູນຄ່າທີ່ດິນ, ສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ຜົນລະບູກຂອງແຕ່ລະເຂດ, ແຕ່ລະປະເພດນັ້ນເພື່ອຕົກລົງຮ່ວມກັນ;

3. ລັດຖະບານ ຫຼື ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນມີງົບປະມານພຽງພໍ ສຳລັບການຈ່າຍຄ່າທົດແທນ ຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກໂຄງການພັດທະນາ ພ້ອມທັງມີແຜນຟື້ນຟູຊີ ວິດການເປັນຂອງເຂົາເຈົ້າຢ່າງໜ້ອຍ ສາມປີ ຫຼັງຈາກຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງ ການໄປແລ້ວ;

4. ເວລາເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຈ່າຍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກໂຄງການພັດທະນານັ້ນ ຄວນໃຫ້ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສະພາແຫ່ງຊາດເປັນຜູ້ຕິດຕາມການແກ້ໄຂໃນຖານະຕາງໜ້າປະຊາຊົນ, ຖ້າພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນແຕ່ລະຂັ້ນບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ກໍໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກໂຄງການພັດທະນານັ້ນຮ້ອງພ້ອງໃຫ້ສານຕັດສິນຕາມກົດໝາຍ;

5. ຄວນມີສານປົກຄອງເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງລັດກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການ ໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກໂຄງການພັດທະນາເພື່ອຄວາມເປັນທຳບົນພື້ນຖານຄວາມສະເໝີພາບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ.

Abstract

The master of law thesis on the settlement of claims for damages resulting from transfer of land use rights for state development projects is intended to examine laws, regulations, compensation, impacts and how to settle land problems, which have not been in line with the market mechanism, causing unacceptability among affected persons. Therefore, those people who are affected submitted claims for justice to many parties. This thesis also investigates the claims for damages caused by transforming lands into funding for the 450-year road construction project located in Vientiane capital, and quantitative and qualitative methods are applied in the study. While quantitative data is collected from 118 questionnaire respondents, qualitative data is gathered from investigation of directive policy of Lao's people revolution party, and relevant laws and regulations of Lao government.

The results of study indicate that there are a number of laws and regulations applied as references to the settlement of claims for damages resulting from transfer of land use rights for state development projects. However, they only provide general principles and contents. The results of the survey on the respondents' opinions suggest that to address this issue, specific laws and regulations, which specify rates of compensation for transfer of land use rights should be in line with economic growth and the current circumstance.

24.6 to 29.7 percent of the respondents strongly agreed that the principles and procedure of compensation settlement to ensure livelihood of affected persons are in line with economic growth and the current circumstance although 11.9 to 22.9 percent of them somewhat agreed with the statement.

The study also found that once disputes relating to claims for compensation for transfer of land use rights for state development projects arose, the local authorities are responsible for the first step of the settlement. If any disputes were unable to be settled by the local authorities, they would be sent to the local people's assemblies for further settlement. 44.1 percent of the respondents strongly agreed that the procedure of settlement is appropriate, and 27.1 percent of them generally agreed that such a procedure is appropriate, while only 2.5-0.8 percent of them somewhat agreed that such a procedure is suitable. If local authorities or local people's assemblies are unable to settle the disputes, the affected persons are able to lodge their complaints going through justice process. This is completely, strongly, generally, and somewhat agreed by 44.1 percent, 30.5 percent, 18.6 percent and 4.2-2.5 percent of the respondents respectively.

To allow the settlement of claims for damages resulting from transfer of land use rights for state development projects to be accurate, be in line with the socio-economic circumstances, ensure compensation to affected persons, create permanent job opportunities, improve or at least maintain affected persons' quality of life, and

enable development projects to contribute to the country's socio-economic development following green and sustainable direction, it is recommended that:

1. Laws and regulations concerning the evaluation of value of each land, structure and crop type in each zone and area based on their geographical location, existing infrastructure and degree of socio-economic growth of the area should be revised or adopted. This is to be reference to calculation of compensation for transfer of land use rights for development projects. Such calculation would be signed by the concerned governor after approval from the concerned local people's assembly, and shall be revised every three years;

2. Both central and local governmental organizations, project owner and those who are affected by a particular development project should participate in the evaluation of value of each land, structure and crop type in the area to reach an agreement;

3. The government or project owner should allocate sufficient budget for provision of compensation for transfer of land use rights for development projects. Additionally, livelihood restoration plan should have been implemented for at least three years after the provision of compensation and the project implementation;

4. Once disputes relating to the provision of compensation for transfer of land use rights for such a development project arose, local people's assembly where the project is located or national assembly should be in charge of settlement as they are representatives of Lao citizens. If assemblies at each level are unable to settle, affected persons should be able to bring their complaints to courts to decide as specified by laws;

5. Administrative courts should be established to settle disputes between the state and persons affected by transfer of land use rights for development projects for fairness based on equity before the law.

ສາລະບານ

ໜ້າ

ຄໍາຂອບໃຈ.....	i
ບົດຄັດຫຍໍ້ພາສາລາວ.....	ii
ບົດຄັດຫຍໍ້ພາສາອັງກິດ.....	iii
ສາລະບານ.....	iv
ພາກທີ I ພາກສະເໜີ.....	1
1. ຄວາມເປັນມາຂອງບັນຫາ.....	1
2. ເຫດຜົນ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນຫາ.....	3
3. ຈຸດປະສົງຂອງການຄົ້ນຄວ້າ.....	5
4. ຄໍາຖາມເພື່ອການຄົ້ນຄວ້າ.....	5
5. ສົມມຸດຕິຖານຂອງການຄົ້ນຄວ້າ.....	6
6. ຄາດຄະເນຜົນໄດ້ຮັບ.....	6
7. ອະທິບາຍຄໍາສັບເພື່ອການຄົ້ນຄວ້າ.....	6
ພາກທີ II ທົບທວນເອກະສານ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	9
1. ທົບທວນເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	9
1.1 ທັດສະນະຂອງພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວກ່ຽວກັບທີ່ດິນ.....	9
1.2 ນະໂຍບາຍຂອງລັດກ່ຽວກັບທີ່ດິນ.....	10
1.3 ຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ກໍາມະສິດທີ່ດິນ.....	12
1.4 ການໄດ້ຮັບສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.....	13
1.4.1 ການໄດ້ຮັບສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການມອບຂອງລັດ.....	14
1.4.2 ການໄດ້ຮັບສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການໂອນ.....	14
1.4.3 ການໄດ້ຮັບສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ.....	14
1.5 ການຮັບຮູ້ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.....	15
1.6 ຄວາມຈໍາເປັນໃນການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໂຄງການ ພັດທະນາຂອງ.....	16
1.7 ການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ.....	17
1.8 ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນໂຄງ ການພັດທະນາຂອງລັດ.....	17
1.9 ການສິ້ນສຸດສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ.....	18

2. ຫຼັກການ ແລະ ເນື້ອໃນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	18
2.1 ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ.....	18
2.2 ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ.....	19
2.3 ຫຼັກການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ..	19
2.3.1 ການສ້າງແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ.....	20
2.3.2 ການປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ.....	20
2.4 ຫຼັກການກຳນົດຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ.....	22
2.5 ການຄິດໄລ່ໃນການທົດແທນທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນ.....	25
2.6 ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ງົບປະມານຂອງໂຄງການ.....	26
2.7 ຫຼັກການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການປຶກສາຫາລືກັບປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ.....	26
2.8 ຫຼັກການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນອອກຈາກທີ່ດິນໃນໂຄງການເຂດ ພັດທະນາຂອງລັດ.....	27
2.8.1 ການສ້າງແຜນການຈັດສັນການຍົກຍ້າຍຂອງປະຊາຊົນ.....	27
2.8.2 ການປະຕິບັດແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ.....	27
2.8.3 ການພັດທະນາເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ.....	29
2.9 ຫຼັກການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການ ໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ.....	29
2.9.1 ການສ້າງແຜນການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ.....	30
2.9.2 ການປະເມີນລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ.....	30
2.9.3 ການປະຕິບັດແຜນການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ.....	30
2.9.4 ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານ.....	31
2.10 ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງເຈົ້າຂອງໂຄງການ ແລະ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ..	31
2.10.1 ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງເຈົ້າໂຄງການໃນການທົດແທນຄ່າ ເສຍຫາຍ ແລະ ຈັດສັນຍົກຍ້າຍ.....	31
2.10.2 ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.....	33
2.11 ຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນ ຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ.....	34
2.12 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ.....	35

2.13 ຫຼັກການຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນ ຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການ ເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ.....	36
2.13.1 ການຕິດຕາມ ກວດກາ ໂດຍເຈົ້າຂອງໂຄງການ.....	36
2.13.2 ການຕິດຕາມກວດກາໂດຍຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າ ເສຍ ຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນການຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ.....	37
2.13.3 ການຕິດຕາມກວດກາໂດຍກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.....	37
2.13.4 ການຕິດຕາມກວດກາໂດຍສະພາແຫ່ງຊາດ, ອົງການກວດ ສອບແຫ່ງລັດ, ອົງການກວດລັດຖະບານ, ອົງການກວດກາລັດທຸກຂັ້ນ.....	38
3. ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	38
ພາກທີ III ວິທີ ແລະ ເຄື່ອງມືໃນການຄົ້ນຄວ້າ	39
1. ວິທີການຄົ້ນຄວ້າ.....	39
2. ຂອບເຂດການຄົ້ນຄວ້າ.....	39
3. ປະຊາກອນ ແລະ ກຸ່ມຕົວຢ່າງ.....	39
4. ວິທີ ແລະ ເຄື່ອງມືໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ.....	40
5. ວິທີການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ແປຜົນ.....	40
ພາກທີ IV ຜົນຂອງການສຶກສາ ແລະ ການອະທິບາຍຜົນ.....	41
1. ຜົນຂອງການສຶກສາ.....	41
1.1 ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ.....	41
1.2 ທັດສະນະຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂການ ຮ້ອງຂໍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອ ໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ.....	45
2. ອະທິບາຍຜົນຂອງການສຶກສາ.....	58
2.1 ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ.....	58
2.2 ທັດສະນະຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ.....	58
2.3 ທັດສະນະຂອງຜູ້ສຶກສາຕໍ່ກັບຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າໃນແຕ່ລະດ້ານ.....	63
2.3.1 ກ່ຽວກັບຫຼັກການ ແລະ ວິທີການໃນການແກ້ໄຂການ ຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.....	63
2.3.2 ກ່ຽວກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍ	

ຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ.....	64
2.3.3 ກຸ່ມກັບວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການແກ້ໄຂການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ.....	64
ພາກທີ V ສະຫຼຸບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ.....	66
1. ສະຫຼຸບ.....	66
2. ຂໍ້ສະເໜີ.....	67
ເອກະສານອ້າງອີງ	
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ	
ປະຫວັດຫຍໍ້ຜູ້ສຶກສາ	

ພາກທີ I

ພາກສະເໜີ

1. ຄວາມເປັນມາຂອງບັນຫາ

ທີ່ດິນ ເປັນກຳມະສິດຂອງວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດ, ແມ່ນມໍລະດົກທີ່ສັກກາລະບູຊາ ຊຶ່ງນັບຫຼາຍພັນປີມາແລ້ວທີ່ບັນພະບູລຸດຂອງຊາດລາວໄດ້ພ້ອມກັບປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າດຳເນີນການຕໍ່ສູ້ເພື່ອການດຳລົງຄົງຕົວ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວຢູ່ບົນດິນແດນອັນແສນຮັກແຫ່ງນີ້.

ທີ່ດິນແມ່ນຊັບພະຍາກອນອັນຕົ້ນຕໍຂອງຊາດ ທີ່ເປັນບ່ອນດຳລົງຊີວິດ ແລະ ທຳມາຫາກິນຂອງພົນລະເມືອງລາວ, ເປັນພາຫະນະອັນສຳຄັນແຫ່ງການຜະລິດ, ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ໂດຍລັດເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ມອບໃຫ້ບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ ແລະ ການຈັດຕັ້ງນຳໃຊ້¹.

ໃນປີ 1991 ສປປ ລາວ ໄດ້ປະກາດໃຊ້ລັດຖະທຳມະນູນສະບັບທຳອິດ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດວ່າທີ່ດິນເປັນກຳມະສິດຂອງວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງລັດເປັນຕົວແທນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຢ່າງລວມສູນເປັນເອກະພາບໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ²; ໃນປີ 1992 ລັດຖະບານໄດ້ອອກດຳລັດວ່າດ້ວຍທີ່ດິນສະບັບເລກທີ 99/ນຍ, ລົງວັນທີ 12 ກໍລະກົດ 1992, ຈາກນັ້ນໃນປີ 1996 ໄດ້ມີການຈັດສັນທີ່ດິນ, ມອບດິນ-ມອບປ່າໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທົ່ວປະເທດ; ໃນປີ 1997 ລັດໄດ້ອອກກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບທຳອິດ ແລະ ໄດ້ປັບປຸງໃນປີ 2003 ຊຶ່ງເປັນສະບັບທີ່ນັບໃຊ້ໃນປັດຈຸບັນ ໂດຍລັດຮັບຮູ້ ແລະ ປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າດ້ວຍການອອກໃບຕາດິນໃຫ້ຜູ້ຄອບຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍສິດປົກປັກຮັກສາ, ສິດນຳໃຊ້, ສິດໄດ້ຮັບໝາກຜົນ, ສິດໂອນ ແລະ ສິດສືບທອດ. ນອກຈາກນີ້, ລັດຍັງຮັບຮູ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີຂອງປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ໃຊ້ທີ່ດິນນັ້ນດ້ວຍການບຸກເບີກ, ພັດທະນາທີ່ດິນ ຫຼື ຕາມການຈັດສັນທີ່ດິນຂອງລັດເປັນປົກກະຕິ, ຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຍາວນານມາຮອດປັດຈຸບັນໂດຍບໍ່ທັນມີໃບຕາດິນ ຫຼື ເອກະສານຢັ້ງຢືນສິດນຳໃຊ້ຂອງຜູ້ກ່ຽວ, ການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ຂອງບ້ານ.

ຍ້ອນມີການເປີດກວ້າງການລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດໂດຍປະຕິບັດຕາມກົນໄກເສດຖະກິດຕະຫຼາດທີ່ມີການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ດັດສົມຂອງລັດ ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

¹ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນສະບັບປັບປຸງປີ 2003, ມາດຕາ 2, ວັກ 2, ມາດຕາ 3.

² ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ສະບັບປີ 1991, ມາດຕາ 17.

ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ ແລະ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ, ດັ່ງນັ້ນຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຈຶ່ງນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຜ່ານມາລັດຖະບານ ກໍບໍ່ໄດ້ສຳຫຼວດຈັດ ສັນ, ແບ່ງເຂດ, ແບ່ງປະເພດທີ່ດິນ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງເປັນລະບົບໂດຍບໍ່ ທັນວາງຜັງເມືອງໃນຕົວເມືອງຢ່າງລະອຽດ ຈຶ່ງເກີດມີບັນຫາ ຫຼື ອຸປະສັກໃຫ້ແກ່ການສ້າງ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຫຼື ໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ໂດຍສະເພາະການສ້າງຖະໜົນທົນທາງ ຫຼື ສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ເພື່ອສາທາລະນະປະໂຫຍດ ຕາມແຜນພັດທະນາເສດຖະ ກິດ-ສັງຄົມຂອງລັດຖະບານ.

ໃນເມື່ອເປັນຄືແນວນັ້ນ ລັດຖະບານຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ໂອນສິດນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກປະຊາຊົນ ຫຼື ຈາກເຈົ້າຂອງສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ຄອບຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ດ້ວຍການຈ່າຍຄ່າທິດແທນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ, ໃນບາງບ່ອນການຈ່າຍຄ່າທິດແທນແມ່ນຕ່ຳເກີນໄປ ແລະ ບໍ່ສົມເຫດຜົນຕາມກົນໄກເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ຈຶ່ງເປັນສາເຫດໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ຖືກຜົນ ກະທົບໄດ້ມີການຮ້ອງທຸກ ຫຼື ຮຽກຮ້ອງຄ່າຊົດເຊີຍ ຫຼື ຄ່າເສຍຫາຍຈາກລັດ ໂດຍຮ້ອງທຸກ ໄປຫາພາກສ່ວນກ່ຽວ ຂ້ອງຫຼາຍບ່ອນ ເພື່ອແກ້ໄຂຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ເປັນຕົ້ນໃນໂຄງການທັນທີດິນເປັນທຶນຢູ່ໂຄງການກໍ່ສ້າງຖະໜົນ 450 ປີນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດຈາກລັດຖະ ບານ ຕາມຂໍ້ຕົກລົງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ສະບັບເລກທີ 66/ ນຍ, ລົງວັນທີ 22 ກຸມພາ 2008 ວ່າດ້ວຍການເຫັນດີໃຫ້ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ກໍ່ສ້າງ ເສັ້ນທາງດົງໂດກ-ດົງໂພສີ ໂດຍກຳນົດເຂດສະຫງວນທີ່ດິນແຄມທາງ 450 ປີ ເບື້ອງລະ 50 ແມັດມາ ເປັນທຶນເພື່ອຊຳລະການກໍ່ສ້າງ ແລະ ຊຳລະເງິນກູ້ໃຫ້ແກ່ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງໃນນັ້ນມີຜູ້ຖືກຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນມີທັງໝົດ 538 ຕອນໃນ 13 ບ້ານຂອງສາມເມືອງຄື ເມືອງຫາດຊາຍຟອງມີ 2 ບ້ານ, ເມືອງໄຊເສດຖາ 10 ບ້ານ ແລະ ເມືອງໄຊທານີ 1 ບ້ານ; ຄ່າທິດແທນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນສະເລ່ຍຕ່ຳສຸດ 15.000 ກີບຕໍ່ຕາແມັດ ແລະ ສູງສຸດ 500.000 ກີບຕໍ່ຕາແມັດ, ມາຮອດປັດຈຸ ບັນນີ້ໄດ້ຈ່າຍຄ່າທິດ ແທນສຳເລັດແລ້ວ 371 ຕອນ ຕົກເປັນເງິນ 77.432.061.069 ກີບ (ເຈັດສິບເຈັດຕື້ສີ່ຮ້ອຍ ສາມສິບສອງລ້ານຫົກສິບເອັດພັນຫົກສິບເກົ້າກີບ) ກວມເອົາ 75% ຂອງຈຳນວນຕອນດິນ ແລະ ບໍ່ຍອມມາຮັບເອົາຄ່າທິດແທນ ຫຼື ຄ່າຊົດເຊີຍທີ່ຄະນະກຳມະການປະເມີນໄວ້ຈຳ ນວນ 167 ຕອນກວມເອົາ 25% ຂອງຈຳນວນຕອນດິນ ຍ້ອນຄ່າທິດແທນຕ່ຳເກີນໄປ³ ຊຶ່ງສ່ວນ ຫຼາຍແມ່ນນັກທຸລະກິດ ແລະ ພະນັກງານ.

ສະນັ້ນ, ເຫັນວ່າການຮ້ອງຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກ ໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆແມ່ນເປັນຫາໜຶ່ງທີ່ສັງຄົມໃຫ້ຄວາມສົນໃຈຫຼາຍພໍສົມຄວນ.

³ ຮ່າງບົດລາງານຂອງເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ກ່ຽວກັບຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການທັນທີດິນເປັນທຶນຢູ່ ຖະໜົນວຽງຈັນ 450 ປີ.

2. ເຫດຜົນ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນຫາ

ເພື່ອຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ, ຮັບປະກັນໃຫ້ເສດຖະກິດມະຫາພາກມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ໝັ້ນທົນ, ຕິດພັນ ກັບການຫັນປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ທັນສະໄໝ, ຍູ້ແຮງການຜະລິດກະສິກຳ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າຂອງປະຊາຊົນໂດຍສະເພາະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຜະລິດເພື່ອ ຄ້າປະກັນສະ ບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດເປັນສິນຄ້າ; ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດ ກາງໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ, ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ກາຍເປັນການ ຜະລິດ ແລະ ຖານການເກັບລາຍຮັບທີ່ໜັ້ນຄົງ; ສົ່ງເສີມທຸລະກິດການຄ້າ ແລະ ການ ບໍລິການ ແລະ ພັດທະນາດ້ານການທ່ອງທ່ຽວໃຫ້ເປັນອຸດສາຫະກຳ, ສືບຕໍ່ຊຸກຍູ້ໂຄງການກໍ່ ສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແລະ ຂະຫຍາຍໄຟຟ້າສູ່ຊຸມນະບົດ ແລະ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ; ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານຄົມ ມະນາຄົມ ລວມທັງທາງລົດໄຟໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ ສາກົນເພື່ອເຊື່ອມຈອດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງກັບສາກົນ, ພາກພື້ນ ແລະ ອະນຸພາກພື້ນ⁴ ໃນແຕ່ລະໄລຍະນັ້ນໂດຍ ສະເພາະໂຄງການກໍ່ສ້າງຖະໜົນ 450 ປີນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ລັດຖະບານ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳ ເປັນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍເພື່ອເປົ້າໝາຍໂຄງການພັດທະ ນາຂອງລັດຄືດັ່ງກ່າວມາ ເທິງນັ້ນ ຈຶ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ມີສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ປະກອບສ່ວນ ຫຼື ໃຫ້ການສະໜັບ ສະໜູນຕໍ່ແຜນພັດທະນາຂອງລັດຖະບານ ດ້ວຍການອຳນວຍຄວາມສະດວກ ຫຼື ການສະລະ ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຕົນໃຫ້ລັດດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ເພື່ອຜົນໂຫຍດລວມຂອງຊາດ ຊຶ່ງຖືວ່າ ເປັນພັນທະຂອງພົນລະເມືອງລາວຕໍ່ລັດ⁵. ໃນກໍລະນີປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ມີສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນບໍ່ຍອມ ສະລະສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນນັ້ນໃຫ້ລັດ, ລັດຖະບານກໍບໍ່ມີສິດບັງຄັບໃຫ້ປະຊາຊົນສົມຍອມໂດຍບໍ່ມີ ການຈ່າຍຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນເອົາສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ.

ການຮັບປະກັນ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິພື້ນຖານຂອງພົນລະເມືອງລາວກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ ດິນ ແມ່ນເປັນບັນສຳຄັນທີ່ພັກ-ລັດເອົາໃຈໃສ່ ຊຶ່ງສິດພື້ນຖານດັ່ງກ່າວແມ່ນຖືກກຳນົດໄວ້ໃນ ລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ⁶. ສະນັ້ນ, ທຸກຄຳສະເໜີ, ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ຄຳຮ້ອງຂໍ ຄວາມເປັນທຳຂອງພົນລະເມືອງຕໍ່ອົງການລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍ ຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆຂອງລັດ ແມ່ນລ້ວນ ແຕ່ພົວພັນກັບສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ.

⁴ ແຜນດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານ ຊຸດທີ VIII ໄລຍະ 5 ປີ (2016-2020) ວຽກຈຸດສຸມລົງເລິກແຕ່ລະ ຊຶ່ງເຂດວຽກງານ, ໜ້າ 5.

⁵ ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ສະບັບປັບປຸງ, ປີ 2015, ມາດຕາ 47.

⁶ ທາກໍອ້າງ, ມາດຕາ 41.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນເອົາສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນຕົວຈິງເຫັນວ່າບາງບ່ອນຍັງບໍ່ທັນຮັບປະກັນໄດ້ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ໄດ້ດີກວ່າເກົ່າ ຫຼື ເທົ່າເດີມ ຍ້ອນມີການຈ່າຍຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນເອົາສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຕ່ຳເກີນໄປເຮັດປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຍອມຮັບບໍ່ໄດ້ ຈຶ່ງເກີດມີການຮ້ອງທຸກຂໍຄວາມເປັນທຳໄປຍັງຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດ ຊຶ່ງເປັນການສ້າງປະກົດການຫຍໍ້ທໍ້ໃນສັງຄົມ, ສາເຫດຕົ້ນຕໍຍ້ອນການຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນເພື່ອດຳເນີນໂຄງການພັດທະນາຈຳນວນໜຶ່ງເປັນຕົ້ນ ແມ່ນການສ້າງຖະໜົນທຶນທາງຍັງບໍ່ທັນມີນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບົບການລະອຽດ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ເປັນມາດຕະຖານເອກະພາບ.

ການເຮັດຕາມຈຸດພິເສດ ແລະ ຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງໃຜລາວຍັງມີລັກສະນະຈຳເພາະທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເປັນທາງການ, ເວົ້າສະເພາະການກຳນົດລາຄາທີ່ດິນທົດແທນໃຫ້ຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງ ແລະ ການກຳນົດລາຄາທີ່ດິນຕອນດຽວກັນພາຍຫຼັງການກໍ່ສ້າງສຳເລັດແລ້ວກໍ່ຫຼຸດໂຕນກັນຫຼາຍ ຊຶ່ງໄດ້ເຮັດໃຫ້ຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງເກີດຄວາມຮູ້ສຶກວ່າຕົນຖືກເອົາປຸງ, ຈາກນັ້ນຈຶ່ງເກີດຄວາມຂັດຂ້ອງ ແລະ ບໍ່ຍອມປະຕິບັດ ທັງມີການສະແດງຄວາມຄິດເຫັນພິພາກວິຈານໄປໃນຫຼາຍແງ່ມູມ ຍ້ອນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການໄປຢູ່ບ່ອນໃໝ່ ແລະ ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ, ບໍ່ທັນການ, ການແກ້ໄຂຂອງພາກສ່ວນຜ່ານມາກໍ່ບໍ່ເອກະພາບກັນຈຶ່ງເປັນສາເຫດໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງບັນຫາພື້ນເດັ່ນ⁷.

ການເວນຄືນທີ່ດິນເພື່ອຮັບໃຊ້ໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆທັງເປັນພາລະໜັກໜ່ວງ, ທັງເປັນບັນຫາອັນຫຼໍ່ແຫຼມ ທີ່ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽຍຮ້ອຍຂອງສັງຄົມຈາກປະກົດການດັ່ງກ່າວບໍ່ສະເພາະແຕ່ເຮັດໃຫ້ລັດ ແລະ ສັງຄົມສ່ວນລວມເສຍຜົນປະໂຫຍດທາກຍັງກາຍເປັນບັນຫາທີ່ສ້າງຄວາມບໍ່ພໍໃຈໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ, ທັງເປັນບັນຫາຫຍໍ້ທໍ້ທີ່ກຳລັງເຮັດໃຫ້ສັງຄົມຂາດຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກໍ່ຄືເຊື່ອມສັດທາຕໍ່ການນຳພາລວມຂອງພັກ.

ສະນັ້ນ, ເພື່ອຮັບປະກັນເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກໂຄງການລົງທຶນຂອງລັດ ລັດຖະບານ ແລະ ສະພາແຫ່ງຊາດ ຈຶ່ງໄດ້ຕົກລົງຮ່ວມກັນກຳນົດທິດທາງ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂຕໍ່ໜ້າຄື:⁸ ຊີ້ນຳບັນດາກະຊວງ, ອົງການທຽບເທົ່າ ແລະ ອົງການປົກຄອງຂັ້ນແຂວງສະຫຼຸບສັງລວມບັນດາໂຄງການລົງທຶນຂອງລັດ ແລະ ພາກສ່ວນ

⁷ ຄະນະໂຄສະນາອົບຮົມສູນກາງພັກ, ເອກະສານນຳພາແນວຄິດກ່ຽວກັບສະພາບພື້ນເດັ່ນ ແລະ ທິດທາງແກ້ໄຂທີ່ຄວນກຳແໜ້ນກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ສະບັບເລກທີ 12/ຄອສພ, ລົງວັນທີ 9 ສິງຫາ 2012.

⁸ ມະຕິກອງປະຊຸມຮ່ວມລະຫວ່າງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄະນະລັດຖະບານ ສະບັບເລກທີ 0145/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 13 ກັນຍາ 2017, ໜ້າ 7 ແລະ ໜ້າ 8.

ທຸລະກິດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ຍັງຄ້າງຄ່າຊົດເຊີຍເສຍຫາຍທີ່ນອນຢູ່ໃນຄວາມ ຮັບຜິດຊອບຂອງລັດຕາມສັນຍາທີ່ໄດ້ເຊັນລະຫວ່າງລັດຖະບານ, ອົງການປົກຄອງຂັ້ນແຂວງ ກັບຜູ້ປະກອບການ ຫຼື ຕາມການຕົກລົງຂອງອົງການບໍລິຫານລັດ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພິຈາລະນາ ເປັນແຕ່ລະໂຄງການ; ໃຫ້ຈັດຕັ້ງຄະນະສະເພາະກິດຮ່ວມ ຊຶ່ງມີຕົວແທນຈາກ ບັນດາກະຊວງ, ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ກຳມາທິການກ່ຽວຂ້ອງຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ, ຄະນະ ກຳມະການຂອງສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ກວດກາຄືນບັນດາ ໂຄງການລົງທຶນຂອງລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນເພື່ອສະເໜີຕໍ່ລັດຖະບານພິຈາລະນາແກ້ໄຂ; ເຫັນດີໃຫ້ແຕ່ລະກະຊວງ, ອົງການທຽບເທົ່າ ແລະ ອົງການປົກ ຄອງຂັ້ນແຂວງປະຕິບັດຕາມ ດຳລັດວ່າດ້ວຍການທົດແທຍຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກໂຄງການ ພັດທະນາສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016 ຢ່າງເຂັ້ມງວດ, ພ້ອມທັງຂຶ້ນ ແຜນງົບປະມານປະຈຳປີ ເພື່ອແກ້ໄຂຄ່າຊົດເຊີຍໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກ ໂຄງການລົງທຶນຂອງລັດ. ສຳລັບປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການລົງທຶນຂອງ ພາກເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຈະຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມສັນຍາທີ່ໄດ້ເຊັນກັນກັບ ລັດຖະບານ ຫຼື ອົງການປົກຄອງຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຕາມດຳລັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີຢ່າງເຂັ້ມ ງວດ.

ຍ້ອນສາເຫດດັ່ງກ່າວຈຶ່ງສ້າງແຮງບັນດານໃຈໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຕ້ອງການສຶກສາການ ແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການ ພັດທະນາຂອງລັດໂດຍສຶກສາກໍລະນີຮຽກຮ້ອງຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຄືນຈາກໂຄງການຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນຢູ່ໂຄງການກໍ່ສ້າງຖະໜົນ 450 ບີນະຄອນຫຼວງວຽງ ຈັນ.

3. ຈຸດປະສົງຂອງການຄົ້ນຄວ້າ

1. ເພື່ອສຶກສາຫຼັກການ ແລະ ວິທີການໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍ ຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ;
2. ເພື່ອສຶກສາຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນ ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ;
3. ເພື່ອສຶກສາວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການແກ້ໄຂການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍ ຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ.

4. ຄຳຖາມເພື່ອການຄົ້ນຄວ້າ

1. ຫຼັກການ ແລະ ວິທີການໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນ ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ມີຄືແນວໃດ?

2. ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການແກ້ໄຂການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນຢູ່ບ່ອນໃດ?
3. ວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການແກ້ໄຂການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ມີຄືແນວໃດ?

5. ສົມມຸດຕິຖານຂອງການຄົ້ນຄວ້າ

ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໃນໄລຍະຜ່ານມາຍັງບໍ່ທັນເໝາະສົມ ແລະ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຍອມຮັບບໍ່ໄດ້ ແລະ ມີການຮ້ອງຂໍຄວາມເປັນທຳໄປຍັງຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

6. ຄາດຄະເນຜົນໄດ້ຮັບ

1. ຈະໄດ້ຮູ້ເຖິງຫຼັກການ ແລະ ວິທີການໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ;
2. ຈະໄດ້ຮູ້ເຖິງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ;
3. ຈະໄດ້ຮູ້ເຖິງວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການແກ້ໄຂການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ.

7. ອະທິບາຍຄຳສັບເພື່ອການຄົ້ນຄວ້າ

ການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ໝາຍເຖິງການຮຽກຮ້ອງຂອງປະຊາຊົນ ຫຼື ບຸກຄົນ ເພື່ອໃຫ້ເຈົ້າຂອງໂຄງການຈ່າຍຄ່າເສຍຫາຍຕ່າງໆທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ລວມທັງສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ຜົນລະປູກຕ່າງໆທີ່ນອນໃນຕອນດິນຂອງຕົນເພື່ອເປັນການທົດແທນສິດ ແລະ ກຳມະສິດຂອງຕົນ.

ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໝາຍເຖິງສິດຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຖາວອນໂດຍມີໃບຕາດິນຊຶ່ງແມ່ນເອກະສານທີ່ເປັນຫຼັກຖານກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງຖາວອນທີ່ໄດ້ມາຈາກການມອບ, ການແລກປ່ຽນ, ການຊື້-ຂາຍ ແລະ ການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ.

ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕາມປະເພນີ ໝາຍເຖິງສິດໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ໃຊ້ທີ່ດິນດ້ວຍການບຸກເບີກພັດທະນາທີ່ດິນ ຫຼື ຕາມການຈັດສັນທີ່ດິນຂອງລັດມາເປັນປົກກະຕິ, ຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຍາວນານມາຮອດປັດຈຸບັນ ໂດຍບໍ່ມີເອກະສານໃດຢັ້ງຢືນສິດໃຊ້ຂອງຜູ້ກ່ຽວ, ການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ຂອງລວມບ້ານ.

ໃບຢັ້ງຢືນເຄົ້າມູນທີ່ດິນ ໝາຍເຖິງເອກະສານຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບການໄດ້ທີ່ດິນມາເພື່ອຊື້ແຈງ ໃຫ້ເຫັນປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້.

ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ດິນ ໝາຍເຖິງເອກະສານທາງການທີ່ຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບສິດໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງເຊັ່ນ ໃບຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ.

ໃບຢັ້ງຢືນການພັດທະນາທີ່ດິນ ໝາຍເຖິງເອກະສານທາງການທີ່ຂະແໜງການຄຸ້ມຄອງ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກ່ຽວຂ້ອງອອກໃຫ້ຕາມແຜນພັດທະນາທີ່ດິນທີ່ມີການຈັດສັນໄວ້ເພື່ອຮັບຮອງ ວ່າທີ່ດິນຕອນນັ້ນໄດ້ພັດທະນາແລ້ວ.

ແຜນທີ່ດິນ ໝາຍເຖິງເອກະສານຢັ້ງຢືນສິດໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ລັດມອບສິດໃຊ້ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ອົງການຈັດຕັ້ງການເມືອງ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາ ຊົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງເສດຖະກິດຂອງລັດ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍຕ່າງໆຕາມແຕ່ລະປະ ເພດທີ່ດິນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ໃບແຈ້ງເສຍພາສີທີ່ດິນ ໝາຍເຖິງເອກະສານທີ່ຫ້ອງການທີ່ດິນເມືອງ ບ່ອນທີ່ດິນຕັ້ງຢູ່ ອອກໃຫ້ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນຕອນດິນ ແລະ ເກັບຄ່າທຳນຽມນຳໃຊ້ທີ່ດິນ (ພາສີທີ່ດິນ) ນຳຜູ້ໄດ້ ຮັບສິດໃຊ້ ແລະ ສິດນຳໃຊ້ຕອນດິນດັ່ງກ່າວ.

ໃບຕາດິນ ໝາຍເຖິງ ເອກະສານທີ່ເປັນຫຼັກຖານຕົ້ນຕໍອັນໜຶ່ງອັນດຽວກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຢ່າງຖາວອນ ຊຶ່ງໄດ້ຄັດສຳເນົາຢ່າງຖືກຕ້ອງຈາກປຶ້ມທະບຽນທີ່ດິນເພື່ອມອບໃຫ້ແກ່ຜູ້ເປັນ ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນພຽງໃບດຽວ ເພື່ອຖືໄວ້ເປັນຫຼັກຖານຢ່າງຍາວນານຈົນກວ່າຈະມີການປ່ຽນແປງ ໃໝ່ຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ການຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນ ໝາຍເຖິງ ການຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນ ແມ່ນການເອົາທີ່ດິນໃຫ້ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງນຳໃຊ້ ດ້ວຍການໃຫ້ເຊົ່າ, ສຳປະທານ, ປະມູນຂາຍແບບມີກຳ ນົດ ແລະ ເອົາເຂົ້າເປັນຮຸ້ນໃນວິສາຫະກິດ ຫຼື ໃນໂຄງການພັດທະນາ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບ ແຜນແມ່ບົດຈັດສັນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ບົນພື້ນຖານການ ຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຊາດ, ຄວາມສະຫງົບ, ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍຂອງສັງຄົມ ຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ, ລວມໝູ່ ແລະ ສັງຄົມ, ສ້າງມູນຄ່າທີ່ດິນເພີ່ມຕາມກົນໄກເສດຖະກິດ ຕະຫຼາດ.

ໂຄງການພັດທະນາ ໝາຍເຖິງ ໂຄງການລົງທຶນ ຫຼື ກິດຈະການຕ່າງໆທີ່ດຳເນີນການ ພາຍໃນຂອບເຂດສປປ ລາວ ຊຶ່ງຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນ.

ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດໃຫ້ສຶກສາ, ສຳຫຼວດ, ອອກແບບ, ກໍ່ສ້າງ ແລະ ດຳເນີນໂຄງການ. ເຈົ້າຂອງໂຄງ

ການອາດຈະເປັນພາກສ່ວນລັດຖະບານ, ເອກະຊົນ ຫຼື ການຮ່ວມທຶນລະຫວ່າງລັດຖະບານ ກັບເອກະຊົນ.

ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ໝາຍເຖິງການທົດແທນ ດ້ວຍທີ່ດິນ, ວັດຖຸ ຫຼື ເປັນເງິນ ສໍາລັບທີ່ດິນ, ສິ່ງປຸກສ້າງ, ຜົນລະປູກ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກ ໂຄງການພັດ ທະນາດ້ວຍມູນຄ່າປ່ຽນແທນ.

ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການຍ້ອນມີການເວນຄືນຊັບສິນ ຫຼື ປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ກ່ອນວັນເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການ.

ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ ໝາຍເຖິງ ການຊ່ວຍເຫຼືອປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຫົກໜ່ວງ ຍ້ອນການສູນເສຍຊັບສິນເພື່ອທໍາການຜະລິດ, ການສ້າງລາຍຮັບ, ວຽກເຮັດງານ ທໍາ ຫຼື ພື້ນຖານການດໍາລົງຊີວິດ ເພື່ອປັບປຸງມາດຕະຖານຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນກ່ວາເກົ່າ ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍເທົ່າກັບລະດັບກ່ອນເວລາໂຄງການເກີດຂຶ້ນ.

ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ໝາຍເຖິງ ມາດຕະການທີ່ດໍາເນີນໂດຍເຈົ້າຂອງໂຄງການ ເພື່ອຫຼຸດ ຜ່ອນຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ສັງຄົມ ກໍຄືຕໍ່ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການສ່ວນໃດ ສ່ວນໜຶ່ງ ຫຼື ທັງໝົດຂອງໂຄງການລວມທັງການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການສູນເສຍຊັບ ສິນ ແລະ ລາຍຮັບດ້ວຍການຟື້ນຟູສິດທິ, ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອຟື້ນຟູລາຍຮັບ ແລະ ການຍົກ ຍ້າຍຈັດສັນທີ່ຈໍາເປັນ.

ພາກທີ II

ທົບທວນເອກະສານ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

1. ທົບທວນເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

1.1. ທັດສະນະຂອງພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງ ໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະຊີ້ນຳກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນໃນໄລຍະໃໝ່ວ່າ⁹ ທີ່ດິນນອກຈາກເປັນພື້ນຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂຕັດສິນຕໍ່ການຄົງຕົວ ແລະ ຂະຫຍາຍຂອງຊາດ ແລະ ເປັນກຳມະສິດຂອງວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດ, ຖ້າເບິ່ງໃນແງ່ຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຍັງເປັນຊັບພະຍາກອນອັນລ້ຳຄ່າ, ເປັນພາຫະນະ ແລະ ປັດໄຈຕົ້ນຕໍຂອງການຜະລິດ, ເປັນທ່າແຮງ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງທຶນອັນໃຫຍ່ຫຼວງໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຊຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງມີການຄຸ້ມຄອງ, ຊຸດຄົ້ນ, ນຳໃຊ້ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດໃຫ້ແກ່ລັດ ແລະ ປະຊາຊົນ, ການລະເຫຼີງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໂດຍກົງຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມກໍຄືການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແລະ ຕໍ່ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ຄວາມຍຸຕິທຳໃນສັງຄົມ; ລັດໃນຖານະເປັນຕົວແທນປະຕິ ບັດສິດເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຂອງວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດດຳເນີນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຢ່າງລວມສູນເປັນເອກະພາບໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດໂດຍຕິດພັນກັບການຈັດສັນ, ວາງແຜນນຳໃຊ້ ແລະ ພັດທະນາ, ການມອບສິດນຳໃຊ້ໃຫ້ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ, ລວມໝູ່ ແລະ ການຈັດຕັ້ງນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງຍາວນານ ແລະ ໜັ້ນຄົງໂດຍສອດຄ່ອງຕາມລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ; ທີ່ດິນຕ້ອງໄດ້ຮັບການຈັດສັນໃຫ້ສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ນຳໃຊ້ໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບເປົ້າໝາຍ, ປະຢັດມັດທະຍັດ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນສູງ, ຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດສະເພາະໜ້າ ແລະ ຍາວນານ, ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການພັດທະນາປະເທດຊາດ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ, ຍົກສູງຄຸນນະພາບທີ່ດິນ ແລະ ຮັບປະກັນທີ່ດິນສຳລັບການກະສິກຳເພື່ອຄ້ຳປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ; ການວາງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍກ່ຽວກັບທີ່ດິນຕ້ອງປະກອບສ່ວນສ້າງສະຖຽນລະພາບການເມືອງ-ສັງຄົມ, ຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນແຕ່ລະໄລຍະ, ການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ທ່າແຮງຈາກທີ່ດິນ, ພັດທະນາທີ່ດິນຕິດພັນກັບການເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາຕະຫຼາດອະສັງຫາລິມະຊັບ ລວມທັງຕະຫຼາດທີ່ດິນ ເພື່ອ

⁹ ມະຕິຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງພັກ ວ່າດ້ວຍການເພີ່ມທະວີວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນໃນໄລຍະໃໝ່ ສະບັບເລກທີ 026/ຄບສພ, ລົງວັນທີ 03 ສິງຫາ 2017, ໜ້າ 2 ແລະ ໜ້າ 4.

ສົ່ງເສີມການພັດທະນາທີ່ດິນຢ່າງແຂງແຮງຕາມກົນໄກເສດຖະກິດຕະຫຼາດທີ່ມີການດັດສົມຕາມກົດໝາຍ ແລະ ຮັບປະກັນຕາມທິດສັງຄົມນິຍົມ; ລັດສາມາດໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ, ລວມໝູ່ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອຈຸດປະສົງນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນກິດຈະການຂອງລັດ ເພື່ອສາທາລະນະປະໂຫຍດ ລວມທັງການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ວຽກງານປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍມີການຈັດສັນພື້ນທີ່ດິນບ່ອນໃໝ່ ຫຼື ທົດແທນຄືນດ້ວຍເງິນຕາມລາຄາທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ; ລັດຍັງສາມາດດຳເນີນການທວງເອົາຄືນທີ່ດິນທີ່ຖືກບຸກລຸກ, ຈັບຈອງ, ຄອບຄອງແບບຜິດກົດໝາຍ ແລະ ຖອນການມອບ, ການໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານ ເມື່ອເຫັນວ່າທີ່ດິນນັ້ນບໍ່ມີການນຳໃຊ້ຕົວຈິງ ຫຼື ນຳໃຊ້ບໍ່ຖືກເປົ້າໝາຍ.

ສ້າງແຜນແມ່ບົດຈັດສັນທີ່ດິນແຫ່ງຊາດໃຫ້ສຳເລັດໂດຍໄວ, ກຳນົດແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແຕ່ລະປະເພດໃຫ້ສົມເຫດສົມຜົນ ໂດຍຮັກສາເນື້ອທີ່ດິນປ່າໄມ້ກວມ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ດິນທົ່ວປະເທດ, ຮັບປະກັນ ແລະ ປົກປັກຮັກສາໃຫ້ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະເນື້ອທີ່ດິນປູກເຂົ້າພຽງພໍ ເພື່ອຄຳປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃນການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ, ມອບໃຫ້ລັດຖະບານ ຄົ້ນຄວ້າກຳນົດນະໂຍບາຍການສຳຫຼວດ-ວັດແທກອອກໃບຕາດິນ ແລະ ເສຍພາສີທີ່ດິນນາໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວທຸກຍາກ ແລະ ໃນເຂດບູລິມະສິດກະສິກຳ, ການຫັນປ່ຽນເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກປະເພດໜຶ່ງໄປສູ່ອີກປະເພດອື່ນ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບແຜນແມ່ບົດຈັດສັນທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວຂ້ອງ¹⁰.

1.2. ນະໂຍບາຍຂອງລັດກ່ຽວກັບທີ່ດິນ

ຍ້ອນເຫັນໄດ້ຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຄວາມສຳຄັນໃນການຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ມີບ່ອນຢູ່ອາໄສ ແລະ ບ່ອນທຳມາຫາກິນ ທັງເປັນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຢ່າງລວມສູນ ລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ອອກແຈ້ງການສະບັບເລກທີ 01/ຄຈດ.ມດປ, ລົງວັນທີ 26 ກໍລະກົດ 1996 ວ່າດ້ວຍການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບມອບດິນ-ມອບປ່າທົ່ວປະເທດ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດ 8,500 ບ້ານເປົ້າໝາຍໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງຮອດທ້າຍປີ 2000 ແມ່ນສາມາດປະຕິບັດການມອບດິນ-ມອບປ່າໄດ້ທັງໝົດທົ່ວປະເທດ 7,117 ບ້ານ, 283,111 ຄອບຄົວເກົ່າກັບ 83 % ຂອງຈຳນວນບ້ານເປົ້າໝາຍ 8,500 ບ້ານໃນຈຳນວນ

¹⁰ ມະຕິຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງພັກ ວ່າດ້ວຍການເພີ່ມທະວີວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນໃນໄລຍະໃໝ່ ສະບັບເລກທີ 026/ຄບສພ, ລົງວັນທີ 03 ສິງຫາ 2017 , ໜ້າ 3 ຂໍ້ 2.

11,386 ບ້ານທົ່ວປະເທດ. ຄຽງຄູ່ກັນມີລັດຖະບານຍັງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຊີ້ນຳການສ້າງແຜນແມ່
ບົດຈັດສັນທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງເລີ່ມແຕ່ປີ 2008 ຮອດປັດຈຸບັນແມ່ນສຳເລັດໂດຍພື້ນຖານ
ແລະ ໂຄງ ການຮັບແຈ້ງເອກະສານທີ່ດິນ ເພື່ອຂຶ້ນທະບຽນຊຶ່ງມີຜົນສຳເລັດຄື: ໃນປີ 2001
ສາມາດສ້າງຖານຂໍ້ມູນສະຖິຕິທີ່ດິນຖືກນຳໃຊ້ ແລະ ເສຍພາສີທີ່ດິນ 1,623,670 ຕອນ,
ເນື້ອທີ່ 1,078,0 79 ເຮັກຕາ¹¹.

ໃນປີ 1997 ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນໄດ້ຖືກປະກາດໃຊ້ຢ່າງເປັນທາງການ, ຈາກ
ນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ມີໂຄງການອອກໃບຕາດິນ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນກູ້ຢືມຈາກທະນາຄານໂລກໂດຍເລັ່ງໃສ່ການ
ອອກສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ເປັນດິນປູກສ້າງຢູ່ໃນຕົວເມືອງເທົ່ານັ້ນໂດຍຂຶ້ນກັບກະຊວງການເງິນ
ເປັນຜູ້ຮັບຜິດ ຊອບ, ສ່ວນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນປະເພດອື່ນໆນັ້ນແມ່ນຂະແໜງການຕ່າງໆນຳໃຊ້
ໂດຍຍັງບໍ່ມີອົງກອນໃດຄຸ້ມຄອງຢ່າງລວມສູນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນບາງພື້ນທີ່ມີການ
ທັບຊ້ອນ ແລະ ມີຜົນກະທົບໃຫ້ແກ່ກັນ ແລະ ກັນ.

ຍ້ອນເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນໄລຍະໃໝ່ຊຶ່ງ
ເປັນໄລຍະເປີດກວ້າງການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ການລົງທຶນ, ຄວາມຕ້ອງການນຳໃຊ້
ທີ່ດິນ ແລະ ຊຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຈຶ່ງເພີ່ມຂຶ້ນ, ບັນຫາຜົນກະທົບ ແລະ ຂໍ້ຂັດ
ແຍ່ງທີ່ພົວພັນກັບຂົງເຂດທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຈຶ່ງນັບມື້ນັບຫຼາຍຂຶ້ນໃນ
ທຸກຂົງເຂດ ແລະ ໃນສັງຄົມ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນປີ 2003 ຈຶ່ງໄດ້ມີການປັບປຸງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່
ດິນຄືນໃໝ່ເພື່ອໃຫ້ສອດ ຄ່ອງກັບສະພາບການການຄຸ້ມຄອງໃນໄລຍະໃໝ່. ກົດໝາຍທີ່ດິນ
ສະບັບປັບປຸງນີ້ແມ່ນໄດ້ມອບບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ
ແຫ່ງຊາດໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຢ່າງລວມສູນ, ເປັນໃຈກາງປະສານງານໃນການກຳນົດ
ນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ, ການກວດກາການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ການກຳນົດເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້
ທີ່ດິນແຕ່ລະປະ ເພດ ແລະ ການວາງແຜນຈັດສັນແບ່ງເຂດ, ແບ່ງປະເພດທີ່ດິນຮ່ວມກັບ
ບັນດາຂະແໜງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.

ເພື່ອເປັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນໃຫ້ໄປຕາມນະໂຍບາຍ ແລະ
ຍຸດທະສາດທີ່ກຳນົດໄວ້, ລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ອອກດຳລັດສະບັບເລກທີ 67/ນຍ, ລົງວັນທີ 18
ພຶດສະ ພາ 2004 ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ
ແຫ່ງຊາດ ໃນທ້າຍປີ 2006 ການຈັດຕັ້ງອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດໄດ້ສ້າງຕັ້ງຢ່າງເປັນ
ທາງການ ຊຶ່ງໄດ້ເຄື່ອນໄຫວປະຕິບັດໜ້າທີ່ການເມືອງຂອງຕົນຕາມຂອບເຂດສິດ ແລະ ໜ້າ
ທີ່ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 09 ແລະ 10 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນປີ 2003, ແຕ່ຜ່ານ

¹¹ ບົດລາຍງານຂອງທ່ານ ໄຊສົມພອນ ພົມວິຫານ ລັດຖະມົນຕີວ່າການ, ຮອງປະທານຜູ້ປະຈຳການຄະນະກຳ
ມະການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-ມອບປ່າຂັ້ນສູນກາງຕໍ່ທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ສະບັບເລກທີ 04/ປທ.
01, ລົງວັນທີ 6 ກຸມພາ 2001.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງເຫັນວ່າການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຍັງບໍ່ທັນລວມສູນ, ມີການຊໍ້າຊ້ອນກັນ, ມີບາງວຽກຕ່າງຄົນຕ່າງເຮັດ ແລະ ມີການຖິ້ມຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ກັນ ແລະ ກັນໃນເວລາເກີດມີປະກົດການຫຍໍ້ທໍ້ໃນສັງຄົມ. ເພື່ອຮັບປະກັນການປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນໃຫ້ຍືນຍົງ, ຮັບປະກັນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ, ມີໜ້າທີ່ໃນລະດັບສູງ, ຈຳກັດຜົນກະທົບດ້ານຫຍໍ້ທໍ້ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ເຮັດໃຫ້ພົນ ລະເມືອງລາວມີສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອດຳລົງຊີວິດ, ສ້າງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ທຳການຜະລິດຕາມກົດ ໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ, ເປັນແຫຼ່ງສ້າງຄວາມຮັ່ງ ມີໃຫ້ປະຊາຊົນ ແລະ ປະເທດຊາດ ທັງຮັບປະກັນສິດຄຸ້ມຄອງລວມສູນຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນໄດ້ເຕົ້າໂຮມເອົາວຽກດັ່ງກ່າວ ເຂົ້າມາເປັນກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນປັດຈຸບັນ.

1.3. ຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ກຳມະສິດທີ່ດິນ

ທີ່ດິນ ແມ່ນເປັນກຳມະສິດຂອງວົງຄະນາຍາດແຫ່ງຊາດ, ເປັນຊັບພະຍາກອນອັນຕົ້ນຕໍຂອງຊາດທີ່ເປັນບ່ອນດຳລົງຊີວິດ ແລະ ທຳມາຫາກິນຂອງພົນລະເມືອງລາວ, ເປັນພາຫະນະອັນສຳຄັນແຫ່ງການຜະລິດ, ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນ

ຄວາມສະຫງົບ. ລັດຖະບານ ໄດ້ກຳນົດທັດສະນະ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ດັ່ງນີ້¹²:

- ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບທີ່ຕັ້ງ ແລະ ບົດບາດອັນສຳຄັນຂອງທີ່ດິນຕໍ່ພາລະກິດປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ປະຊາຊົນຮັ່ງມີຜາສຸກ, ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບ, ສິວິໄລ ແລະ ຍຸຕິທຳ;

- ຮັບຮູ້ແຈ້ງກ່ຽວກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງທີ່ດິນໃນປັດຈຸບັນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້, ນໍ້າ ແລະ ຊີວະນາໆພັນນັບມື້ນັບເສື່ອມໂຊມ ແລະ ຖືກທຳລາຍດ້ວຍຫຼາຍຮູບການຍ້ອນສາເຫດອັນເນື່ອງມາຈາກການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນບໍ່ໄດ້ຜ່ານຂະບວນການຈັດສັນ, ວາງແຜນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຕາມຄວາມເໝາະສົມ ຈຶ່ງພາໃຫ້ເກີດມີການເກັບກູ້ ແລະ ຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເກີນຂີດຄວາມສາມາດທີ່ຈະຟື້ນຄືນໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຄືຜ່ານມາ;

- ເຫັນໄດ້ຄວາມຈຳເປັນພາວະວິໄສທີ່ຕ້ອງໄດ້ມີການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໂດຍທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມບໍ່ໃຫ້ເສື່ອມໂຊມ;

¹² ມະຕິກອງປະຊຸມທີ່ດິນທົ່ວປະເທດຄັ້ງທີ I, ປີ 2007 ສະບັບເລກທີ 06/ນຍ, ລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2007.

- ເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງໄດ້ມີການສຳຫຼວດຈັດສັນທີ່ດິນ, ຈັດແບ່ງເຂດ, ຈັດແບ່ງປະເພດ, ວາງແຜນ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ;

- ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ໜ້າທີ່ການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາທີ່ດິນ, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເປັນຕົ້ນຕໍ, ຖືເອົາການພັດທະນາ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບ ພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງເປັນອັນສຳຄັນ.

ລັດເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ມອບໃຫ້ບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ ແລະ ການຈັດຕັ້ງເສດຖະກິດນຳໃຊ້; ສຳລັບຄົນຕ່າງດ້າວ, ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວນັ້ນແມ່ນໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານ; ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕ້ອງໄດ້ຜ່ານການສຳຫຼວດຈັດສັນ, ກຳນົດເຂດ, ກຳນົດປະເພດທີ່ດິນ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ເຂດແຄວ້ນ ແລະ ແຫ່ງຊາດ; ດຳເນີນການມອບດິນ-ມອບປ່າໃຫ້ປະຊາຊົນມີບ່ອນຢູ່ອາໄສ ແລະ ບ່ອນທຳມາຫາກິນຕາມແຜນຈັດສັນຂອງລັດ; ຂຶ້ນສຳມະໂນທີ່ດິນ, ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ; ຮັບຮູ້ ແລະ ປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດທີ່ຖືກກົດໝາຍຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງພົນລະເມືອງລາວ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ, ເປັນຕົ້ນສິດປົກປັກຮັກສາ, ສິດໃຊ້, ສິດໄດ້ຮັບໝາກຜົນ, ສິດໂອນ ແລະ ສິດສືບທອດຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ; ບໍ່ຮັບຮູ້ການຈັບຈອງທີ່ດິນໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ເຮັດຂຶ້ນກ່ອນ ຫຼື ຫຼັງປະກາດໃຊ້ລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ; ບໍ່ຮັບຮູ້ການທວງເອົາທີ່ດິນຄືນຈາກບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ເປັນຕົ້ນທີ່ດິນທີ່ອົງການປົກຄອງໄດ້ມອບສິດນຳໃຊ້ໃຫ້ປະຊາຊົນໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ, ທີ່ດິນທີ່ເຈົ້າຂອງໄດ້ປະໜີຈາກທ້ອງຖິ່ນໃນໄໝຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ, ທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ມອບໃຫ້ເປັນຊັບສົມບັດສ່ວນລວມໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດກໍຄືໃນສະໄໝປັດຈຸບັນ ແລະ ທີ່ດິນຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ໜີໄປຕ່າງປະເທດ; ຮັບຮູ້ ແລະ ປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາວຕ່າງດ້າວ, ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ ແລະ ຄົນຕ່າງປະເທດທີ່ໄດ້ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນຂອງລັດ ຫຼື ຂອງບຸກຄົນໂດຍຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

1.4. ການໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ທີ່ເປັນພົນລະເມືອງລາວ ແມ່ນໄດ້ສິດຄອບຄອງ ຫຼື ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກສາມແຫຼ່ງຄື: ໄດ້ມາຈາກການມອບຂອງລັດ, ຈາກການໂອນ ແລະ ຈາກການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ¹³ ຊຶ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

¹³ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບປັບປຸງປີ 2003, ມາດຕາ 52.

1.4.1. ການໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການມອບຂອງລັດ

ການໄດ້ຮັບສິດຄອບຄອງ ຫຼື ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການມອບຂອງລັດ ແມ່ນການໄດ້ສິດຕາມໂຄງການມອບດິນ-ມອບປ່າຂອງລັດຖະບານ ໂດຍຜູ້ໄດ້ຮັບສິດຕາມການຈັດສັນດັ່ງກ່າວ ເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນພຽງແຕ່ສິດໃຊ້ເທົ່ານັ້ນ ໃນນັ້ນຖ້າຜູ້ກ່ຽວໄດ້ນຳໃຊ້ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນຕອນດັ່ງ ກ່າວຕາມເປົ້າໝາຍພາຍໃນສາມປີຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ຕາມການຍັງຢືນຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງຜູ້ ກ່ຽວກໍຈະໄດ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຖາວອນ ດ້ວຍການສະເໜີຂໍອອກໃບຕາດິນນຳພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ. ນອກຈາກນີ້ແລ້ວຍັງມີພະນັກງານ, ທະຫານ ແລະ ຕຳຫຼວດທີ່ໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍສິດໃຊ້ທີ່ດິນລັດຈາກພາກສ່ວນທີ່ມີສິດອຳນາດກ່ຽວຂ້ອງດ້ວຍການໄດ້ອອກໃບອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າຄອບຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນລັດຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບການ ກໍມີສິດສະເໜີຂໍທັນທີ່ດິນລັດມາເປັນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນຢ່າງຂາດຕົວຕາມດຳລັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການປະຕິບັດນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ຄຸນງາມຄວາມດີໃນພາລະກິດຮັບໃຊ້ການປະຕິວັດຊາດປະຊາທິປະໄຕ¹⁴.

1.4.2. ການໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການໂອນ

ການໄດ້ຮັບສິດຄອບຄອງ ຫຼື ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການໂອນແມ່ນສິດໃນການເອົາສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ຜູ້ອື່ນດ້ວຍການຂາຍ, ການມອບ ຫຼື ການແລກປ່ຽນ¹⁵. ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນນັ້ນຈະຕົກເປັນຂອງຜູ້ຮັບແມ່ນນັບແຕ່ມີໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນອອກໃບຕາດິນ ເປັນຕົ້ນໄປຊຶ່ງຜູ້ມອບ ຫຼື ຜູ້ຮັບຕ້ອງໄດ້ເສຍຄ່າທຳນຽມການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ເສຍອາກອນລາຍໄດ້ຈາກການໂອນທີ່ດິນດັ່ງກ່າວໃຫ້ລັດຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ.

1.4.3. ການໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ

ການໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ ແມ່ນການໄດ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການສືບທອດຕາມກົດໝາຍ ແລະ ຕາມພື້ນກຳ.

ການໄດ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການສືບທອດຕາມກົດໝາຍແມ່ນການຕົກທອດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງເຈົ້າມູນໃຫ້ຜູ້ສືບທອດມູນມໍຣະດົກເປັນຕົ້ນລູກ (ລູກຄຶງ, ລູກລ້ຽງ, ລູກນ້ຳ) ຂອງຜູ້ເສຍຊີວິດ; ຜົວຫຼື ເມຍຂອງເຈົ້າມູນມໍຣະດົກທີ່ຍັງມີຊີວິດຢູ່; ຍາດສາຍຕັ້ງ: ພໍ່, ແມ່, ປູ່, ຍ່າ, ພໍ່ເຖົ້າ, ແມ່ເຖົ້າ ແລະ ທວດຂອງຜູ້ເສຍຊີວິດ; ຍາດສາຍຂວາງ: ອ້າຍ, ເອື້ອຍ, ນ້ອງ, ລຸງ, ປ້າ, ອາວ, ອາ, ນ້າບ່າວ, ນ້າສາວ, ຫຼານ, ເຫລນ, ຫຼ້ອນຂອງຜູ້ເສຍຊີວິດ ແລະ ລັດ ຫຼື ນິ

¹⁴ ດຳລັດຂອງລັດຖະບານວ່າດ້ວຍການປະຕິບັດນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ຄຸນງາມຄວາມດີຕໍ່ພາລະກິດປະ ຕິວັດຊາດປະຊາທິປະໄຕສະບັບເລກທີ 272/ລບ, ລົງວັນທີ 16 ກັນຍາ 2015.

¹⁵ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບປັບປຸງປີ 2003, ມາດຕາ 57.

ຕິບຸກຄົນ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍໂດຍການຈັດຕາມບຸລິມະສິດໃນການສືບທອດດ້ວຍການແບ່ງປັນກັນລະຫວ່າງສາຍຍາດຂອງຜູ້ສືບທອດຕາມກົດໝາຍ, ເປັນຕົ້ນການແບ່ງປັນມູນມໍຣະດົກລະຫວ່າງຜົວ ຫຼື ເມຍທີ່ຍັງມີຊີວິດຢູ່ ແລະ ລູກ; ລະຫວ່າງຜົວ ຫຼື ເມຍທີ່ຍັງມີຊີວິດຢູ່ ແລະ ຍາດສາຍຕັ້ງ; ລະຫວ່າງຍາດສາຍຂວາງ; ການແບ່ງປັນມູນມໍຣະດົກລະຫວ່າງພວກລູກຂອງຜູ້ເສຍຊີວິດ¹⁶ ຊຶ່ງທີ່ດິນນັ້ນຈະຕົກເປັນສິດນຳໃຊ້ຂອງຜູ້ສືບທອດມູນມໍລະດົກນັບແຕ່ມີໄດ້ແບ່ງປັນກັນສຳເລັດ ແລະ ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນທີ່ດິນ(ອອກໃບຕາດິນ)ເປັນຕົ້ນໄປ.

ການໄດ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກການສືບທອດຕາມພີ່ນ້ອງ ແມ່ນການສືບທອດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕາມເຈດຈຳນົງຂອງເຈົ້າມູນໃຫ້ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ຫຼື ໃຫ້ຫຼາຍຄົນ, ໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ, ລວມໝູ່ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ, ກອງທຶນ, ມູນນິທິຕ່າງໆ ຫຼື ສະຫງວນໄວ້ສ່ວນໃດໜຶ່ງ ເພື່ອເປັນບ່ອນສັກກາລະບູຊາ ຫຼື ຮັກສາໃຫ້ຍາດພີ່ນ້ອງທີ່ຂາດເຂີນສາມາດສ້າງຢູ່ທຳກິນຕາມເຈດຈຳນົງຂອງຕົນກ່ອນເສຍຊີວິດ ແຕ່ການເຮັດພີ່ນ້ອງຕ້ອງຢູ່ໃນຂອບເຂດສິດຕາມທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໄວ້ດ້ວຍການເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຫຼື ພີ່ນ້ອງທາງປາກເປົ່າ¹⁷.

1.5. ການຮັບຮູ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ລັດ ຮັບຮູ້ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ມາຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ດ້ວຍການມອບຂອງລັດ, ການໂອນ ແລະ ການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ ຊຶ່ງການຮັບຮູ້ສິດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນດ້ວຍການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກໃບຕາດິນໃຫ້ຕາມກົດໝາຍ. ໃບຕາດິນແມ່ນເອກະສານທີ່ເປັນຫຼັກຖານຕົ້ນຕໍອັນໜຶ່ງອັນດຽວກັນກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງຖາວອນຊຶ່ງໄດ້ຄັດສຳເນົາຢ່າງຖືກຕ້ອງຈາກປຶ້ມທະບຽນທີ່ດິນ ເພື່ອມອບໃຫ້ແກ່ຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງທີ່ດິນພຽງໃບດຽວເພື່ອຖືໄວ້ເປັນຫຼັກຖານຢ່າງຍາວນານຈົນກວ່າຈະມີການປ່ຽນແປງໃໝ່ ຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ¹⁸.

ລັດຈະປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ, ມີຄວາມສະຫງົບເປັນປົກກະຕິ ແລະ ຍາວນານ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນສິດປົກປັກຮັກສາ, ສິດໃຊ້, ສິດໄດ້ຮັບໝາກຜົນ, ສິດໂອນ ແລະ ສິດສືບທອດ¹⁹.

¹⁶ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ ສະບັບປັບປຸງປີ 2008, ມາດຕາ 10 ແລະ ມາດຕາ 12-15.

¹⁷ ທາກໍອ້າງ, ມາດຕາ 24-28.

¹⁸ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບປັບປຸງປີ 2003, ມາດຕາ 49.

¹⁹ ທາກໍອ້າງ, ມາດຕາ 5.

1.6. ຄວາມຈຳເປັນໃນການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອຮັບໃຊ້ໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ

ທີ່ດິນເປັນກຳມະສິດຂອງວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດ, ເປັນມໍລະດົກທີ່ສັກກາລະບູຊາ ຊຶ່ງອັນບັນພະບູລຸດໄດ້ສ້າງສົມໄວ້ດ້ວຍຢາດເທື່ອຢາດແຮງ ແລະ ເລືອດເນື້ອຂອງຫຼາຍໆເຊັ່ນ ຄົນ ແລະ ເປັນຊັບພະຍາກອນອັນຕົ້ນຕໍຂອງຊາດທີ່ເປັນບ່ອນດຳລົງຊີວິດ ແລະ ທຳມາຫາກິນຂອງພົນລະເມືອງລາວ, ເປັນພາຫະນະອັນສຳຄັນແຫ່ງການຜະລິດ, ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ຄືດັ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ, ແຕ່ເພື່ອຮອງຮັບການພັດທະນາໂຄງການຂອງລັດ ໂດຍສະເພາະການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເຂົ້າໃນການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເພື່ອເປັນການຮັບຮອງການເຊື່ອມໂຍງເສດຖະກິດກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ສ້າງຄວາມສາມາດແກ່ງແຍ້ງແຂ່ງຂັນທາງດ້ານການຄ້າກັບບັນດາປະເທດຕ່າງໆໃນພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ຊຶ່ງການເຊື່ອມໂຍງດ້ານເສດຖະກິດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເປີດໂອກາດໃຫ້ປະເທດເຮົາສະແດງບົດບາດຂອງຕົນໃນເວທີສາກົນນັບມື້ນັບຫຼາຍຂຶ້ນ, ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ສປປ ລາວ ສາມາດເຂົ້າຫາກິນໂກງການແກ້ໄຂຂັດແຍ້ງຂອງສາກົນ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການກຳນົດລະບຽບການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ ທັງເປັນການປັບປຸງລະບຽບກົດໝາຍພາຍໃນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານຂອງສາກົນ ເພື່ອເປັນປັດໄຈຕົ້ນຕໍໃນການດຶງດູດການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ, ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ໂຄງປະກອບເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດໄດ້ຫັນໄປຕາມທິດຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝແນໃສ່ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາລະບອບໃໝ່ພາຍໃຕ້ການນຳພາຂອງພັກ, ປະເທດຊາດມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ໝັ້ນທົ່ງ, ເສດຖະກິດສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວດ້ວຍຈັງຫວະໄວຕາມທິດການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ²⁰ ຈຶ່ງມີຄວາມຕ້ອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈຳນວນພື້ນທີ່ກວ້າງຂວາງເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການພັດທະນາໂຄງການຕ່າງໆຂອງລັດ ຊຶ່ງຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ທີ່ຈະບໍ່ໃຫ້ຖືກທີ່ດິນທີ່ລັດໄດ້ມອບສິດນຳໃຊ້ໃຫ້ປະຊາຊົນແລ້ວ.

ຍ້ອນຜ່ານມາລັດຖະບານ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສຳຫຼວດຈັດສັນ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນແຕ່ລະເຂດ ແລະ ແຕ່ລະປະເພດຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຢ່າງຊັດເຈນເທື່ອ, ສະນັ້ນຈຶ່ງເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາໂຄງການຕ່າງໆຂອງລັດໂດຍສະເພາະບັນຫາການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຊຶ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ໃນເຂດທີ່ດິນທີ່ລັດໄດ້ຈັດສັນ ແລະ ຮັບຮູ້ສິດນຳໃຊ້ຂອງປະຊາຊົນແລ້ວ, ໃນທຸກໆໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດລ້ວນແຕ່ພົວພັນກັບທີ່ດິນໂດຍກົງໂດຍຫຼີກລ້ຽງບໍ່

²⁰ ບົດລາຍງານການເມືອງຂອງຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງພັກສະໄໝທີ IX ຕໍ່ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຜູ້ແທນທົ່ວປະເທດຄັ້ງທີ X ຂອງພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ (ເອກະສານເຊື່ອມຊຶມ ສຳລັບພະນັກງານ), ໜ້າ 23 ແລະ 27.

ໄດ້ ແຕ່ເພື່ອຮັບປະ ກັນໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາໄປຕາມຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ທີ່ລັດຖະບານວາງອອກໃນແຕ່ລະໄລຍະ ເພື່ອແນໃສ່ຜົນ ປະໂຫຍດສູງສຸດຂອງຊາດ ແລະ ຂອງປະຊາຊົນ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງເພື່ອຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ໂດຍລັດ ຈະໄດ້ໂອນເອົາສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນນັ້ນຄືນ ດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງນັ້ນຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ²¹ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ.

1.7. ການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ

ທຸກໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ທີ່ໄປຖືກທີ່ດິນຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນທີ່ໄດ້ ມາຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຊຶ່ງມີໃບຕາດິນແລ້ວ ຫຼື ບໍ່ທັນມີໃບຕາດິນກໍ ຕາມຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງນັ້ນຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ. ຫຼັງ ຈາກການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ສະພາບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຄະນະກຳມະການ ຊຶ່ງປະກອບມີ ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຢ່າງເປັນທາງການຂອງການຈັດຕັ້ງທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອເຮັດໜ້າໃນການປະເມີນຕີລາຄາກຳນົດຄ່າເສຍຫາຍ, ໃນນັ້ນການທົດແທນຄ່າ ເສຍຫາຍອາດເປັນເງິນ, ວັດຖຸ ຫຼື ທີ່ດິນບ່ອນອື່ນແລກປ່ຽນກໍໄດ້ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີຕາມການ ຕົກລົງເທັນຕີຂອງສອງຝ່າຍ ແລະ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ²². ທີ່ດິນ ທີ່ໄດ້ມີການໂອນສິດນຳ ໃຊ້ຄືນແລ້ວນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ລົບລ້າງໃບຕາດິນ ຫຼື ໃບແຈ້ງທີ່ດິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິ ບຸກ ຄົນແລ້ວອອກເປັນໃບຕາດິນລັດ ຫຼື ແຜນທີ່ດິນລັດ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍການ ພັດທະນາຂອງລັດ.

1.8. ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນໂຄງການພັດທະ ນາຂອງລັດ

ໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຄືນໃນໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ຕ້ອງຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກໂຄງການໄດ້ຮັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ, ການຊ່ວຍສ້າງອາຊີບ ທີ່ໝັ້ນຄົງ, ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່, ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ພື້ນຜູ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງ ເຂົາເຈົ້າໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ຫຼື ເທົ່າເດີມ ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດລະດັບການດຳລົງຊີວິດຂອງ ເຂົາເຈົ້າກ່ອນໂຄງການຈະເກີດຂຶ້ນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຕໍ່ຜົນກະທົບ

²¹ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບປັບປຸງປີ 2003, ມາດຕາ 71.

²² ດຳລັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບເລກທີ 88/ນຍ, ລົງວັນ ທີ 3 ມິຖຸນາ 2008, ມາດຕາ 28.

ດ້ານລົບຕໍ່ສັງຄົມ ຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນຈາກການໂອນສິດຄຸ້ມຄອງ ຫຼື ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນຄົງທີ່ຄືນໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານເພື່ອໂຄງ ການພັດທະນາຂອງລັດແບບບໍ່ສະໝັກໃຈ, ລວມທັງການປ່ຽນແປງເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ຫຼື ແຫຼ່ງລາຍຮັບຂອງເຂົາເຈົ້າ²³.

1.9. ການສິ້ນສຸດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນທີ່ຖືກໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກລັດແລ້ວຖືວ່າຜູ້ກ່ຽວແມ່ນສິ້ນສຸດສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວຍ້ອນລັດໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຂອງລັດ²⁴ ນັບແຕ່ມີໄດ້ໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເປັນຕົ້ນໄປ; ຫຼັງຈາກໂອນທີ່ດິນມາເປັນຂອງລັດຕາມກໍລະນີດັ່ງກ່າວແລ້ວບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງທີ່ດິນເດີມນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ມີສິດທາງເອົາທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວຄືນໄດ້ອີກ.

2. ຫຼັກການ ແລະ ເນື້ອໃນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

2.1. ການຮ້ອງຂໍໃນການແກ້ໄຂບັນຫາຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ

ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ມີສິດຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວຈາກເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຊຶ່ງການຮ້ອງຂໍນັ້ນ ແມ່ນສາມາດຮ້ອງຂໍກ່ອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ຮ້ອງຂໍຫຼັງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

ການຮ້ອງຂໍກ່ອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີສິດຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຊຶ່ງການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍນັ້ນ ປະກອບມີມູນຄ່າທີ່ດິນ, ຜົນລະບູກ ຫຼື ສິ່ງບຸກສ້າງ ຊຶ່ງອາດຈະຮ້ອງຂໍຄ່າທົດແທນນັ້ນເປັນເງິນ, ວັດຖຸ ຫຼື ທີ່ດິນກໍໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ເຈົ້າຂອງໂຄງການພິຈາລະນາຕາມຄວາມເໝາະສົມ ໂດຍຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຕົນໃຫ້ດີຂຶ້ນກ່ວາເກົ່າ ຫຼື ເທົ່າເດີມ ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍບໍ່ໃຫ້ທຸດລະດັບການດຳລົງຊີວິດຂອງຕົນກ່ອນໂຄງການຈະເກີດຂຶ້ນ.

ການຮ້ອງຂໍຫຼັງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ໃນກໍລະນີຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເຫັນວ່າເຈົ້າຂອງໂຄງການບໍ່ປະຕິບັດຕາມແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຕາມທີ່ໄດ້ຮັບຮອງ ຫຼື ແຜນການກ່ຽວຂ້ອງ

²³ ດຳລັດຂອງລັດຖະບານ ວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະນາສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016, ມາດຕາ 1.

²⁴ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2003, ມາດຕາ 63, ຂໍ້ 2.

ຊຶ່ງແຕ່ຕ້ອງເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນ ກໍມີສິດສະເໜີຕໍ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພິຈາລະນາແກ້ໄຂໄປຕາມຂັ້ນຕອນໃນແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນອອກຈາກໂຄງການພັດທະນາ.

2.2. ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂດັ່ງນີ້ ²⁵:

1) ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງສ້າງຕັ້ງກົນໄກທີ່ມີປະສິດທິຜົນໃນການຮັບຟັງ ແລະ ແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງຢູ່ໃນໄລຍະວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນຂອງໂຄງການ;

2) ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງໄດ້ປຶກສາຫາລືກັບອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານໃນການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຫຼື ຄະນະໄກ່ເກຍເພື່ອແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງຟ້ອງ, ຄຳຮ້ອງທຸກ ແລະ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການເວນຄືນທີ່ດິນ, ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ;

3) ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບໂຄງການ ຫຼື ວຽກງານໃດໜຶ່ງຂອງໂຄງການ ຕ້ອງດຳເນີນການບົນພື້ນຖານການປຶກສາຫາລື ແລະ ວິທີການທີ່ໂປ່ງໃສ ແນໃສ່ຕົກລົງແກ້ໄຂບັນຫາ ດ້ວຍການເຫັນດີເຫັນພ້ອມນຳກັນຢູ່ໃນລະດັບໂຄງການກ່ອນທີ່ຈະສົ່ງຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຮ້ອງທຸກດັ່ງກ່າວໃຫ້ແກ່ອົງການປົກຄອງຂັ້ນຖັດໄປ ຫຼືປະຕິບັດຕາມຂະບວນການຂອງສານປະຊາຊົນ. ອົງການຮັບຜິດຊອບໂຄງການ ຕ້ອງໄດ້ສ້າງເອກະສານບັນທຶກຄຳຮ້ອງຟ້ອງທີ່ດິນໄດ້ຮັບເປັນລາຍລັກອັກສອນ (ຫຼື ຂຽນໄວ້ໃນເວລາໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງທາງປາກເປົ່າ) ຈາກປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ;

4) ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນຈາກການເສຍຄ່າທຳນຽມດ້ານບໍລິຫານ ຫຼື ດ້ານກົດໝາຍ ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ. ໃນກໍລະນີຂໍ້ຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວ ຖືກສົ່ງໄປສານປະຊາຊົນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານຕ້ອງຕົກເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງໂຄງການ.

2.3. ຫຼັກການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ

ຫຼັກການພື້ນຖານໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນມີດັ່ງນີ້²⁶:

²⁵ ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະນາສະບັບເລກທີ 192/ນຍ,ລົງວັນທີ 7 ກໍລະກົດ 2005, ມາດຕາ 13.

1. ປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ມີຄວາມສະເໝີພາບ, ຖືກຕ້ອງ, ໂປ່ງໃສ, ເປີດເຜີຍ ແລະ ຍຸຕິທຳ ເພື່ອຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໄດ້ດີກວ່າເກົ່າ ຫຼື ເທົ່າເດີມ;
2. ມີການປະສານສົມທົບ, ປຶກສາຫາລື ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມລະຫວ່າງເຈົ້າຂອງໂຄງການ, ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ການຈັດຕັ້ງພາກລັດ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອສ້າງແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ລວມທັງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ.

2.3.1. ການສ້າງແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ

ກ່ອນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການກໍ່ສ້າງເຊັ່ນສັນຍາສຳປະທານໂຄງການ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງປະສານສົມທົບກັບອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນແຕ່ລະຂັ້ນເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບລວມທັງລາຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຢ່າງລະອຽດ ເພື່ອສ້າງເປັນແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍປະກອບເຂົ້າໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດຂອງໂຄງການທີ່ຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ; ວັນທີ່ອອກຂໍ້ຕົກລົງຮັບຮອງເອົາແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດນັ້ນ ຖືເປັນວັນຂຶ້ນທະບຽນສິດຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ²⁷.

2.3.2. ການປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການສຳຄັນຕາມແຕ່ລະກໍລະນີດັ່ງນີ້²⁸:

1. ໃນກໍລະນີຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີເອກະສານກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຕາມກົດໝາຍສູນເສຍທີ່ດິນທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃຫຍ່, ສ່ວນທີ່ດິນທີ່ຍັງເຫຼືອບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ອີກ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍທັງໝົດໂດຍຈັດສັນທີ່ດິນບ່ອນໃໝ່ທົດແທນຕາມມູນຄ່າທົດແທນທີ່ຄິດໄລ່ໄວ້ ແລະ ໃຫ້ໄດ້ຮັບເອກະສານກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນນັ້ນພ້ອມທັງຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບເອກະສານດັ່ງກ່າວ.

²⁶ ດຳລັດຂອງລັດຖະບານ ວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະນາ ສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016, ມາດຕາ 5.

²⁷ ຫາກອ້າງ ເອກະສານສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016, ມາດຕາ 7.

²⁸ ຫາກອ້າງເອກະສານ ສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016, ມາດຕາ 8.

ໃນກໍລະນີບໍ່ສາມາດຈັດສັນທີ່ດິນທີ່ເໝາະສົມທົດແທນໃຫ້ ຫຼື ດິນນັ້ນມີມູນຄ່າປ່ຽນແທນໜ້ອຍກວ່າມູນຄ່າທີ່ດິນ ທີ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສູນເສຍ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍດ້ວຍຮູບການອື່ນຕາມມູນຄ່າປ່ຽນແທນ;

2. ໃນກໍລະນີຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີເອກະສານກ່ຽວກັບສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຕາມກົດໝາຍສູນເສຍທີ່ດິນພຽງສ່ວນໜຶ່ງ ແລະ ທີ່ດິນທີ່ຍັງເຫຼືອສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ຢູ່, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍໃນສ່ວນທີ່ໄດ້ສູນເສຍນັ້ນ ດ້ວຍມູນຄ່າປ່ຽນແທນທີ່ຄິດໄລ່ໄວ້, ສ່ວນທີ່ດິນທີ່ຍັງເຫຼືອ ຕ້ອງໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໄດ້ຮັບເອກະສານກ່ຽວກັບສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຕອນນັ້ນ ໂດຍເຈົ້າຂອງໂຄງການເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ;

3. ໃນກໍລະນີຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີສິດນໍາໃຊ້ຕາມປະເພນີ ສູນເສຍສິດກ່ຽວກັບການຄອບຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນດ້ວຍຄວາມສະຫງົບ, ຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຍາວນານບໍ່ໄດ້ບຸກລຸກທີ່ດິນເຂດສະຫງວນ ຫຼື ເຂດຫວງທຳມຂອງລັດ ໂດຍໄດ້ຮັບການຍັງຢືນຈາກອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 1 ຫຼື 2 ເທິງນີ້;

4. ໃນກໍລະນີ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບບໍ່ມີເອກະສານກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 1, 2 ແລະ 3 ເທິງນີ້ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຕໍ່ການສູນເສຍທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ, ແຕ່ຈະໄດ້ຮັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຕໍ່ການສູນເສຍສິ່ງປຸກສ້າງ, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ຜົນ ລະບູກຈາກເຈົ້າຂອງໂຄງການຕາມມູນຄ່າປ່ຽນແທນທີ່ຄິດໄລ່ໄວ້;

5. ໃນກໍລະນີການສູນເສຍສິ່ງປຸກສ້າງທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ດ້ວຍມູນຄ່າປ່ຽນແທນຂອງສິ່ງປຸກສ້າງດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດຂອງສິ່ງປຸກສ້າງນັ້ນ ໂດຍບໍ່ມີການຫັກຄ່າຫຼັຍທຸ້ນ ຫຼື ບໍ່ມີການຫັກຄ່າທົບແທນສໍາລັບວັດຖຸກໍ່ສ້າງທີ່ຍັງເຫຼືອ;

6. ໃນກໍລະນີທີ່ດິນ ຫຼື ສິ່ງປຸກສ້າງ ໄດ້ຢຸດການນໍາໃຊ້ຊົ່ວຄາວ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ເປັນເຈົ້າກຳມະສິດທີ່ດິນ ຫຼື ສິ່ງປຸກສ້າງນັ້ນຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນໃນການສົ່ງຄືນທີ່ດິນ ຫຼື ສິ່ງປຸກສ້າງໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນສະພາບເດີມ;

7. ໃນກໍລະນີການສູນເສຍຕົ້ນໄມ້, ຜົນລະບູກ, ລັດລ້ຽງ ຫຼື ລາຍຮັບ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍດ້ວຍມູນຄ່າປ່ຽນແທນ;

8. ໃນກໍລະນີການສູນເສຍໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆແກ່ຊຸມຊົນ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ປົວແປງຄືນໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບຄ້າຍຄືເກົ່າ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດ ຖ້າເປັນການສູນເສຍໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ສາສະໜາ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ;

9. ການປະຕິບັດການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນທຸກໆ ກໍລະນີເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ປະສານສົມທົບກັບຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນປະຈຳທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຕິດຕາມ ກວດກາ ແລະ ຍັງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ ຕາມແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ;

10. ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕ້ອງຮັບຮູ້ວ່າກິດຈະການໃດໆ ທີ່ດຳເນີນການພາຍຫຼັງວັນ ຂຶ້ນທະບຽນສິດຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກເຈົ້າຂອງໂຄງ ການ, ຍົກເວັ້ນກໍລະນີ ແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍທາງກັບໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຕາມກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 12 ລຸ່ມນີ້;

11. ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍໃຫ້ສຳເລັດ ພາຍໃນຊາວສີ່ເດືອນ ນັບແຕ່ວັນເວລາແຜນການດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາຢ່າງເປັນທາງ ການ. ຖ້າເຈົ້າຂອງໂຄງການທາງກັບສຳເລັດການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ ກຳນົດໄວ້ນັ້ນ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ສາມາດສະເໜີຄະນະຮັບຜິດຊອບທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ພິຈາລະນາຂະຫຍາຍໄລຍະ ເວລາເພີ່ມເຕີມແຕ່ບໍ່ເກີນສິບສອງເດືອນ ເພື່ອປະຕິບັດການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍໃຫ້ສຳເລັດ. ຖ້າຍັງບໍ່ສຳເລັດຕ້ອງມີການປະເມີນຄືນມູນຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ປະຕິບັດບໍ່ສຳເລັດ ນັ້ນແລ້ວນຳສະເໜີພິຈາລະນາຄືນໃໝ່;

12. ໃນກໍລະນີຜ່ານການປະເມີນຕີລາຄາຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າ ເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ເຫັນວ່າແຜນການທົດ ແທນຄ່າເສຍຫາຍບໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍໃນສິບສອງເດືອນ ພາຍຫຼັງວັນຂຶ້ນທະ ບຽນສິດຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຕ້ອງມີການປະເມີນຄືນໃໝ່ມູນຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນັ້ນແລ້ວນຳສະເໜີພິຈາລະນາຄືນ.

2.4. ຫຼັກການກຳນົດຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ

ໃນການກຳນົດຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໂດຍ ຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການໄດ້ຮັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອປັບປຸງລາຍຮັບ ແລະ ພື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າ ເກົ່າ ຫຼື ເທົ່າເດີມ ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດລະດັບການດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າກ່ອນໂຄງການ ຈະເກີດຂຶ້ນເຈົ້າຂອງໂຄງ ການຮັບຜິດຊອບຢູ່ ສີ່ ດ້ານດັ່ງນີ້²⁹:

1. ການຊ່ວຍເຫຼືອຢູ່ໃນໄລຍະຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ໄລຍະພື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່

²⁹ ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກ ໂຄງການພັດທະນາສະບັບເລກທີ 192/ນຍ, ລົງວັນທີ 7 ກໍລະກົດ 2005, ມາດຕາ 7-10.

ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍ ຫຼື ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການດ້ວຍການສູນເສຍລາຍຮັບ ແລະ ສະພາບການດຳລົງຊີວິດຊຸດໂຊມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈົນກວ່າລະດັບລາຍຮັບ ແລະ ເງື່ອນໄຂການດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າໝັ້ນຄົງດັ່ງນີ້:

ກ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຂົນສົ່ງ ຫຼື ການຊ່ວຍເຫຼືອເປັນວັດຖຸຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ເພື່ອຍົກຍ້າຍໄປຢູ່ສະຖານທີ່ໃໝ່ ຫຼື ສະຖານທີ່ຕາມການຄັດເລືອກຂອງເຂົາເຈົ້າ;

ຂ. ຄ່າສະບຽງອາຫານເປັນເງິນ ຫຼື ວັດຖຸ ແລະ ເງິນທົດແທນການສູນເສຍລາຍຮັບໃນໄລຍະພື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່;

ຄ. ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການພັດທະນາທີ່ເໝາະສົມຫຼັງຈາກການຍົກຍ້າຍຈັດສັນຢູ່ໃນໄລຍະພື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ ຈົນເຖິງໄລຍະເວລາທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າສາມາດຟື້ນຟູລາຍຮັບ ຫຼື ຍົກລະດັບມາດຕະຖານການດຳລົງຊີວິດຈົນເຖິງລະດັບລາຍຮັບຄອບຄົວທີ່ມີພື້ນຖານໝັ້ນຄົງ.

2. ການຟື້ນຟູສະພາບເສດຖະກິດ

ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ຍ້ອນການສູນເສຍລາຍຮັບທີ່ເກີດຈາກຊັບສິນປະມານ 20% ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ (ສູນເສຍທີ່ດິນກະສິກຳ, ທີ່ດິນອຸດສາຫະກຳ ຫຼື ທີ່ດິນສຳລັບການຜະລິດ ແລະ ທຸລະກິດ), ວິທີການດຳລົງຊີວິດ, ວຽກເຮັດງານທຳ ຫຼື ທຸລະກິດ ແລະ ການເກືອດຫ້າມການເຂົ້າໄປນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຂອງຊຸມຊົນ, ປະຊາຊົນເຫຼົ່ານັ້ນມີສິດໄດ້ຮັບການຟື້ນຟູລາຍຮັບຂອງຕົນເພີ່ມເຕີມແບບມີລັກສະນະໝັ້ນຄົງ, ນອກຈາກການທົດແທນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດມີລະດັບການດຳລົງຊີວິດເທົ່າກັບໄລຍະກ່ອນໂຄງການເກີດຂຶ້ນດັ່ງກ່າວຂ້າງເທິງ.

ສຳລັບຜູ້ທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍ ຊຶ່ງການດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າຜ່ານມາ ແມ່ນອາໄສແຕ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການນັ້ນ ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງໄດ້ຮັບການທົດແທນດ້ວຍທີ່ດິນເປັນຕົ້ນຕໍ, ຖ້າບໍ່ມີທີ່ດິນສະໜອງໃຫ້ພວກກ່ຽວຕ້ອງມີການສ້າງໂອກາດໃຫ້ມີວຽກເຮັດງານທຳ ຫຼື ການເຮັດວຽກທຸລະກິດແບບເປັນຂອງຕົນເອງ.

ສຳລັບຜູ້ທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍຊຶ່ງທຸລະກິດຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ, ນອກ ຈາກການທົດແທນຕໍ່ການສູນເສຍທີ່ດິນ, ສິ່ງບຸກສ້າງ, ລາຍຮັບ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆແລ້ວພວກເຂົາເຈົ້າຍັງຕ້ອງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອຊອກສະຖານທີ່ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ມາດຕະການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ ສຳລັບກຸ່ມຄົນທີ່ບໍ່ສາມາດຊ່ວຍຕົນເອງໄດ້ ໂດຍໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ເໝາະສົມເພີ່ມເຕີມໃສ່ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຕໍ່ຊັບສິນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆແກ່ພວກເຂົາເຈົ້າແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍໃນການສ້າງລາຍຮັບສູງກວ່າລະດັບຄວາມທຸກຍາກທີ່ກຳນົດໄວ້.

3. ການຟື້ນຟູ ແລະ ການສ້ອມແປງ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງຟື້ນຟູ ຫຼື ສ້ອມແປງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ສິ່ງກໍ່ສ້າງຕ່າງໆອັນເປັນຊັບສົມບັດລວມຂອງຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍຈາກໂຄງການໂດຍບໍ່ໃຫ້ເກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຈາກຊຸມຊົນ.

ການເຂົ້າໄປນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ເປັນກຳມະສິດລວມໝູ່ ຊຶ່ງຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງຊຸມຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ຕ້ອງໄດ້ມີແຜນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບໃນດ້ານດັ່ງກ່າວໂດຍການຈັດສັນ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດເຂົ້າໄປນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນໄດ້ດີກວ່າເກົ່າ ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍ ກໍ່ໃຫ້ເທົ່າກັນກັບສະພາບການນຳໃຊ້ຜ່ານມາຂອງເຂົາເຈົ້າແບບຕໍ່ເນື່ອງ; ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການໂດຍກົງ ຖ້າວ່າຜົນປະໂຫຍດຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຍ້ອນບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນລວມດັ່ງກ່າວ.

4. ການພັດທະນາເຂດຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ

ປະຊາຊົນທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍໄປຢູ່ສະຖານທີ່ແຫ່ງໃດໜຶ່ງແບບລວມກັນເປັນກຸ່ມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການທົດແທນເປັນເຮືອນຊານ ຫຼື ທົດແທນເປັນທີ່ດິນປູກເຮືອນຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ທີ່ດິນປູກຮ້ານຄ້າ ໃນກໍລະນີທຸລະກິດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ທີ່ດິນກະສິກຳໃນຂະໜາດເທົ່າກັນໂດຍໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດ ຫຼື ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ດີກວ່າ ຫຼື ຢ່າງໜ້ອຍເທົ່າກັບສະຖານທີ່ເດີມ; ການປ່ຽນແທນທີ່ດິນ, ທີ່ດິນປູກເຮືອນ ຫຼື ທີ່ຕັ້ງທາງດ້ານທຸລະກິດຕ້ອງໃຫ້ມີລັກສະນະໃກ້ຄຽງກັບທີ່ດິນທີ່ຖືກສູນເສຍ ແລະ ສາມາດຮັບເອົາໄດ້ໂດຍຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ; ສະຖານທີ່ຍົກຍ້າຍຈັດສັນແບບເປັນກຸ່ມນັ້ນ ຕ້ອງມີການສ້າງລະບົບການສະໜອງນ້ຳໃຊ້, ສຸຂະອະນາໄມ, ຮ່ອງລະບາຍນ້ຳເບື້ອນ, ທາງຊອຍໃນບ້ານ, ເສັ້ນທາງເຊື່ອມຕໍ່ກັບທາງໃຫຍ່ ແລະ ການສະໜອງໄຟຟ້າ; ໃນເວລາມີຄວາມຈຳເປັນພວກເຂົາເຈົ້າອາດຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃນຮູບແບບອື່ນເຊັ່ນການປັບປຸງດ້ານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການສຶກສາຕື່ມອີກ.

ການປ່ຽນແທນທີ່ດິນກະສິກຳ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ທີ່ດິນສຳລັບທຸລະກິດຂອງປະຊາຊົນຕ້ອງມີໃບຕາດິນ ແລະ ໃບຢັ້ງຢືນກຳມະສິດທີ່ດິນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມເຕີມນັບທັງການເສຍພາສີ-ອາກອນ ແລະ ຄ່າທຳນຽມຕ່າງໆ; ຕໍ່ທີ່ດິນສຳລັບການກໍ່ສ້າງຕ້ອງຖືກຈັດສັນ ຕາມລະ ບຽບການ ແລະ ມາດຕະຖານໃນການອອກແບບຜັງເມືອງ.

ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃນການພັດທະນາເຂດຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນເພື່ອຫຼີກເວັ້ນ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຕໍ່ເຂດໃກ້ຄຽງ. ໃນເວລາມີການຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນໄປຢູ່ເປັນກຸ່ມໃນເຂດໃດໜຶ່ງເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ມີວິທີການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ຊຸມຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ທີ່ນັ້ນມາກ່ອນແລ້ວ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ(ຖ້າຊັບສິນຂອງເຂົາເຈົ້າຖືກເສຍຫາຍ)

ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ກ່ອນຄ້າຍຄືກັນກັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ.

2.5. ການຄິດໄລ່ໃນການທົດແທນທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນ

ໃນກໍລະນີເຂດເຊົ້າ ຫຼື ສໍາປະທານທີ່ດິນຂອງລັດຫາກໄປກວມເອົາທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ, ການຄິດໄລ່ການທົດແທນໃຫ້ປະຕິບັດຕາມແຕ່ລະກໍລະນີດັ່ງນີ້³⁰:

- ທີ່ດິນກະສິກໍາສໍາລັບປູກເຂົ້າ ຫຼື ພືດລົມລຸກໃນດ້ານຫຼັກການແມ່ນຕ້ອງຮັກສາໄວ້ໃຫ້ຊາວກະສິກອນເປັນຜູ້ນໍາໃຊ້, ເວັ້ນເສຍແຕ່ໃນກໍລະນີຈໍາເປັນແມ່ນຕ້ອງໄດ້ທົດແທນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ໂດຍເອົາມູນຄ່າປະເມີນຂອງຜົນລະປູກໃນປີປົກກະຕິຄູນສິບແລ້ວບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນທີ່ດິນ;
- ທີ່ດິນກະສິກໍາສໍາລັບປູກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກແມ່ນໃຫ້ເອົາມູນຄ່າປະເມີນຂອງຜົນລະປູກໃນປີປົກກະຕິຄູນສິບບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນ;
- ທີ່ດິນສໍາລັບປູກໄມ້ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາແມ່ນໃຫ້ເອົາມູນຄ່າປະເມີນຂອງຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກໄວ້ໃນທີ່ດິນຕອນນັ້ນບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນ;
- ທີ່ດິນກະສິກໍາສໍາລັບລ້ຽງສັດແມ່ນໃຫ້ເອົາມູນຄ່າປະເມີນຂອງຜົນໄດ້ຮັບຈາກການລ້ຽງສັດໃນປີປົກກະຕິຄູນສາມບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນ;
- ສໍາລັບເນື້ອທີ່ດິນນາ ແມ່ນຫ້າມບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍອື່ນ, ໃນກໍລະນີມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້;
- ສໍາລັບທີ່ດິນປູກສ້າງແມ່ນໃຫ້ເອົາມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນບວກກັບມູນຄ່າສິ່ງປູກສ້າງ ແລະ ຜົນລະປູກທີ່ໄດ້ປູກໄວ້ໃນທີ່ດິນຕອນນັ້ນ;
- ໃນກໍລະນີມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດທີ່ໄດ້ອະນຸມັດໃຫ້ເຊົ້າ ແລະ ສໍາປະທານໄປແລ້ວນັ້ນ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນສາທາລະນະປະໂຫຍດຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແມ່ນລັດຈະທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຄືນຕໍ່ຊັບສິນທີ່ຕິດພັນກັບທີ່ດິນທີ່ໄດ້ເຊົ້າ ຫຼື ສໍາປະທານນັ້ນໃຫ້ແກ່ຜູ້ລົງທຶນຕາມຄວາມເໝາະສົມ;
- ໃນການປະເມີນມູນຄ່າທົດແທນຕ້ອງມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ນາຍບ້ານ ແລະ ປະຊາຊົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທຸກຄັ້ງ ໂດຍໃຫ້ເຮັດບົດບັນທຶກການປະເມີນໄວ້ເປັນລາຍອັກສອນແລ້ວໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຊັນທຸກຄັ້ງ.

³⁰ ມະຕິກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ດິນ ສະບັບເລກທີ 65/ສພຊ, ລົງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2010.

ເພື່ອຮັບປະກັນໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວ, ສະພາແຫ່ງຊາດໄດ້ມີມະຕິໃຫ້ປະຕິບັດຕາມການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນເຂດເຊົ້າ ຫຼື ສຳປະທານ ຫາກກວມເອົາທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍໃຫ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕາ 43 ຂອງດຳລັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີສະບັບເລກທີ 135/ນຍ, ລົງວັນທີ 25 ພຶດສະພາ 2009 ວ່າດ້ວຍການເອົາທີ່ດິນຂອງລັດໃຫ້ເຊົ້າ ຫຼື ສຳປະທານ.

2.6. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ງົບປະມານຂອງໂຄງການ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມແຜນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ທີ່ມີການຄິດໄລ່ຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອລະອຽດໃນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ຕັ້ງຖິ່ນຖານຂອງປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ. ໃນການຄິດໄລ່ດັ່ງກ່າວຕ້ອງໄດ້ມີການແຍກຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການຕາມປະເພດ ແລະ ລະດັບຂອງຜົນກະທົບ. ການຄິດໄລ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ້ອງລວມທັງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຕິດຕາມກວດກາ, ຕີລາຄາ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິຫານ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ ທີ່ຕິດພັນກັບຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ, ພ້ອມທັງຂຶ້ນເງິນແຮສຸກເສີນໄວ້ຢ່າງເໝາະສົມ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດຂອງແຜນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນຕ້ອງລວມເຂົ້າຢູ່ໃນມູນຄ່າຂອງໂຄງການ. ໃນກໍລະນີມູນຄ່າດັ່ງກ່າວສູງກວ່າທີ່ກຳນົດໄວ້ ຍ້ອນມີເຫດການທີ່ບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ຍ້ອນຄວາມຊັກຊ້າແກ່ຍາວ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ຈັດສັນທຶນຮອນເພີ່ມເຕີມຕາມຄວາມຈຳເປັນ³¹.

2.7. ຫຼັກການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການປຶກສາຫາລືກັບປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ

ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການປຶກສາຫາລືກັບປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດຖິວ່າເປັນບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນໃນການກຳນົດມູນຄ່າການທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນທີ່ເຮັດໃຫ້ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງຮັບໄດ້ ຊຶ່ງເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງປະຕິບັດດັ່ງນີ້³²:

1. ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ແລະ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມປຶກສາຫາລືຢ່າງເຕັມສ່ວນ,

³¹ ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະນາ ສະບັບເລກທີ 192/ນຍ, ລົງວັນທີ 7 ກໍລະກົດ 2005, ມາດຕາ 14.

³² ຫາກອ້າງ, ມາດຕາ 12.

ໄດ້ມີການພິຈາລະນາທຸກບັນຫາຂອງເຂົາເຈົ້າຢູ່ທຸກຂັ້ນຕອນຂອງການພັດທະນາໂຄງການໂດຍສະເພາະຢູ່ໃນໄລຍະວາງແຜນ ແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານກ່ຽວກັບການເວນຄືນ,ການປະເມີນມູນຄ່າທີ່ດິນ ແລະ ຂະບວນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ;

2. ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງໄດ້ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ, ຮູບແບບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ອື່ນໆທີ່ເກີດຈາກໂຄງການ ຊຶ່ງຖືເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂະບວນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ໂດຍຜ່ານສື່ສານມວນຊົນ ເຊັ່ນ ໜັງສືພິມ, ວິທະຍຸ, ໂທລະພາບ, ການຈັດປະຊຸມກັບປະຊາຊົນ ແລະ ວິທີການອື່ນໆ ເພື່ອແຈ້ງໃຫ້ແກ່ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຢູ່ຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນພ້ອມທັງປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ແລະ ຜູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຊາບຕາມຄວາມຈຳເປັນ.

2.8. ຫຼັກການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນອອກຈາກທີ່ດິນໃນໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ

ໃນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ ອອກຈາກທີ່ດິນໃນໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດແຕ່ລະບາດກ້າວ ເປັນຕົ້ນ ສ້າງແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ, ການປະຕິບັດແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ ແລະ ການພັດທະນາເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ ຊຶ່ງມີລາຍອະນຸຍາດດັ່ງນີ້³³:

2.8.1. ການສ້າງແຜນການຈັດສັນການຍົກຍ້າຍຂອງປະຊາຊົນ

ໄປຄຸງຄູ່ກັບ ການດຳເນີນການສ້າງແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງປະສານສົມທົບກັບຄະນະຮັບຜິດຊອບທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນປະຈຳທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຈຳນວນປະຊາຊົນ ແລະ ບ້ານທີ່ຕ້ອງໄດ້ຍົກຍ້າຍ ລວມທັງເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ເຂດທຳມາຫາກິນໃໝ່ຢ່າງລະອຽດ ເພື່ອສ້າງເປັນແຜນການຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນປະກອບເຂົ້າໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດຂອງໂຄງການພັດທະນາຂອງຕົນ.

2.8.2. ການປະຕິບັດແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງປະຕິບັດການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການສຳຄັນດັ່ງນີ້:

1. ຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນໃຫ້ໄດ້ຕາມໄລຍະເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍທີ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ແລະ ຕ້ອງຫຼີກເວັ້ນ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນທີ່ມີລັກສະນະຊົ່ວຄາວ;

³³ ດຳລັດຂອງລັດຖະບານ ວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະນາ ສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016, ມາດຕາ 10-12.

2. ຕ້ອງຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ບ້ານເຈົ້າພາບ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນໃຫ້ບ້ານເຈົ້າ ພາບສາມາດນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂອງຊຸມຊົນທີ່ເຈົ້າຂອງໂຄງການສະໜອງ ແລະ ພັດທະນາໃຫ້ຮ່ວມກັບຜູ້ໄດ້ຍົກຍ້າຍມາຢູ່ໃໝ່ ແລະ ຕ້ອງດຳເນີນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຖ້າຫາກເກີດມີຜົນກະທົບຕໍ່ຊັບສິນ ພ້ອມທັງແກ້ໄຂຂໍ້ສະເໜີຕ່າງໆຂອງບ້ານເຈົ້າພາບໂດຍສົມທົບກັບຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນປະຈຳທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ຖືກຕ້ອງ, ເໝາະສົມເພື່ອຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳລະຫວ່າງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບກັບບ້ານເຈົ້າພາບ;

3. ເຄົາລົບວັດທະນະທຳ, ສາສະໜາ, ຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ຮິດຄອງປະເພນີທ້ອງຖິ່ນຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕາມທີ່ໄດ້ປະຕິບັດຜ່ານມາ;

4. ໃນກໍລະນີເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈະມີການສ້າງຕັ້ງເປັນບ້ານໃໝ່ ໃຫ້ເຈົ້າຂອງໂຄງການປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສ້າງແຜນຈັດສັນທີ່ດິນເພື່ອຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ເໝາະສົມທັງສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາຂອງລັດຖະບານກໍຄືທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ໃນກໍລະນີເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນກວມເອົາເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້, ໃຫ້ເຈົ້າຂອງໂຄງ ການປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສ້າງ ແລະ ປະຕິບັດແຜນການຟື້ນຟູພູລະນະປ່າໄມ້ ເພື່ອທົດແທນເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ພ້ອມທັງມີມາດຕະການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ທີ່ຍັງເຫຼືອຢູ່ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ມີການບຸກລຸກປ່າໄມ້ທີ່ຢູ່ໃນເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍ, ເຂດໃກ້ຄຽງ ແລະ ເຂດປ່າໄມ້ອື່ນທີ່ຢູ່ນອກເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ;

5. ໃນກໍລະນີຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ຍົກຍ້າຍບໍ່ຕ້ອງການໄປອາໄສຢູ່ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສໃໝ່ທີ່ເຈົ້າຂອງໂຄງການໄດ້ຈັດສັນໄວ້ໃຫ້ ຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຢ່າງເຕັມສ່ວນດ້ວຍມູນຄ່າປ່ຽນແທນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍບວກກັບເງິນອຸດໜູນເພີ່ມເຕີມສຳລັບການຂົນສົ່ງໄປສູ່ຖິ່ນຖານໃໝ່ທີ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນເລືອກໄປເອງ;

6. ໃນກໍລະນີການຍົກຍ້າຍແມ່ນໃຫ້ຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ເປັນຜູ້ພິຈາລະນານຳໃຊ້ຫຼັກການຈັດສັນຍົກຍ້າຍໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເໝາະສົມ ຖ້າເກີດມີຜົນກະທົບຕໍ່ຊັບສິນຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ;

7. ໃນກໍລະນີຜ່ານການປະເມີນລາຄາຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ເຫັນວ່າການປະຕິບັດແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍບໍ່ມີຄວາມຄືບໜ້າພາຍໃນສິບສອງເດືອນ ພາຍຫຼັງວັນຂຶ້ນທະບຽນສິດຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແລ້ວແຜນການດັ່ງກ່າວນັ້ນຈະຖືກຍົກເລີກ. ໃນກໍລະນີເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງການສືບຕໍ່ປະຕິບັດແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງແຜນການດັ່ງກ່າວ

ນັ້ນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງ ແລ້ວນຳສະເໜີພາກສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງພິຈາລະນາຮັບຮອງຄືນໃໝ່.

2.8.3. ການພັດທະນາເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງພັດທະນາເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນໃຫ້ ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການສຳຄັນດັ່ງນີ້:

1. ເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຕ້ອງມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ມີຄວາມປອດໄພ ຈາກໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ຕ້ອງສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ຖືກ ຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້;

2. ການກໍ່ສ້າງເຮືອນຫຼັງໃໝ່ໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕ້ອງກໍ່ສ້າງໃນຮູບແບບ ເຮືອນ ແລະ ຂະໜາດທີ່ເໝາະສົມຢ່າງຕ່ຳສຸດໃຫ້ເທົ່າທຽມກັບຂະໜາດ ແລະ ຮູບແບບເຮືອນ ເດີມຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຕ້ອງພຽງພໍກັບຈຳນວນຄົນໃນແຕ່ລະຄົວເຮືອນ ແລະ ບົນ ພື້ນຖານການເຫັນດີຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ;

3. ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດໃນການພັດທະນາເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນ ລວມທັງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນວຽກງານການສຳຫຼວດ, ການຈັດສັນ ແລະ ການພັດທະນາ ທີ່ດິນ, ການກໍ່ສ້າງ ພ້ອມທັງການບຳລຸງຮັກສາເຂດຈັດສັນດັ່ງກ່າວໄປຕະຫຼອດໄລຍະການ ກໍ່ສ້າງໂຄງການຈົນເຖິງໄລຍະໜຶ່ງທີ່ເໝາະສົມໃນໄລຍະດຳເນີນໂຄງການພັດທະນາຕາມການ ເຫັນດີຂອງຄະນະຮັບຜິດ ຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ.

2.9. ຫຼັກການພື້ນຟູຊີວິດ ການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຄືນ

ໃນເມື່ອຜູ້ຖືກໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກລັດ ແນ່ນອນຈະຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ ແລະ ຕ້ອງ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ເປັນຕົ້ນບ່ອນຢູ່ ອາ ໄສ, ບ່ອນທຳມາຫາກິນ ແລະ ເສດຖະກິດຄອບຄົວທີ່ເຄີຍໄດ້ຮັບ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການພື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງ ປະຕິບັດດັ່ງ ນີ້³⁴.

³⁴ ດຳລັດຂອງລັດຖະບານວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກ ໂຄງການພັດທະນາ ສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016, ມາດຕາ 13-16.

2.9.1. ການສ້າງແຜນການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ

ໄປຄຸງຄູ່ກັບການສ້າງແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງປະສານສົມທົບກັບຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນທີ່ປະຈຳຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບອາຊີບທຳມາຫາກິນ ລວມທັງລາຍຮັບຕ່າງໆຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງລະອຽດເພື່ອສ້າງເປັນແຜນການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນປະກອບເຂົ້າໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດຂອງໂຄງການພັດທະນາຂອງຕົນ.

2.9.2. ການປະເມີນລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງປະເມີນລະດັບຊີວິດ ການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນໄລຍະກ່ອນ, ກຳລັງ ແລະ ຫຼັງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ນຳສະເໜີການປະເມີນຕໍ່ຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງພິຈາລະນາ ແລະ ຮັບຮອງເອົາໃນແຕ່ລະໄລຍະ ເພື່ອກວດກາຄືນຜົນສຳເລັດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ.

2.9.3. ການປະຕິບັດແຜນການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການສຳຄັນດັ່ງນີ້:

1. ສະໜອງທີ່ດິນກະສິກຳ ສຳລັບການຜະລິດຕາມຄວາມເໝາະສົມ ພ້ອມທັງສ້າງອາຊີບໃໝ່ ແລະ ອາຊີບເສີມທີ່ໝັ້ນຄົງ ພ້ອມທັງສົ່ງເສີມພູມປັນຍາຂອງຊາວບ້ານນອກຈາກອາຊີບທີ່ຕິດພັນກັບການຜະລິດກະສິກຳໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ;
2. ລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແຕ່ລະຄົວເຮືອນ ຕ້ອງໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າ ຫຼື ເທົ່າເດີມ. ຖ້າເຈົ້າຂອງໂຄງການຫາກບໍ່ສາມາດຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ສຳເລັດໄດ້ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້, ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງສະເໜີຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຂະ ຫຍາຍໄລຍະເວລາເພີ່ມຕື່ມເພື່ອຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ສຳເລັດ;
3. ສຳລັບກຸ່ມຄົນທີ່ບໍ່ສາມາດຊ່ວຍຕົນເອງໄດ້ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດ ເພື່ອຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນກຸ່ມຄົນດັ່ງກ່າວເພື່ອໃຫ້ຫຼຸດພົ້ນຈາກຄວາມທຸກຍາກໃຫ້ໄດ້ໃນສະພາບດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າຕາມທິດຊີ້ນຳຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ.

2.9.4. ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອເພີ່ມເຕີມໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ໄດ້ຍົກຍ້າຍຕະຫຼອດໄລຍະຂ້າມຜ່ານຢ່າງໜ້ອຍ 3 ປີ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນຕາມການພິຈາລະນາຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ນັບແຕ່ເວລາທີ່ໄດ້ມີການຍົກຍ້າຍຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວອອກຈາກເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສເດີມດ້ວຍການຊ່ວຍເຫຼືອເພີ່ມເຕີມດັ່ງນີ້:

1. ຕ້ອງສະໜອງສະບຽງອາຫານ, ເຄື່ອງອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ຍົກຍ້າຍແຕ່ລະຄົນຕາມທີ່ມີຊື່ໃນສາມະໂນຄົວໃນວັນຂຶ້ນທະບຽນສິດຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວໄປຕະຫຼອດໄລຍະຂ້າມຜ່ານ;
2. ຄ່າທົດແທນການສູນເສຍລາຍຮັບໃນໄລຍະຍົກຍ້າຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ມີໜ້າຕົວຈິງໃນວັນທີ່ດຳເນີນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ.

2.10. ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງເຈົ້າຂອງໂຄງການ ແລະ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ

2.10.1. ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງເຈົ້າຂອງໂຄງການໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ຈັດສັນຍົກຍ້າຍ

ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງເຈົ້າຂອງໂຄງການໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ຈັດສັນຍົກຍ້າຍມີດັ່ງນີ້:

1. ສ້າງບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດລວມທັງແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດເປັນພາສາລາວ ສຳລັບໂຄງການພັດທະນາຂອງຕົນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບບົດແນະນາທາງດ້ານວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອສະເໜີຕໍ່ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມພິຈາລະນາຮັບຮອງເອົາກ່ອນຈະດຳເນີນການກໍ່ສ້າງໂຄງການ ຫຼື ການເຊັນສັນຍາສຳປະທານໂຄງການໂດຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
2. ປະຕິບັດຢ່າງເຂັ້ມງວດພັນທະທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດຂອງຕົນ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາສຳປະທານໂຄງການ, ໃບຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕ້ອງໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ລວມທັງຜູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂັ້ນຕອນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນລວມທັງການປະ ສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

3. ສ້າງແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ແຜນການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ເປັນພາສາລາວ ປະກອບເຂົ້າໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດຂອງໂຄງການພັດທະນາຕົນໂດຍຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆຢ່າງພຽງພໍຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນ ການດັ່ງກ່າວ ເພື່ອລວມເຂົ້າໃນມູນຄ່າຂອງໂຄງການ ແລະ ຖ້າຫາກວ່າງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍໃນເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງສືບຕໍ່ຮັບຜິດຊອບ;

4. ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງ ແລະ ທັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເຂັ້ມງວດ;

5. ໄດ້ຮັບການຮ່ວມມືຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍລວມທັງການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ;

6. ຕິດຕາມກວດກາດ້ວຍຕົນເອງໃນການປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ລວມທັງການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;

7. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບການວ່າຈ້າງຄະນະຊ່ຽວຊານພາຍໃນ ຫຼື ຕ່າງປະເທດ ຫຼື ອົງການກວດກາທີ່ມີບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການເພື່ອຊ່ວຍທັງເຈົ້າຂອງໂຄງການເອງ ແລະ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມມາດຳເນີນການຕິດຕາມ ກວດກາ ແລະ ຕີລາຄາຜົນສຳເລັດໃນການປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ລວມທັງການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ກວດສອບການນຳໃຊ້ງົບປະມານກ່ຽວກັບວຽກງານດັ່ງກ່າວ;

8. ຮັບຜິດຊອບໃນການໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະບວນການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາກ່ຽວກັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍລວມທັງການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ;

9. ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຂໍ້ມູນທີ່ຕົນສ້າງຂຶ້ນ ພ້ອມທັງສະໜອງ ແລະ ເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນທີ່ຕິດພັນກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການພັດທະນາ ລວມທັງການປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງພາກລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ສາທາລະນະ;

10. ລາຍງານສະພາບການ ແລະ ເຫດການຕ່າງໆທີ່ພົວພັນກັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ລວມທັງການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້

ຄະນະຮັບ ຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ ແລະ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນແຕ່ລະໄລຍະ³⁵.

2.10.2. ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ

ໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີສິດ ແລະ ພັນທະດັ່ງນີ້:

1. ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບໂຄງການພັດທະນາ, ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຜົນກະທົບທີ່ຕົນໄດ້ຮັບ, ຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບການປະຕິບັດການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຕະຫຼອດໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການພັດທະນາ;
2. ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືໃນລະດັບຕ່າງໆ, ປະກອບຄໍາເຫັນຕໍ່ແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຕົນ;
3. ໄດ້ຮັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ ຕາມແຜນການທົດແທນ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ;
4. ສະເໜີເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຕໍ່ເຈົ້າຂອງໂຄງການເພື່ອພິຈາລະນາແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ຕິດພັນກັບການທົດແທນ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຕົນຈາກໂຄງການພັດທະນາ;
5. ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງເປັນເຈົ້າການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ;
6. ສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ຊັດເຈນ, ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງ ພ້ອມທັງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍກ່ຽວກັບຂໍ້ສະເໜີຂອງຕົນ;
7. ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກແກ່ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການປະຕິບັດແຜນການທົດແທນ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ ລວມທັງການແກ້ໄຂຂໍ້ສະເໜີຂອງຕົນ³⁶.

³⁵ ດຳລັດຂອງລັດຖະບານວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະນາ ສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016, ມາດຕາ 17.

³⁶ ຫາກອ້າງ ເອກະສານສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016, ມາດຕາ 18.

2.11. ຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ

ຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນປະກອບດ້ວຍ³⁷:

1) ຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງໂດຍລັດຖະບານ ຕາມການສະເໜີຂອງລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນໄລຍະເວລາເຈົ້າຂອງໂຄງການສຳເລັດການສ້າງຮ່າງບົດລາຍງານປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ ລວມທັງແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດປະກອບມີເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນປະທານ, ຮອງເຈົ້າແຂວງ, ຮອງເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງຜູ້ໃດໜຶ່ງເປັນຮອງປະທານ, ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າພະແນກການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຕາງໜ້າເຈົ້າຂອງໂຄງການ ແລະ ຕາງໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນເປັນກຳມະການ;

2) ໃນກໍລະນີເປັນໂຄງການພັດທະນາທີ່ບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຕາມການຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຖືວ່າຄະນະກຳມະການນີ້ບໍ່ຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ໃນກໍລະນີໂຄງການພັດທະນາກວມເອົາຫຼາຍແຂວງ ແລະ ແຂວງມີຫຼາຍໂຄງການແມ່ນມອບໝາຍໃຫ້ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍສົມທົບກັບແຂວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຜູ້ຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາຕາມຄວາມເໝາະສົມໃນການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການດັ່ງກ່າວ;

3) ໜ່ວຍງານຄົ້ນຄວ້າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຊຶ່ງໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງ ໂດຍຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຕາມການສະເໜີຂອງພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ປະກອບມີຜູ້ຕາງໜ້າຂະແໜງການ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

4) ໃນກໍລະນີໂຄງການທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ແມ່ນໃຫ້ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງ ເປັນຜູ້ແຕ່ງຕັ້ງ ຕາມການສະເໜີຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;

³⁷ ດຳລັດຂອງລັດຖະບານວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະນາ ສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016 , ມາດຕາ 19.

5) ໜ່ວຍປະຕິບັດງານການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນຊຶ່ງໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງໂດຍຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຕາມການສະເໜີຂອງພະແນກ ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງປະກອບມີຜູ້ຕາງໜ້າ ຂະແໜງການ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

6) ໃນກໍລະນີໂຄງການທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າ ເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງແມ່ນໃຫ້ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງເປັນຜູ້ແຕ່ງຕັ້ງໂດຍກົງ.

2.12. ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການ ຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ

ຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ດັ່ງນີ້:

1. ຊີ້ນຳ ຄຸ້ມຄອງການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນ ຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນທີ່ ຖືກໂຄງການ, ຂອງເຈົ້າຂອງໂຄງການ ແລະ ໜ່ວຍງານທີ່ຟື້ນຟູພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງຕົນ;

2. ແຕ່ງຕັ້ງໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງ ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນ ຍົກ ຍ້າຍປະຊາຊົນ ແລະ ໜ່ວຍປະຕິບັດງານການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນ ຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນທີ່ຖືກໂຄງການ;

3. ພິຈາລະນາຮັບຮອງແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາສິ່ງແວດ ລ້ອມ ສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດຂອງໂຄງການພັດທະນາກ່ອນກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະ ຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຮັບຮອງຂັ້ນສຸດທ້າຍ;

4. ກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ຫົວໜ່ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍກຳນົດໄລຍະ ເວລາການບຳລຸງຮັກສາເຂດຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ໄລຍະເວລາຂ້າມຜ່ານ ແລະ ໄລຍະການຟື້ນຟູ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງແຕ່ລະໂຄງການພັດທະນາ;

5. ພິຈາລະນາ ແລະ ແກ້ໄຂຂໍ້ສະເໜີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການທົດແທນ, ການຈັດສັນ ຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນທີ່ຖືກໂຄງການ ຕາມຂອບເຂດສິດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນໃຫ້ທັນເວລາ;

6. ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂອງຄະນະຕົນໃຫ້ລັດຖະບານ ແລະ ສຳເນົານຳສົ່ງໃຫ້ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນແຕ່ລະໄລຍະ;

7. ອອກຂໍ້ຕົກລົງ ຫຼື ແຈ້ງການ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນທີ່ຖືກໂຄງການ;

8. ສະໜອງຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຜູ້ທີ່ສ່ວນຮ່ວມອື່ນກ່ຽວກັບໂຄງການພັດທະນາ, ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຜົນກະທົບທີ່ຕົນຈະໄດ້ຮັບ, ຄວາມຄືບໜ້າກ່ຽວກັບການປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຕະຫຼອດໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການພັດທະນາ.

2.13. ຫຼັກການຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ

ການຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນປະກອບດ້ວຍ³⁸:

- 1) ການຕິດຕາມກວດກາ ໂດຍເຈົ້າຂອງໂຄງການ;
- 2) ການຕິດຕາມກວດກາ ໂດຍຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ;
- 3) ການຕິດຕາມກວດກາໂດຍກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- 4) ການຕິດຕາມກວດກາໂດຍສະພາແຫ່ງຊາດ, ອົງການກວດສອບແຫ່ງລັດ, ອົງການກວດກາລັດຖະບານ ແລະ ອົງການກວດກາລັດທຸກຂັ້ນ.

2.13.1. ການຕິດຕາມກວດກາ ໂດຍເຈົ້າຂອງໂຄງການ

ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຕ້ອງສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນເພື່ອຮັບຜິດຊອບເປັນເຈົ້າການໃນການຕິດຕາມກວດກາດ້ວຍຕົນເອງກ່ອນພາກສ່ວນອື່ນທັງໝົດໂດຍມີການສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານສະພາບການຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຂອງໂຄງການພັດທະນາຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການທັງໝົດໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນຕິດຕາມ ກວດກາຂອງພາກລັດເປັນແຕ່ລະໄລຍະ.

³⁸ ດຳລັດຂອງລັດຖະບານວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະນາ ສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016, ມາດຕາ 26-30.

2.13.2. ການຕິດຕາມກວດກາໂດຍຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ

ຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຕ່ລະຂັ້ນມີໜ້າທີ່ຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ ດັ່ງນີ້:

1) ຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຊີ້ນຳລວມໜ່ວຍງານທີ່ຢູ່ໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງຕົນໃນການຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ;

2) ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນເປັນເຈົ້າການໃນການຕິດຕາມກວດກາເຈົ້າຂອງໂຄງການໃນການປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນດ້ວຍການລົງສະໜາມຕິດຕາມກວດກາ ພ້ອມທັງຄົ້ນຄວ້າປະກອບຄຳເຫັນຕໍ່ບົດລາຍງານການຕິດຕາມກວດກາຂອງເຈົ້າຂອງໂຄງການ ແລະ ສະຫຼຸບລາຍງານຕໍ່ຄະນະຮັບຜິດຊອບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມລວມທັງຄະນະຊີ້ນຳລວມໂຄງການ (ຖ້າມີການແຕ່ງຕັ້ງຂັ້ນສະເພາະຈາກລັດ ຖະບານ) ເພື່ອຂໍທິດຊີ້ນຳເປັນແຕ່ລະໄລຍະ;

3) ໜ່ວຍປະຕິບັດງານການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຕ້ອງເຮັດໜ້າທີ່ເຄື່ອນໄຫວຕິດຕາມ ກວດກາໂດຍກົງກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນຕາມຂອບເຂດທີ່ໜ່ວຍງານຕົນຮັບຜິດຊອບ ແລະ ລາຍງານຕໍ່ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ ເພື່ອຂໍທິດຊີ້ນຳເປັນແຕ່ລະໄລຍະ.

2.13.3. ການຕິດຕາມ ກວດກາໂດຍກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງ ແວດລ້ອມ

ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມມີໜ້າທີ່ຕິດຕາມກວດກາສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ແລະ ລາຍງານຕໍ່ລັດຖະບານເພື່ອຂໍທິດຊີ້ນຳຢ່າງເປັນປະຈຳ, ນອກນີ້ຍັງຕ້ອງໄດ້ຊ່ວຍສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານວິຊາການໃຫ້ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ

ປະຊາຊົນ ແລະ ໜ່ວຍປະຕິ ບັດງານການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນ ແນໃສ່ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແຕ່ລະໜ່ວຍງານເຄື່ອນໄຫວປະຕິບັດໜ້າທີ່ໄດ້ຢ່າງມີ ປະສິດທິຜົນ.

2.13.4. ການຕິດຕາມກວດກາ ໂດຍສະພາແຫ່ງຊາດ, ອົງການກວດສອບແຫ່ງ ລັດ, ອົງການກວດກາລັດຖະບານ ແລະ ຕົ້ນການສໍາລາດບັງຫຼວງ

ສະພາແຫ່ງຊາດ, ອົງການກວດສອບແຫ່ງລັດ, ອົງການກວດກາລັດຖະ ບານ ແລະ ອົງການກວດກາລັດທຸກຂັ້ນ ມີໜ້າທີ່ຕິດຕາມກວດກາ ຕາມພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

3. ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງ ການພັດທະນາຂອງລັດ ເປັນຫົວຂໍ້ໃໝ່ທີ່ເຄີຍມີທ່ານໃດລົງເລິກຄົ້ນຄວ້າລະດັບປະລິນຍາໂທ ນິຕິສາດມາກ່ອນ ແຕ່ກໍມີບົດວິທະຍານິພົນໃນຫົວຂໍ້ທີ່ໄກ້ຄຽງຄືການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກ ການເວນຄືນທີ່ດິນກະສິກໍາຂອງທ່ານນາງ ກອງຊິວ ພອນສະຫວັດ ນັກສຶກສາປະລິນຍາໂທ ນິຕິສາດຮູ້ນທີ 6 ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ປີ 2017 ຊຶ່ງຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າໄດ້ພົບວ່າ: “ການປະຕິບັດຕົວຈິງກ່ຽວກັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຈາກການເວນຄືນທີ່ດິນກະສິກໍາ ໃນໄລຍະຜ່ານມາມີຄວາມຊັກຊ້າ, ມູນຄ່າໜ້ອຍບໍ່ພຽງພໍໃນ ການຊື້ທີ່ດິນເພື່ອປະກອບອາຊີບໃໝ່ໄດ້, ໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດຂອງປະຊາຊາຊົນໃນລະ ດັບປານກາງ, ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງໃນລະດັບປານ ກາງ, ເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງແລ້ວອີງ ການກ່ຽວຂ້ອງສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາໄດ້ໃນລະດັບໜ້ອຍ, ການຈ່າຍຄ່າເວນຄືນປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີຄວາມພໍໃຈໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ການ ເວນຄືນທີ່ດິນນັ້ນເປັນການລະເມີດຫຼັກສິດທິໃນຊັບສິນຂອງບຸກຄົນ”.

ພາກທີ III

ວິທີ ແລະ ເຄື່ອງມືໃນການຄົ້ນຄວ້າ

1. ວິທີການຄົ້ນຄວ້າ

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າວິທະຍານິພົນນີ້ແມ່ນນຳໃຊ້ວິທີການສຶກສາທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ. ຊຶ່ງໄດ້ມາຈາກຂໍ້ມູນປະຖົມມະພູມຈາກການຕອບແບບສອບຖາມຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງ ແລະ ຂໍ້ມູນທຸຕິຍະພູມຈາກການສຶກສາເອກະສານແນວທາງຂອງພັກ, ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳໃຕ້ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດ.

2. ຂອບເຂດການຄົ້ນຄວ້າ

- ຂອບເຂດດ້ານພື້ນທີ່ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ແມ່ນຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ຂອບເຂດໂຄງການພັດທະນາທັນທີ່ດິນເປັນທຶນຂອງລັດໃນການສ້າງເສັ້ນທາງ 450 ປີ;
- ຂອບເຂດດ້ານເນື້ອໃນແມ່ນເນັ້ນໃສ່ສຶກສາການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ;
- ຂອບເຂດດ້ານເວລາແມ່ນໄດ້ສຶກສາຂໍ້ມູນແຕ່ປີ 2010 - 2017.

3. ປະຊາກອນ ແລະ ກຸ່ມຕົວຢ່າງ

ປະຊາກອນ ແລະ ກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ຈະໃຊ້ໃນການຕອບແບບສອບຖາມມີຈຳນວນທັງໝົດ 118 ທ່ານ, ໃນນັ້ນມີພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈຳນວນ 68 ທ່ານ ປະກອບມີພະນັກງານທີ່ດິນຢູ່ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈຳນວນ 9 ທ່ານ; ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ເມືອງໄຊເສດຖາ ແລະ ເມືອງໄຊທານີ ເມືອງລະ 5 ທ່ານ; ຫ້ອງການສະພາປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ 9 ທ່ານ; ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ 9 ທ່ານ; ກຳມາທິການກົດໝາຍສະພາແຫ່ງຊາດ 9 ທ່ານ; ອົງການກວດກາລັດຖະບານ 9 ທ່ານ; ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ 9 ທ່ານ ແລະ ປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄົນໃນໂຄງການທັນທີ່ດິນເປັນທຶນໃນການສ້າງເສັ້ນທາງ 450 ປີຈຳນວນ 03 ເມືອງ ໂດຍເລືອກເອົາ 05 ບ້ານ, ບ້ານລະ 10 ທ່ານລວມທັງໝົດຈຳນວນ 50 ທ່ານໃນນັ້ນເລືອກເອົາປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ບ້ານດົງໂພນແຮ່ ເມືອງ ຫາດຊາຍຟອງ, ບ້ານນາຄວາຍໃຕ້, ບ້ານນາບຽນ, ບ້ານໄຮຄຳ ເມືອງໄຊເສດຖາ, ບ້ານນາເຄ ເມືອງໄຊທານີ.

4. ວິທີ ແລະ ເຄື່ອງມືໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານຄຸນນະພາບແມ່ນໄດ້ຈາກລວບລວມຂໍ້ມູນມາຈາກບັນດາມະຕິຂອງພັກ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຂອງລັດທີ່ວາງອອກໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານແມ່ນໄດ້ຈາກແຈກຢາຍແບບສອບຖາມ ໂດຍຜູ້ສຶກສາເອງຈຳນວນ 118 ຊຸດ.

ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແມ່ນສ້າງແບບສອບຖາມແລ້ວເອົາໄປແຈກຢາຍໃຫ້ກຸ່ມຕົວຢ່າງ, ຈາກນັ້ນນຳເອົາຄຳຕອບມາອະທິບາຍ, ວິນິດໄສ ແລະ ວິເຄາະປະເດັນຕ່າງໆ.

5. ວິທີການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ແປຜົນ

ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາຈາກການສຶກສາເອກະສານ ແມ່ນນຳມາຊ່ວຍໃນການອອກແບບສອບຖາມລວມເຖິງການອະທິບາຍຜົນການສຶກສາ, ສ່ວນຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາຈາກການຕອບແບບສອບຖາມ ແມ່ນນຳໃຊ້ສະຖິຕິເຂົ້າມາຊ່ວຍໃນການຊອກຫາຄ່າຈຳນວນ, ສ່ວນຮ້ອຍ, ຄ່າສະເລ່ຍ ແລະ ຄ່າຜັນປ່ຽນມາດຕະຖານ, ຈາກນັ້ນກໍສັງລວມຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານັ້ນເພື່ອຊອກຫາຂໍ້ສະຫຼຸບຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສະເໜີຄຳຄິດເຫັນ.

ພາກທີ IV

ຜົນຂອງການສຶກສາ ແລະ ການອະທິບາຍຜົນ

ການສຶກສາໃນຫົວຂໍ້ ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ, ສຶກສາກໍລະນີຮຽກຮ້ອງຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກໂຄງການຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນຢູ່ໂຄງການກໍ່ສ້າງຖະໜົນ 450 ປີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໂດຍການໃຊ້ແບບສອບຖາມພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ປະຊາຊົນໃນເຂດບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍຜູ້ສຶກສາໄດ້ຄັດເລືອກເອົາເປົ້າໝາຍທີ່ທຳການສຶກສາຄື: ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ; ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ເມືອງໄຊເສດຖາ, ເມືອງໄຊທານີ; ຫ້ອງ ການສະພາປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ; ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ; ກຳມະທິການກົດໝາຍສະພາແຫ່ງຊາດ; ອົງການກວດກາລັດຖະບານ; ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບກະທົບຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນໂຄງການຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນໃນການສ້າງເສັ້ນທາງ 450 ປີໃນນັ້ນເລືອກເອົາປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ບ້ານດົງໂພນແຮ່ ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ບ້ານນາຄວາຍໃຕ້, ບ້ານນາບຽນ, ບ້ານໄຮຄຳ ເມືອງໄຊເສດຖາ, ບ້ານນາເຄ ເມືອງໄຊທານີ ຊຶ່ງການສຶກສາແມ່ນເລີ່ມແຕ່ເດືອນ ຕຸລາ 2016 ແລະ ສິ້ນສຸດໃນເດືອນ ທັນວາ 2017 ຊຶ່ງໄດ້ຮັບຜົນດັ່ງນີ້ :

1. ຜົນຂອງການສຶກສາ

1.1 ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມກ່ຽວກັບກຽວກັບການແກ້ໄຂການຮ້ອງຂໍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ

ຕາຕະລາງທີ 1 ເພດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ເພດ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ຍິງ	72	61
ຊາຍ	46	39
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 1 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຂອງການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເພດຍິງ ຈຳນວນ 61%, ເພດຊາຍ ຈຳນວນ 39%ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 2 ອາຍຸຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ອາຍຸ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
25-35 ປີ	49	41.5
36-45 ປີ	32	27.1
46-55 ປີ	28	23.7
ຫຼາຍກວ່າ 56 ປີ	9	7.7
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 2 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທີ່ມີອາຍຸລະຫວ່າງ 25-35 ປີກວມເອົາອັດຕາສ່ວນສູງກວ່າໝູ່ ຈຳນວນ 41.5%, ຮອງລົງມາແມ່ນອາຍຸ ລະຫວ່າງ 36-45 ປີຈຳນວນ 27.1%, ອາຍຸ ລະຫວ່າງ 46-55ປີ ຈຳນວນ 23.7%, ອາຍຸຫຼາຍກວ່າ 56 ປີ ຈຳນວນ 7.7% ຂອງຈຳນວນຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 3 ລະດັບການສຶກສາຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ລະດັບການສຶກສາ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ປະຖົມ	4	3.4
ມັດທະຍົມຕົ້ນ	10	8.5
ມັດທະຍົມປາຍ	4	3.4
ຊັ້ນກາງ	6	5.1
ຊັ້ນສູງ	12	10.2
ປະລິນຍາຕີ	63	53.3
ປະລິນຍາໂທ	19	16.1
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 3 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ມີລະດັບວິຊາສະເພາະປະລິນຍາຕີ ຈຳນວນ 53.3%, ຮອງລົງມາແມ່ນລະດັບປະລິນຍາໂທຈຳນວນ 16.1%, ຊັ້ນສູງຈຳນວນ 10.2%, ມັດທະຍົມຕົ້ນຈຳນວນ 8.5%, ຊັ້ນກາງຈຳນວນ 5.1%, ປະ ຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມປາຍເທົ່າກັບຈຳນວນ 3.4% ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 4 ວິຊາສະເພາະທີ່ໄດ້ຮຽນມາຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ (ສໍາລັບພະນັກງານລັດ)

ວິຊາສະເພາະທີ່ໄດ້ຮຽນມາ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ນິຕິສາດ	26	38.2
ລັດຖະສາດ	10	14.7
ເສດຖະສາດ	8	11.7
ສໍາຫຼວດວັດແທກ-ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ	3	4.4
ສິ່ງແວດລ້ອມ	2	3
ອື່ນໆ	19	28
ລວມ	68	100

ຕາຕະລາງທີ 4 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ຈົບວິຊາສະເພາະທາງດ້ານນິຕິສາດສູງກວ່າໝູ່ຈຳນວນ 38.2%, ຮອງລົງມາແມ່ນຈົບສາຂາອື່ນໆຈຳນວນ 28%, ລັດຖະສາດຈຳນວນ 14.7%, ເສດຖະສາດຈຳນວນ 11.7%, ສໍາຫຼວດວັດແທກ-ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນຈຳນວນ 4.4% ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຈຳນວນ 3% ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 68 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 5 ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ(ສໍາລັບພະນັກງານລັດ)

ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ພະນັກງານທີ່ດິນນະຄອນຫຼວງ	10	14.7
ພະນັກງານທີ່ດິນເມືອງ	10	14.7
ພະນັກງານຫ້ອງການສະພານະຄອນຫຼວງ	9	13.2
ພະນັກງານກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	12	17.7
ພະນັກງານສະພາແຫ່ງຊາດ	8	11.8
ພະນັກງານອົງການກວດກາ ລັດຖະບານ	9	13.2
ຜູ້ພິພາກສາສານປະຊາຊົນສູງສຸດ	9	13.2
ນັກກົດໝາຍ	1	1.4
ລວມ	68	100

ຕາຕະລາງທີ 5 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມສ່ວນໃຫຍ່ເປັນພະນັກງານກະ ຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍກວ່າໝູ່ຈຳນວນ 17.7%,ຮອງລົງມາແມ່ນພະນັກງານທີ່ດິນນະຄອນຫຼວງ ແລະ ທີ່ດິນເມືອງຈຳນວນ 14.7% ເທົ່າກັນ,ພະນັກງານຫ້ອງ ການສະພານະຄອນຫຼວງ, ອົງການກວດກາລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ພິພາກສາສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຈຳນວນ 13.2% ເທົ່າກັນ, ພະນັກງານສະພາແຫ່ງຊາດ ຈຳນວນ 11.8% ແລະ ນັກກົດໝາຍຈຳນວນ 1.4% ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 68 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 6 ປະສົບການເຮັດວຽກຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ(ສຳລັບພະນັກງານລັດ)

ປະສົບການເຮັດວຽກ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
3-10 ປີ	42	61.7
11-15 ປີ	10	14.7
16-20 ປີ	3	4.4
21-25 ປີ	13	19.2
ລວມ	68	100

ຕາຕະລາງທີ 6 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເປັນຜູ້ທີ່ມີປະສົບການເຮັດວຽກລະຫວ່າງ 3-10 ປີ ຈຳນວນ 61.7%, ຮອງລົງມາແມ່ນມີປະສົບການລະຫວ່າງ 21-25 ປີ ຈຳນວນ 19.2%, ປະສົບການເຮັດວຽກລະຫວ່າງ 11-15 ປີຈຳນວນ 14.7% ແລະ ປະສົບການເຮັດວຽກລະຫວ່າງ 16-20 ປີຈຳນວນ 4.4% ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 68 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 7 ອາຊີບຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ (ສຳລັບປະຊາຊົນ)

ອາຊີບ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ພະນັກງານເອກະຊົນ	9	18
ນັກທຸລະກິດ/ຄ້າຂາຍ	10	16
ກຳມະກອນ	7	10
ຊາວນາ	8	14
ປະຊາຊົນ	19	34
ລວມ	50	100

ຕາຕະລາງທີ 7 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອາຊີບ ເປັນປະຊາຊົນສູງກວ່າໝູ່ຈຳນວນ 34%, ຮອງລົງມາແມ່ນເປັນພະນັກງານເອກະຊົນຈຳນວນ 18%, ນັກທຸລະ ກິດ-ຄ້າຂາຍຈຳນວນ 16%, ຊາວນາຈຳນວນ 14%, ກຳມະກອນຈຳນວນ 10% ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 50 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 8 ບ່ອນຢູ່ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ (ສຳລັບປະຊາຊົນ)

ບ່ອນຢູ່	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ບ້ານດົງໂພນແຮ່	10	20
ບ້ານນາຄວາຍໃຕ້	10	20
ບ້ານນາບຽນ	10	20
ບ້ານໄຮຄຳ	10	20
ບ້ານນາເຄ	10	20
ລວມ	50	100

ຕາຕະລາງທີ 8 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທີ່ເປັນປະຊາຊົນນັ້ນ ແມ່ນຢູ່ ບ້ານລະຈຳນວນ 20% ເທົ່າກັນໃນທັງໝົດ 5 ບ້ານຄື ບ້ານດົງໂພນແຮ່, ບ້ານນາຄວາຍໃຕ້, ບ້ານນາບຽນ, ບ້ານໄຮຄຳ ແລະ ບ້ານນາເຄ ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 50 ຄົນ.

1.2 ທັດສະນະຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂການຮ້ອງຂໍການທົດ ແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ

ຕາຕະລາງທີ 9 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບ ການທີ່ພົວພັນກັບການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຄືນ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	2	2.9
ໜ້ອຍ	4	5.8
ປານກາງ	35	51.5
ຫຼາຍ	19	27.9
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	8	11.8
ລວມ	68	100

ຕາຕະລາງທີ 9 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 51.5% ເຫັນວ່າກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ພົວພັນກັບການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍ ທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນມີຄວາມຄົບຖ້ວນໃນລະດັບປານກາງ, ຮອງລົງມາ ຈຳນວນ 27.9% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 11.8% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຈຳນວນ 5.8% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 2.9% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 68 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 10 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບຄວນມີກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການສະ ເພາະກ່ຽວກັບການກຳນົດມູນຄ່າ ຫຼື ອັດຕາຄ່າທິດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	1	1.4
ໜ້ອຍ	2	2.9
ປານກາງ	7	10.3
ຫຼາຍ	30	44.2
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	28	41.2
ລວມ	68	100

ຕາຕະລາງທີ 10 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 44.2% ເຫັນວ່າຄວນມີກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການສະເພາະກ່ຽວກັບການກຳນົດມູນຄ່າ ຫຼື ອັດຕາຄ່າທິດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາ ຂອງລັດມີຄວາມ ເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 41.2% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບ ຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຈຳນວນ 10.3% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 2.9% ເຫັນວ່າມີໃນ ລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 1.4% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບ ຖາມທັງໝົດ 68 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 11 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບລັດຖະບານ ມີການຈັດສັນ ແລະ ວາງແຜນ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນຮອງຮັບການພັດທະນາຂອງລັດ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການໂອນເອົາສິດ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ ຫຼື ຄອບຄອງທີ່ດິນຕາມປະເພນີມາແລ້ວ ໂດຍ ບໍ່ໃຫ້ແຕ່ ຕ້ອງເຖິງສິດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	1	1.4
ໜ້ອຍ	1	1.4
ປານກາງ	8	11.8
ຫຼາຍ	16	23.6
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	42	61.8
ລວມ	68	100

ຕາຕະລາງທີ 11 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 61.8% ເຫັນວ່າລັດຖະບານມີການຈັດສັນ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນຮອງຮັບການພັດທະນາຂອງລັດ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການໂອນເອົາສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ ຫຼື ຄອບຄອງທີ່ດິນຕາມປະເພນີມາແລ້ວ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ແຕ່ຕ້ອງເຖິງສິດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 23.6% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 11.8% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 1.4% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ໜ້ອຍທີ່ສຸດເທົ່າກັນຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 68 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 12 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກເຈົ້າຂອງເດີມ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນຄວາມຈຳເປັນພາວະວິໄສທີ່ຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	2	1.7
ໜ້ອຍ	8	6.8
ປານກາງ	32	27.1
ຫຼາຍ	37	31.4
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	39	33.1
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 12 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 33.1% ເຫັນວ່າການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກເຈົ້າຂອງເດີມ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດແມ່ນຄວາມຈຳເປັນພາວະວິໄສທີ່ຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ ມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 31.4% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 27.1% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບ

ປານກາງ, ຈຳນວນ 6.8% ເັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 1.7% ເັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຈຳນວນຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 13 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບຄວາມສົມເຫດສົມຜົນຂອງການກຳນົດມູນຄ່າການທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງຕ່ຳໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບເທົ່າເດີມກ່ອນມີການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	4	3.4
ໜ້ອຍ	9	7.6
ປານກາງ	17	14.4
ຫຼາຍ	38	32.2
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	50	42.4
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 13 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 42.4% ເັນວ່າການກຳນົດມູນຄ່າການທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງຕ່ຳໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບເທົ່າເດີມກ່ອນມີການຈັດສັນຍົກຍ້າຍມີຄວາມສົມເຫດສົມຜົນໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 32.2% ເັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 14.4% ເັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 7.6% ເັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 3.4% ເັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຈຳນວນຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 14 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນສະພາບປັດຈຸບັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມ ຫຼັກການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	14	11.9
ໜ້ອຍ	27	22.9
ປານກາງ	35	29.7
ຫຼາຍ	29	24.6
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	13	11
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 14 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 29.7% ເຫັນວ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນສະພາບປັດຈຸບັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບປານກາງ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 24.6% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 22.9% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ, ຈຳນວນ 11.9% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແລະ ຈຳນວນ 11% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດຂອງຈຳນວນຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 15 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນດ້ວຍເງິນຈະຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	16	13.6
ໜ້ອຍ	20	16.9
ປານກາງ	31	26.3
ຫຼາຍ	37	31.4
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	14	11.9
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 15 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 31.4% ເຫັນວ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນດ້ວຍເງິນຈະຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 26.3% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 16.9% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ, ຈຳນວນ 13.6% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແລະ ຈຳນວນ 11.9% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 16 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນດ້ວຍເງິນດຶກວ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍດ້ວຍການເອົາທີ່ດິນບ່ອນອື່ນປ່ຽນແທນ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	10	8.5
ໜ້ອຍ	14	11.9
ປານກາງ	37	31.4
ຫຼາຍ	32	27.1
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	25	21.2
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 16 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 31.4% ເຫັນວ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນດ້ວຍເງິນດີກວ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍດ້ວຍການເອົາທີ່ດິນບ່ອນອື່ນປ່ຽນແທນມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບປານກາງ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 27.1% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 21.2% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຈຳນວນ 11.9% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 8.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 17 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນຈ່າຍທັງໝົດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບກ່ອນດຳເນີນໂຄງການ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	1	0.8
ໜ້ອຍ	3	2.5
ປານກາງ	18	15.3
ຫຼາຍ	36	30.5
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	60	50.8
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 17 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 50.8% ເຫັນວ່າໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນຈ່າຍທັງໝົດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບກ່ອນດຳເນີນໂຄງການມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 30.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 15.3% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 2.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 0.8% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 18 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບຫຼັງຈາກຈັດສັນຍົກຍ້າຍຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບອອກຈາກໂຄງການພັດທະນາແລ້ວ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນສືບຕໍ່ຕິດຕາມຊ່ວຍເຫຼືອພື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າຈົນກວ່າຊີວິດການເປັນຢູ່ເຂົ້າສູ່ສະພາບປົກກະຕິ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	2	1.7
ໜ້ອຍ	4	3.4
ປານກາງ	21	17.8
ຫຼາຍ	32	27.1
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	59	50
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 18 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 50% ເຫັນວ່າຫຼັງຈາກຈັດສັນຍົກຍ້າຍຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບອອກຈາກໂຄງການພັດທະນາແລ້ວ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນສືບຕໍ່ຕິດຕາມຊ່ວຍເຫຼືອພື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າຈົນກວ່າຊີວິດການເປັນຢູ່ເຂົ້າສູ່ສະພາບປົກກະຕິມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 27.1% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 17.8% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 3.4% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 1.7% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 19: ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບຜູ້ທີ່ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ບໍ່ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ບໍ່ເອກ ສານກ່ຽວກັບທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຢ່າງສະເໝີພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	5	4.2
ໜ້ອຍ	6	5.1
ປານກາງ	29	24.6
ຫຼາຍ	43	36.4
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	35	29.7
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 19 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 36.4% ເຫັນວ່າຜູ້ທີ່ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ບໍ່ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ບໍ່ເອກສານກ່ຽວກັບທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຢ່າງສະເໝີພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 29.7%

ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຈຳນວນ 24.6% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 5.1% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 4.2% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 20 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບຜູ້ທີ່ໄປບຸກລຸກ ແລະ ຈັບຈອງທີ່ດິນໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ມີການພັດທະນາທີ່ດິນນັ້ນບໍ່ຄວນຮັບຮູ້ ແລະ ບໍ່ຄວນຈ່າຍຄ່າທິດແທນຈາກການໂອນທີ່ດິນນັ້ນຄືນ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	23	19.5
ໜ້ອຍ	19	16.1
ປານກາງ	35	29.7
ຫຼາຍ	22	18.6
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	19	16.1
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 20 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 29.7% ເຫັນວ່າຜູ້ທີ່ໄປບຸກລຸກ ແລະ ຈັບຈອງທີ່ດິນໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ມີການພັດທະນາທີ່ດິນນັ້ນບໍ່ຄວນຮັບຮູ້ ແລະ ບໍ່ຄວນຈ່າຍຄ່າທິດແທນຈາກການໂອນທີ່ດິນນັ້ນ ຄືນມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບປານກາງ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 19.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດ, ຈຳນວນ 18.6% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ ແລະ ຈຳນວນ 16.1% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດເທົ່າກັນຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 21 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບໃນກໍລະນີມີການຈ່າຍຄ່າທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຊັກຊ້າແກ່ຍາວການຊໍາລະນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍ ຫຼື ຄ່າປ່ວຍການໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	2	1.7
ໜ້ອຍ	6	5.1
ປານກາງ	26	22
ຫຼາຍ	46	39
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	38	32.2
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 21 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 39% ເຫັນວ່າໃນກໍລະນີມີການຈ່າຍຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ຊັກຊ້າແກ່ຍາວນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍ ຫຼື ຄ່າປ່ວຍການໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 32.2% ເຫັນວ່າມີໃນ ລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຈຳ ນວນ 22% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 5.1% ເຫັນວ່າມີ ໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳ ນວນ 1.7% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບ ສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 22 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຮຽກຮ້ອງຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນສູງເກີນໄປເປັນອຸປະສັກ ກົດຂວາງການພັດທະນາຂອງລັດ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	1	0.8
ໜ້ອຍ	11	9.3
ປານກາງ	38	32.2
ຫຼາຍ	45	38.1
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	23	19.5
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 22 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 38.1% ເຫັນວ່າເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຮຽກຮ້ອງຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການ ໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນສູງເກີນໄປເປັນອຸປະສັກກົດຂວາງການພັດທະນາຂອງລັດມີຄວາມ ເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 32.2% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 19.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຈຳນວນ 9.3% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 0.8% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 23 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບການຈ່າຍຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການ ໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນທີ່ຕ່ຳເກີນໄປ ຫຼື ບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນເຮັດໃຫ້ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບບໍ່ສາມາດຮັບໄດ້ ເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າທຸກຈົນກວ່າ ເກົ່າ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	1	0.8
ໜ້ອຍ	4	3.4
ປານກາງ	20	16.9
ຫຼາຍ	38	32.2
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	55	46.6
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 23 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 46.6% ເຫັນວ່າການຈ່າຍຄ່າທຶດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນທີ່ຕໍ່າເກີນໄປ ຫຼື ບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນເຮັດໃຫ້ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບບໍ່ສາມາດຮັບໄດ້ ເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າທຸກຈົນກວ່າເກົ່າມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 32.2% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 16.9% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 3.4% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 0.8% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 24 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບເພື່ອຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນການກຳນົດມູນຄ່າທຶດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ຄວນເອົາຕາມມູນຄ່າທີ່ດິນໃນທ້ອງຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍກັນທົ່ວໄປ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍ	3	2.5
ປານກາງ	19	16.1
ຫຼາຍ	39	33.1
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	57	48.3
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 24 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 48.3% ເຫັນວ່າເພື່ອຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນການກຳນົດມູນຄ່າທຶດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ຄວນເອົາຕາມມູນຄ່າທີ່ດິນໃນທ້ອງຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍກັນທົ່ວໄປມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ

33.1% ເັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 16.1% ເັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ແລະ ຈຳນວນ 2.5% ເັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 25 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບໃນການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນກໍລະນີເປັນດິນປຸກສ້າງຕ້ອງເອົາມູນຄ່າສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ຜົນລະປູກທີ່ມີໃນດິນຕອນນັ້ນ ບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນນັ້ນ ຈຶ່ງຈະສົມເຫດສົມຜົນ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍ	2	1.7
ປານກາງ	18	15.3
ຫຼາຍ	43	36.4
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	55	46.6
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 25 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 46.6% ເັນວ່າໃນການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນກໍລະນີເປັນດິນປຸກສ້າງຕ້ອງເອົາມູນຄ່າສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ຜົນລະປູກທີ່ມີໃນດິນຕອນນັ້ນ ບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນນັ້ນຈຶ່ງຈະສົມເຫດສົມຜົນມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 36.4% ເັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 15.3% ເັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ ແລະ ຈຳນວນ 1.7% ເັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 26 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບໃນການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ໃນກໍລະນີເປັນດິນກະສິກຳ ຕ້ອງເອົາມູນຄ່າຂອງຜົນລະປູກໃນປີປົກປະຕິຮູນໃຫ້ສົບ ແລ້ວບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນນັ້ນ ຈຶ່ງຈະສົມເຫດສົມຜົນ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	1	0.8
ໜ້ອຍ	4	3.4
ປານກາງ	30	25.4
ຫຼາຍ	36	30.5
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	47	39.8
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 26 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 39.8% ເຫັນວ່າໃນການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ໃນກໍລະນີເປັນດິນກະສິກຳ ຕ້ອງເອົາມູນຄ່າຂອງຜົນລະບູກໃນປີປົກປະຕິ ຄູນໃຫ້ສິບ ແລ້ວບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນນັ້ນ ຈຶ່ງຈະສົມເຫດສົມຜົນມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 30.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 25.4% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 3.4% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 0.8% ເຫັນວ່າມີລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 27 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບບຸກຄົນທີ່ຢູ່ຂ້າງຄຽງ ຫຼື ຢູ່ໃກ້ເຂດໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ຊຶ່ງໄດ້ຜົນປະໂຫຍດທາງອ້ອມຈາກການພັດທະນາດັ່ງກ່າວແລ້ວ ຄວນປະກອບສ່ວນທີ່ດິນຂອງຕົນ ເພື່ອຊ່ວຍລັດຖະບານໃນການທົດແທນໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	6	5.1
ໜ້ອຍ	9	7.6
ປານກາງ	28	23.7
ຫຼາຍ	34	28.8
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	41	34.7
ລວມ	100	100

ຕາຕະລາງທີ 27 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 34.7% ເຫັນວ່າບຸກຄົນທີ່ຢູ່ຂ້າງຄຽງ ຫຼື ຢູ່ໃກ້ເຂດໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ຊຶ່ງໄດ້ຜົນປະໂຫຍດທາງອ້ອມຈາກການພັດທະນາດັ່ງກ່າວແລ້ວ ຄວນປະກອບສ່ວນທີ່ດິນຂອງຕົນ ເພື່ອຊ່ວຍລັດຖະບານໃນການທົດແທນໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 28.8% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 23.7% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 7.6% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 5.1% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 28 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບໃນກໍລະນີເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ເພື່ອໂຄງການພັດທະນາ

ຂອງລັດ ແມ່ນໃຫ້ແກ້ໄຂທາງບໍລິຫານໂດຍອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນເປັນເຈົ້າການໃນການແກ້ໄຂ, ຖ້າແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ແມ່ນໃຫ້ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	1	0.8
ໜ້ອຍ	3	2.5
ປານກາງ	30	25.4
ຫຼາຍ	32	27.1
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	52	44.1
ລວມ	100	100

ຕາຕະລາງທີ 28 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 44.1% ເຫັນວ່າໃນກໍລະນີເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນໃຫ້ແກ້ໄຂທາງບໍລິຫານໂດຍອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນເປັນເຈົ້າການໃນການແກ້ໄຂ, ຖ້າແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ແມ່ນໃຫ້ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນເປັນຜູ້ແກ້ໄຂມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 27.1% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 25.4% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 2.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນ 0.8% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

ຕາຕະລາງທີ 29 ຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບໃນກໍລະນີອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຫາກບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໄດ້ແລ້ວ ປະຊາຊົນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສາມາດຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານຕັດສິນ ຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ ແລະ ຖືວ່າເປັນທີ່ສົນສຸດ

ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ	ຈຳນວນ (ຄົນ)	ເປີເຊັນ (%)
ໜ້ອຍທີ່ສຸດ	3	2.5
ໜ້ອຍ	5	4.2
ປານກາງ	22	18.6
ຫຼາຍ	36	30.5
ຫຼາຍທີ່ສຸດ	52	44.1
ລວມ	118	100

ຕາຕະລາງທີ 29 ຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 44.1% ເຫັນວ່າໃນກໍລະນີອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຫາກບໍ່ສາມາດ ແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໄດ້ແລ້ວ ປະຊາຊົນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສາມາດ ຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານຕັດສິນຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ ແລະ ຖືວ່າເປັນທີ່ສິ້ນສຸດມີຄວາມເໝາະ ສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຮອງລົງມາຈຳນວນ 30.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ, ຈຳນວນ 18.6 ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບປານກາງ, ຈຳນວນ 4.2% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍແລະຈຳນວນ 2.5% ເຫັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທັງໝົດ 118 ຄົນ.

2. ອະທິບາຍຜົນຂອງການສຶກສາ

2.1. ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເພດຊາຍຈຳນວນ 61% ຊຶ່ງເປັນຜູ້ທີ່ມີອາຍຸ ລະຫວ່າງ 25-35 ປີ ກວມເອົາອັດຕາສ່ວນສູງກວ່າໝູ່ ຈຳນວນ 41.5% ແລະ ຜູ້ທີ່ມີລະດັບ ວິຊາສະເພາະປະລິນຍາຕີ ຈຳນວນ 53.3%. ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ທີ່ເປັນພະນັກງານລັດ ຈຳນວນ 68 ຄົນ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຜູ້ທີ່ຈົບວິຊາສະເພາະທາງດ້ານ ນິຕິສາດຈຳນວນ 38.2% ຊຶ່ງເປັນພະນັກງານກະຊວງຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍກວ່າໝູ່ ຈຳນວນ 17.7% ແລະ ເປັນຜູ້ທີ່ມີປະສົບການເຮັດວຽກລະຫວ່າງ 3 ຫາ 10 ປີ ຈຳນວນ 61.7%. ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມທີ່ປະຊາຊົນຈຳນວນ 50 ຄົນ ສ່ວນ ຫຼາຍຍຶດຖືອາຊີບຊາວນາ ຈຳນວນ 34% ໃນບ້ານຈຳນວນຫ້າ ບ້ານຄື ບ້ານດົງໂພນ ແຮ່, ບ້ານນາຄວາຍໃຕ້, ບ້ານນາບຽນ, ບ້ານໄຮຄຳ ແລະ ບ້ານນາເຄ.

2.2. ທັດສະນະຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ທີ່ເປັນພະນັກງານລັດຈຳນວນ 68 ຄົນເທົ່າກັບ 51.5% ເຫັນວ່າກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ພົວພັນກັບການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍ ທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນມີຄວາມຄົບຖ້ວນໃນລະດັບປານກາງ ໃນບັນຫານີ້ ເນື່ອງຈາກວ່າ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ນຳໃຊ້ໃນປັດຈຸບັນແມ່ນຫຼາຍສະບັບທີ່ໄດ້ກຳນົດ ພຽງແຕ່ຫຼັກການ ແລະ ເນື້ອໃນແບບລວມເທົ່ານັ້ນ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 44.2% ເຫັນຄວນໃຫ້ມີກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບ ການສະເພາະກ່ຽວກັບການກຳນົດມູນຄ່າ ຫຼື ອັດຕາຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການ ໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມຫຼາຍຂຶ້ນ ໃນ ບັນຫານີ້ ປັດຈຸບັນຍັງບໍ່ທັນມີກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການໃດກຳນົດມູນຄ່າ ຫຼື ອັດຕາຄ່າທົດ

ແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ໃນພາກຕົວຈິງແມ່ນມີແຕ່ອີງໃສ່ການປະເມີນຂອງຄະນະກຳມະການທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງໃຫ້ເຮັດການຈ່າຍຄ່າທິດແທນຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບບໍ່ມີຄວາມເປັນເອກະພາບ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 61.8% ເຫັນວ່າລັດຖະບານ ຕ້ອງມີການຈັດສັນແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ຮອງຮັບການພັດທະນາຂອງລັດ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການໂອນເອົາສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ ຫຼື ຄອບຄອງທີ່ດິນຕາມປະເພນີມາແລ້ວໂດຍບໍ່ໃຫ້ແຕ່ຕ້ອງເຖິງສິດ ແລະຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ ເນື່ອງຈາກສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດ ຖະກິດໃນປັດຈຸບັນແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບສູງ ຖ້າທຽບໃສ່ໃນເມື່ອກ່ອນ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ລັດຖະບານກໍໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ນັກລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານ ເພື່ອພັດທະນາໂຄງການຕ່າງໆ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳ ເປັນຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນເນື້ອທີ່ກວ້າງຂວາງ ຫຼື ຈຳນວນຫຼາຍເຮັກຕາ ຈຶ່ງເກີດມີບັນຫາເຂດເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານທີ່ດິນໄປທັບຊ້ອນກັບທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 33.1% ເຫັນການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກເຈົ້າຂອງເດີມ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນຄວາມຈຳເປັນພາວະວິໄສທີ່ຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍ ໃນບັນຫານີ້ ເນື່ອງຈາກທຸກໂຄງການພັດທະນາ ແມ່ນຕ້ອງການນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ບາງໂຄງການ ແມ່ນຕ້ອງການເນື້ອທີ່ກວ້າງຂວາງແຕ່ສ່ວນໜຶ່ງເປັນທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 42.4% ເຫັນວ່າການກຳນົດມູນຄ່າການທິດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງຕ່ຳໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບເທົ່າເດີມ ກ່ອນມີການຈັດສັນຍົກຍ້າຍມີຄວາມສົມເຫດສົມຜົນໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ ຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບບົດການຄົ້ນຄວ້າຂອງນາງ ກອງຊິວ ພອນສະຫວັດ ທີ່ເຫັນວ່າການທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການເວນຄືນທີ່ດິນກະສິກຳໃນຜ່ານມາແມ່ນຊັກຊ້າ, ມູນຄ່າໜ້ອຍບໍ່ພຽງ ພໍໃນການຊື້ທີ່ດິນເພື່ອປະກອບອາຊີບໃໝ່ໄດ້ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 29.7% ເຫັນວ່າການທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນສະພາບປັດຈຸບັນການປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮັບປະກັນການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຍັງບໍ່ເໝາະສົມໃນບັນຫານີ້ການປະຕິບັດຕົວຈິງຂອງບາງຂະແໜງການບໍ່ໄປຕາມຂັ້ນຕອນຂອງກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ເອກະພາບກັນເປັນຕົ້ນກ່ອນຈະລົບລ້າງໃບຕາດິນນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໃບຕາດິນຕ້ອງເຫັນດີຮັບເອົາການທິດແທນ

ນັ້ນກ່ອນ ແຕ່ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງບາງຕອນປະຊາຊົນຍັງບໍ່ທັນຮັບເອົາການທົດແທນເທື່ອແຕ່ພັດໄປລົບລ້າງໃບຕາດິນຂອງເຂົາເຈົ້າກ່ອນ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 31.4% ເຫັນວ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ດ້ວຍເງິນຈະຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍ ໃນບັນຫານີ້ ປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຕ້ອງການເງິນ ສົດຫຼາຍກວ່າການທົດແທນດ້ວຍປະເພດອື່ນ ຊຶ່ງເຂົາເຈົ້າເຊື່ອວ່າການຮັບເງິນສົດແມ່ນຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຕົນກວ່າການຮັບການທົດແທນປະເພດອື່ນ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 31.4% ເຫັນວ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນດ້ວຍເງິນ ດີກວ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍດ້ວຍການເອົາທີ່ດິນບ່ອນອື່ນປ່ຽນແທນ ມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບປານກາງ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 50.8% ເຫັນວ່າໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນຈ່າຍທັງໝົດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບກ່ອນດຳເນີນໂຄງການແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ ໃນບັນຫານີ້ ມີຫຼາຍໂຄງການດຳເນີນໂຄງການໄປກ່ອນແລ້ວ ແຕ່ການຈ່າຍຄ່າທົດແທນພັດຈ່າຍຕາມແຜນການທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍທີ່ຖືກຮັບຮອງ ແລະ ການຈ່າຍກໍຍັງບໍ່ໄດ້ຈ່າຍບາດດຽວ ຈຶ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 50% ເຫັນວ່າຫຼັງຈາກຈັດສັນຍົກຍ້າຍຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບອອກຈາກໂຄງການພັດທະນາແລ້ວ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນສືບຕໍ່ຕິດຕາມຊ່ວຍເຫຼືອພື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ ຈົນກວ່າຊີວິດການເປັນຢູ່ເຂົ້າສູ່ສະພາບປົກກະຕິ ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ ໃນເລື່ອງນີ້ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ຕ້ອງໄດ້ປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ລັດຈັດສັນໃຫ້ໄປຢູ່ບ່ອນໃໝ່ໃຫ້.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 36.4% ເຫັນວ່າຜູ້ທີ່ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ບໍ່ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ບໍ່ເອກະສານກ່ຽວກັບທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການການທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຢ່າງສະເໝີພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ເລື່ອງນີ້ ແມ່ນມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກວ່າຜູ້ທີ່ບໍ່ມີໃບຕາດິນນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ເປັນຍ້ອນຄວາມຜິດຂອງເຂົາ ເຈົ້າ ແຕ່ເປັນຍ້ອນຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດເຮົາຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຂົ້າໄປບໍລິການເຖິງປະຊາຊົນເທື່ອ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 29.7% ເຫັນວ່າຜູ້ທີ່ໄປບຸກລຸກ ແລະ ຈັບຈອງທີ່ດິນ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ມີການພັດທະນາທີ່ດິນນັ້ນບໍ່ຄວນຮັບຮູ້ ແລະ ບໍ່ຄວນຈ່າຍຄ່າທົດແທນຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນນັ້ນຄືນ ບັນຫານີ້ ມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບປານກາງໃນບັນຫານີ້ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຜ່ານມາມີສະພາບການຈັບຈອງ ແລະ ລຸກບຸກທີ່ດິນຢ່າງແຜ່

ລາມ ແຕ່ເວລາມີໂຄງການພັດທະນາ ພັດອ້າງສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ກົດໝາຍກຳນົດແຈ້ງ ແລ້ວວ່າ ການຈັບຈ້ອງທີ່ດິນໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍທີ່ໄດ້ເຮັດຂຶ້ນກ່ອນ ຫຼື ຫຼັງການ ປະກາດໃຊ້ລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ດິນ ລ້ວນແຕ່ຖືກລົບລ້າງ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 39% ເຫັນວ່າໃນກໍລະນີ ມີການຈ່າຍຄ່າທົດແທນ ຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຊັກຊ້າແກ່ຍາວນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງ ຈ່າຍດອກເບ້ຍ ຫຼື ຄ່າປ່ວຍການໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມໃນ ລະດັບຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກວ່າຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບກໍເຫັນດີຮັບເອົາການທົດແທນຕາມການລົງຂອງ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງແລ້ວ ແຕ່ການຈ່າຍຄ່າທົດແທນຕົວຈິງ ພັດແກ່ຍາວເວລາ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຜູ້ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເສຍໂອ ກາດໃນການນຳໃຊ້ເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວໄປພັດທະນາບ່ອນອື່ນເພື່ອ ພື້ນຟູຊີວິດການເປັນຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 38.1% ເຫັນວ່າເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນສູງເກີນໄປເປັນອຸປະສັກ ກົດຂວາງການພັດທະນາຂອງລັດເຫັນວ່າຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມໃນ ລະດັບຫຼາຍ ໃນບັນຫານີ້ ໃນເມື່ອລັດຖະບານ ຕ້ອງການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຫຼື ໂຄງການໃດໜຶ່ງ ແມ່ນຕ້ອງການນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍເຮັກຕາ ແຕ່ຖ້າຜູ້ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບຮຽກຮ້ອງສູງເກີນໄປແບບບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນ ລັດຖະບານ ຫຼື ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ຈະບໍ່ມີງົບປະມານພຽງພໍໃນການຈ່າຍຄ່າທົດແທນ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 46.6% ເຫັນວ່າການຈ່າຍຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍ ຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນທີ່ຕ່ຳເກີນໄປ ຫຼື ບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນເຮັດໃຫ້ເຈົ້າຂອງທີ່ ດິນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບບໍ່ສາມາດຮັບໄດ້ ເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາ ເຈົ້າທຸກຈົນກວ່າເກົ່າມີຄວາມເຫັນຫຼາຍທີ່ສຸດ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 48.3% ເຫັນວ່າເພື່ອຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຄືນຄວນເອົາຕາມມູນຄ່າທີ່ດິນໃນທ້ອງຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍກັນທົ່ວໄປ ຜູ້ຕອບແບບ ສອບຖາມຫຼາຍທີ່ສຸດ ທີ່ເຫັນດີ ແລະ ມີຄວາມເໝາະສົມ ໃນບັນຫານີ້ ຖ້າຫາກຈ່າຍທົດແທນ ຄ່າເສຍຫາຍຕາມອັດຕາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຮັບປະກັນການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າດີກວ່າເກົ່າ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 46.6% ເຫັນວ່າໃນການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນ ຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນກໍລະນີເປັນດິນປູກສ້າງຕ້ອງເອົາມູນຄ່າ ສິ່ງປູກສ້າງ ແລະ ຜົນລະປູກທີ່ມີໃນດິນຕອນນັ້ນ ບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນນັ້ນຈຶ່ງຈະ ສົມເຫດສົມຜົນ ເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ ໃນບັນຫານີ້ ແມ່ນມີເຫດຜົນ ດຽວກັນກັບຂ້າງເທິງນັ້ນ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 39.8% ເຫັນວ່າໃນການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ໃນກໍລະນີເປັນດິນກະສິກຳ ຕ້ອງເອົາມູນຄ່າຂອງຜົນລະບູກໃນປີປົກປະຕິ ຄູນໃຫ້ສິບແລ້ວບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນນັ້ນ ຈຶ່ງຈະສົມເຫດສົມຜົນ ເລື່ອງນີ້ມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ ໃນບັນຫານີ້ແມ່ນມີເຫດຜົນດຽວກັນກັບຂ້າງເທິງນັ້ນ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 34.7% ເຫັນວ່າບຸກຄົນທີ່ຢູ່ຂ້າງຄຽງ ຫຼື ຢູ່ໃກ້ເຂດໂຄງ ການພັດທະນາຂອງລັດ ຊຶ່ງໄດ້ຜົນປະໂຫຍດທາງອ້ອມຈາກການພັດທະນາດັ່ງກ່າວແລ້ວ ຄວນປະກອບສ່ວນທີ່ດິນຂອງຕົນ ເພື່ອຊ່ວຍລັດຖະບານໃນການທົດແທນໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງ ເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມຫຼາຍ ໃນບັນຫານີ້ ເນື່ອງຈາກບຸກຄົນທີ່ຢູ່ຂ້າງຄຽງ ຫຼື ໃກ້ຄຽງນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນຈາກການພັດທະນາຂອງລັດໂດຍກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ທີ່ດິນຂອງເຂົາເຈົ້າມີມູນຄ່າເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 44.1% ເຫັນວ່າໃນກໍລະນີເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນໃຫ້ແກ້ໄຂທາງບໍລິຫານໂດຍອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນເປັນເຈົ້າການໃນການແກ້ໄຂ, ຖ້າແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ແມ່ນໃຫ້ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ ເລື່ອງນີ້ມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ ໃນບັນຫານີ້ ເນື່ອງຈາກທີ່ດິນຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແມ່ນຕັ້ງຢູ່ແຕ່ລະເມືອງ, ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຊຶ່ງໃນນັ້ນອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຖືວ່າເປັນອົງການຂອງລັດ ຕາງໜ້າລັດຖະບານໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການທີ່ວ່າເຫດເກີດຂຶ້ນຢູ່ບ່ອນໃດບ່ອນນັ້ນເປັນເຈົ້າການໃນການແກ້ໄຂ, ຖ້າອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນບ່ອນນັ້ນ ແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ ໃນນາມສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຜູ້ຕິດຕາມ ກວດກາການປະຕິບັດລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງປະຊາຊົນມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງກວດກາແກ້ໄຂຕາມກົດໝາຍ.

ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຈຳນວນ 44.1% ເຫັນວ່າໃນກໍລະນີອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຫາກບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໄດ້ແລ້ວປະ ຊາຊົນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສາມາດຮ້ອງໂທສານຕັດສິນຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ ເລື່ອງນີ້ມີຄວາມເໝາະສົມ ໃນບັນຫານີ້ ຖືວ່າເປັນວິທີທາງສຸດທ້າຍໃນການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວ ເພາະຕາມລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍແລ້ວ ມີແຕ່ສານເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາຕັດສິນ, ພິພາກສາຄະດີຢູ່ ສ ປປລາວ.

2.3. ທັດສະນະຂອງຜູ້ສຶກສາຕໍ່ກັບຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າໃນແຕ່ລະດ້ານ ມີດັ່ງນີ້ :

2.3.1. ກ່ຽວກັບຫຼັກການ ແລະ ວິທີການໃນການແກ້ໄຂການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

ພົບເຫັນວ່າໃນບັນຫານີ້ :

ໂດຍລວມແລ້ວແນວທາງຂອງພັກ, ນະໂຍບາຍຂອງລັດ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການແກ້ໄຂການຮ້ອງຂໍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ໄດ້ປະກາດໃຊ້ມາກ່ອນນັ້ນ ໂດຍພື້ນຖານແມ່ນຍັງຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຕົວຈິງຂອງປະເທດເຮົາຢູ່, ແຕ່ການປະຕິບັດແນວທາງ, ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການເລົ່ານັ້ນໃນຕົວຈິງຍັງບໍ່ທັນດີ ແລະ ສັກສິດ ຈຶ່ງມີຫຼາຍບັນຫາສັບສົນ, ເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ມີການຮ້ອງຟ້ອງກັນກ່ຽວກັບທີ່ດິນນັບມື້ນັບຫຼາຍຂຶ້ນ.

ການເວນຄືນທີ່ດິນເພື່ອຮັບໃຊ້ໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆທັງເປັນພາລະອັນໜັກໜ່ວງ, ທັງເປັນບັນຫາອັນທີ່ແຫຼມທີ່ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍຂອງສັງຄົມ ຈາກບັນດາປະ ກົດການດັ່ງກ່າວບໍ່ສະເພາະແຕ່ເຮັດໃຫ້ລັດ ແລະ ສັງຄົມສ່ວນລວມເສຍຜົນປະໂຫຍດຫາກຍັງກາຍເປັນບັນຫາທີ່ສ້າງຄວາມບໍ່ພໍໃຈໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ, ທັງເປັນບັນຫາທີ່ຍື່ນທີ່ກຳລັງເຮັດໃຫ້ສັງຄົມຂາດຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກໍ່ຄືເຊື່ອມສັດທາຕໍ່ການນຳພາລວມຂອງພັກ. ສະນັ້ນ, ໃນບັນຫານີ້ເຫັນຄວນຕ້ອງປະຕິບັດຕາມທັດສະນະຊີ້ນຳ ແລະ ທິດທາງຕົ້ນຕໍຂອງພັກໃນການເພີ່ມທະວີວຽກງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນໃນໄລຍະໃໝ່ ຕາມມະຕິຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງພັກສະບັບເລກທີ 026/ຄປສພ, ລົງວັນທີ 03 ສິງຫາ 2017 ໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ຊຶ່ງລັດສາມາດໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ, ລວມໝູ່ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອຈຸດປະສົງນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນກິດຈະການຂອງລັດເພື່ອສາທາລະນະປະໂຫຍດ ລວມທັງການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ວຽກງານປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍມີການຈັດສັນບ່ອນໃໝ່ ຫຼື ທົດແທນຄືນດ້ວຍເງິນຕາລາຄາທີ່ເໝາະສົມ.

ປະຕິບັດຕາມທິດທາງ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາການຊົດເຊີຍໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກໂຄງການລົງທຶນຂອງລັດ ຕາມມະຕິກອງປະຊຸມຮ່ວມກັນຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄະນະລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍມະຕິກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ຄັ້ງທີ 2 ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ແຜນງົບປະມານແຫ່ງຊາດ ປີ 2017 ແລະ ການປະຕິບັດນະ ໂຍບາຍຊົດເຊີຍໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກໂຄງການລົງທຶນຂອງລັດສະບັບເລກທີ 0145/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 13 ກັນຍາ 2017 ຢ່າງເຂັ້ມງວດ ໂດຍບັນດາກະຊວງ, ອົງການທຽບເທົ່າ ແລະ ອົງການປົກຄອງຂັ້ນແຂວງ ຕ້ອງໄດ້ສະຫຼຸບສັງລວມ

ບັນດາໂຄງການລົງທຶນຂອງລັດ ແລະ ພາກທຸລະກິດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ຍັງຄ້າງ ຄ່າຊົດເຊີຍຄວາມເສຍຫາຍທຶນອນຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງລັດ ຕາມສັນຍາເຊັນກັບ ລັດຖະບານ ຫຼື ຕາມການຕົກລົງຂອງອົງການບໍລິຫານລັດ, ເກັບຂໍ້ມູນ ແລະ ກວດກາຄືນ ບັນດາໂຄງການລົງທຶນຂອງລັດທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຊົດເຊີຍໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກ ໂຄງການລົງທຶນຂອງລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ.

ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຄວນສ້າງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ສະເພາະກ່ຽວກັບການກຳນົດລາຄາທົ່ວໜ່ວຍທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດ ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຕາມປະເພດທີ່ດິນ, ສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ຜົນລະບູກຂອງແຕ່ລະເຂດ ແລະ ປະເພດໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍອີງໃສ່ຈຸດພິເສດທາງດ້ານທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ, ພື້ນຖານໂຄງ ລ່າງ ແລະ ລະດັບການຂະຫຍາຍ ຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃນ ການຄິດໄລ່ຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກໂຄງການ ພັດທະນາຕ່າງໆ ໂດຍມອບໃຫ້ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເປັນຜູ້ຕົກລົງ ພາຍຫຼັງຜ່ານການຮັບຮອງຂອງສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ໃນນັ້ນທຸກໆ ສາມປີຕ້ອງມີ ການປະເມີນຄືນໃໝ່.

2.3.2. ກ່ຽວກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍຈາກ ການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ

ພົບເຫັນວ່າໃນບັນຫານີ້ ໃນບາງກໍລະນີການປະຕິບັດຍັງບໍ່ໄປຕາມຂັ້ນຕອນຂອງກົດໝາຍ, ບໍ່ທັນເອກະພາບກັນ ແລະ ບໍ່ທັນຮັບປະກັນການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ເປັນຕົ້ນ ໄດ້ ລົບລ້າງໃບຕາດິນກ່ອນ ທັງໆທີ່ເຈົ້າຂອງໃບຕາດິນຍັງບໍ່ເຫັນດີຮັບເອົາການທົດແທນເທື່ອ ຍ້ອນຄ່າທົດແທນຕ່ຳ ຫຼື ບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນ, ໃນບາງກໍລະນີເຈົ້າຂອງທີ່ດິນຮຽກ ຮ້ອງຄ່າທົດ ແທນຈາກໂຄງການສູງເກີນໄປ ຈຶ່ງເກີດມີການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຮ້ອງຂໍຄວາມເປັນທຳມາຍັງ ລັດຖະບານ ແລະ ສະພາແຫ່ງຊາດເພື່ອໃຫ້ແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ ແລະ ອີກສາເຫດໜຶ່ງຍ້ອນ ລັດຖະບານ ຫຼື ເຈົ້າຂອງໂຄງການແມ່ນມີຄວາມຈຳກັດດ້ານງົບປະມານ, ການຈັດສັນ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສຳເລັດ.

2.3.3. ກ່ຽວກັບວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການແກ້ໄຂການຮ້ອງຂໍຄ່າ ເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ

ພົບເຫັນວ່າໃນບັນຫານີ້:

ເຫັນຄວນຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຂອງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ປະກາດໃຊ້ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ, ລັດຖະບານ ຄວນວາງແຜນຍຸດສາດພັດທະນາທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນລວມທັງແຜນພັດທະນາໂຄງການຂອງທຶນຂອງລັດ ເພື່ອກຳນົດເຂດທີ່ດິນທີ່ສາມາດ

ອະນຸຍາດໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາໂຄງການລົງທຶນ ຫຼື ເຂດທີ່ດິນທີ່ຄວນສະຫງວນໄວ້ເພື່ອປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມເປັນຕົ້ນທີ່ດິນຈັດສັນເພື່ອການຜະລິດ, ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງປະຊາຊົນ, ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ທີ່ດິນສາທາລະນະປະໂຫຍດ, ທີ່ດິນຮັບໃຊ້ວຽກງານປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແລະ ທີ່ດິນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍອື່ນໆ.

ລັດຖະບານ ຄວນຂຶ້ນແຜນງົບປະມານໃຫ້ພຽງພໍ ເພື່ອຮອງຮັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ລວມທັງສ້າງ ແລະ ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ເຊັ່ນ ໂຮງຮຽນ, ສຸກສາລາ, ການຍົກຍ້າຍບ້ານ, ການຈັດສັນທີ່ດິນປູກສ້າງ, ທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ໂດຍບົນຫຼັກການປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປຶກສາຫາລື, ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ການຕິດຕາມ ກວດກາໂຄງການ.

ຖ້າມີການຮ້ອງຂໍຄວາມເປັນທຳ ຫຼື ມີການຮ້ອງຟ້ອງນັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ອົງການປົກຄອງຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ເປັນຜູ້ແກ້ໄຂກ່ອນ, ຖ້າແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ກໍໃຫ້ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ ເປັນຜູ້ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ໃນກໍລະນີເກີນຂອບເຂດສິດຂອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ກໍໃຫ້ກະຊວງກ່ຽວຂ້ອງສົມທົບກັບອົງການປົກຄອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ເປັນຜູ້ແກ້ໄຂພາຍໃຕ້ການຕິດຕາມກວດກາຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ.

ຖ້າແຕ່ລະພາກສ່ວນບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ ກໍໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກໂຄງການພັດທະນານັ້ນ ສາມາດຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານຕັດສິນຕາມກົດໝາຍ.

ສຳລັບການແກ້ໄຂຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ ແມ່ນຕ້ອງດຳເນີນຕາມຂັ້ນຕອນຂອງການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍ, ຫຼັງຈາກສິ້ນສຸດຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ ແລະ ຄຳຕັດສິນຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ ທຸກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງພັກ, ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ, ວິສາຫະກິດ ແລະ ພົນລະເມືອງທຸກຄົນ ຕ້ອງເຄົາລົບ, ບຸກຄົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງປະຕິບັດຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ພາກທີ V

ສະຫຼຸບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ

1. ສະຫຼຸບ

ຈາກຜົນຂອງການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດມີຈຸດປະສົງເພື່ອສຶກສາກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ຜົນກະທົບ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ຍັງບໍ່ທັນເໝາະສົມ ຕາມກົນໄກເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຍອມຮັບບໍ່ທັນໄດ້ ຈຶ່ງມີການຮ້ອງຂໍຄວາມເປັນທໍາໄປຍັງຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ສຶກສາການຮຽກຮ້ອງຄ່າເສຍຫາຍຈາກການທັນທີ່ດິນເປັນທຳໂຮງການກໍ່ສ້າງຖະໜົນ 450 ປີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນນໍາໃຊ້ວິທີທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ. ສ່ວນຂໍ້ມູນທາງດ້ານປະລິມານໄດ້ມາຈາກການຕອບແບບສອບຖາມຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງ 118 ຄົນ. ສ່ວນຂໍ້ມູນທາງດ້ານຄຸນນະພາບໄດ້ມາຈາກການສຶກສາແນວທາງຂອງພັກ, ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດ.

ຜົນຂອງການສຶກສາເຫັນວ່າ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ນໍາໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນມີຫຼາຍສະບັບແຕ່ເນື້ອໃນແມ່ນກໍານົດຫຼັກການ ແລະ ເນື້ອໃນແບບລວມໆ. ຜົນການສໍາຫຼວດຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຫຼາຍທ່ານເຫັນວ່າການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວຄວນສ້າງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການສະເພາະທີ່ກໍານົດອັດຕາຄ່າທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຕົວຈິງ.

ຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ 24,6% ຫາ 29.7% ເຫັນວ່າການແກ້ໄຂບັນຫາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ໃນດ້ານຫຼັກການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮັບປະກັນຊີວິການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ຕົວຈິງໃນລະດັບປານກາງ ແລະ ມີ 11.9% ຫາ 22,9 % ເຫັນວ່າມີຄວາມສອດຄ່ອງໃນລະດັບໜ້ອຍ.

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າຍັງພົບອີກວ່າ ເມື່ອເກີດຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນເປັນເຈົ້າການໃນການແກ້ໄຂ, ຖ້າແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ແມ່ນໃຫ້ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ 44.1% ເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມໃນລະດັບ

ຫຼາຍທີ່ສຸດ, 27.1% ເັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ ແລະ 2.5% ຫາ 0.8% ເັນວ່າມີໃນລະດັບ ໜ້ອຍ. ຖ້າອີງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນທາງບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂ ໄດ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສາມາດຮ້ອງຟ້ອງຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳມີ 44.1% ເັນວ່າມີຄວາມ ເໝາະສົມໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ສຸດ, 30.5% ເັນວ່າມີໃນລະດັບຫຼາຍ ແລະ 18.6% ເັນດີ ລະດັບປານກາງ, ສ່ວນ 4.2% ຫາ 2.5% ເັນວ່າມີໃນລະດັບໜ້ອຍ.

2. ຂໍສະເໜີ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດມີຄວາມຖືກຕ້ອງ, ສອດຄ່ອງກັບສະພາບເສດຖະ ກິດ-ສັງຄົມ, ຮັບປະກັນໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໄດ້ຮັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ຊ່ວຍສ້າງ ອາຊີບທີ່ໝັ້ນຄົມ, ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ຫຼື ເທົ່າເດີມ ພ້ອມທັງເຮັດໃຫ້ ໂຄງການພັດທະນາໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດໃຫ້ ໄປຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ຈຶ່ງສະເໜີວ່າ:

1. ຄວນສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ພົວພັນກັບການປະເມີນມູນ ຄ່າທີ່ດິນ, ສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ຜົນລະປູກຂອງແຕ່ລະເຂດ ແລະ ປະເພດໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍອີງ ໃສ່ຈຸດພິເສດທາງດ້ານທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ລະດັບການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃນການຄິດໄລ່ຄ່າທົດແທນ ຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆ ໂດຍມອບໃຫ້ ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນ ຫຼວງວຽງຈັນ ເປັນຜູ້ຕົກລົງ ພາຍຫຼັງຜ່ານການຮັບຮອງຂອງ ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ໃນນັ້ນທຸກໆ ສາມປີ ຕ້ອງມີການປະເມີນຄືນໃໝ່;

2. ຄວນມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງ ຖິ່ນ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ແລະ ປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ ໃນການປະເມີນມູນຄ່າທີ່ດິນ, ສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ຜົນລະປູກຂອງແຕ່ລະເຂດ, ແຕ່ລະປະເພດ ນັ້ນເພື່ອຕົກລົງຮ່ວມກັນ;

3. ລັດຖະບານ ຫຼື ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນມີງົບປະມານພຽງພໍ ສຳລັບການຈ່າຍຄ່າ ທົດແທນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກໂຄງການພັດທະນາ ພ້ອມທັງ ມີແຜນຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຂອງເຂົາເຈົ້າຢ່າງໜ້ອຍ ສາມປີ ຫຼັງຈາກຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດໂຄງການໄປແລ້ວ;

4. ເວລາເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຈ່າຍຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ ດິນຄືນຈາກໂຄງການພັດທະນານັ້ນ ຄວນໃຫ້ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສະພາແຫ່ງ ຊາດເປັນຜູ້ແກ້ໄຂໃນຖານະຕາງໜ້າປະຊາຊົນ, ຖ້າສະພາແຕ່ລະຂັ້ນບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ກໍ

ຄວນໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກໂຄງການພັດທະນານັ້ນ ສາມາດຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານຕັດສິນຕາມກົດໝາຍ;

5. ຄວນມີສານປຶກສາຄອງເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງລັດກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກໂຄງການພັດທະນາ ເພື່ອຄວາມເປັນທຳບົນພື້ນຖານຄວາມສະເໝີພາບຕໍ່ທຳກົດໝາຍ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

ມະຕິຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງພັກ ວ່າດ້ວຍການເພີ່ມທະວີວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນໄລຍະໃໝ່ ສະບັບເລກທີ 026/ຄປສພ, ລົງວັນທີ 03 ສິງຫາ 2017;

ບົດລາຍງານການເມືອງຂອງຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງພັກສະໄໝທີ IX ຕໍ່ກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຜູ້ແທນທົ່ວປະເທດ ຄັ້ງທີ X ຂອງພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ;

ແຜນດຳເນີນງານຂອງລັດຖະບານຊຸດທີ VIII ໄລຍະ 5 ປີ (2016 – 2020);

ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ສະບັບປີ 1991;

ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015;

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2003;

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2008;

ດຳລັດຂອງລັດຖະບານ ວ່າດ້ວຍການປະຕິບັດນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ຄຸນງາມ ຄວາມດີຕໍ່ພາລະກິດປະຕິວັດຊາດປະຊາທິປະໄຕ, ສະບັບເລກທີ 272/ລບ, ລົງວັນທີ 16 ກັນຍາ 2015;

ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ, ສະບັບ ເລກທີ 88/ນຍ, ລົງວັນທີ 3 ມິຖຸນາ 2008;

ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກ ຍ້າຍປະຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະນາສະບັບເລກທີ 192/ນຍ, ລົງວັນທີ 7 ກໍລະ ກົດ 2005;

ດຳລັດຂອງລັດຖະບານ ວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະ ຊາຊົນຈາກໂຄງການພັດທະນາ, ສະບັບເລກທີ 84/ລບ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016;

ມະຕິກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ດິນ ສະບັບເລກທີ 65/ ສພຊ, ລົງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2010;

ມະຕິກອງປະຊຸມທີ່ດິນທົ່ວປະເທດ ຄັ້ງທີ I, ປີ 2007 ສະບັບເລກທີ 06/ນຍ, ລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2007;

ມະຕິກອງປະຊຸມຮ່ວມລະຫວ່າງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄະນະລັດຖະບານ ສະ ບັບເລກທີ 0145/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 13 ກັນຍາ 2017;

ເອກະສານນຳພາແນວຄິດຂອງຄະນະໂຄສະນາອົບຮົມສູນກາງພັກ ກ່ຽວກັບສະພາບພື້ນເດັ່ນ ແລະ ທິດທາງແກ້ໄຂທີ່ຄວນກຳແໜ້ນກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ສະບັບເລກທີ 12/ຄອສພ, ລົງວັນ ທີ 9 ສິງຫາ 2012;

ບົດສະເໜີຂອງສະຫາຍ ສົມມາດ ພິລເສນາ ກຳມະການສູນກາງພັກ, ລັດຖະມົນຕີກະຊວງ
ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະ
ນາທີ່ດິນໃນໄລຍະໃໝ່ຕໍ່ກອງປະຊຸມຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງພັກ ຄັ້ງທີ 4 ສະໄໝທີ
X, ຄັ້ງວັນທີ 23 ມີນາ 2017;

ບົດລາຍງານ ຕໍ່ທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີຂອງທ່ານ ໄຊສົມພອນ ພົມວິຫານ ລັດຖະມົນຕີ
ວ່າການ, ຮອງປະທານຜູ້ປະຈຳການຄະນະກຳມະການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ມອບດິນ-
ມອບປ່າຂັ້ນສູນກາງ ສະບັບເລກທີ 04/ປທ.01, ລົງວັນທີ 6 ກຸມພາ 2001;

ຮ່າງບົດລາຍງານຂອງເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ກ່ຽວກັບຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການ
ຫັນທີ່ດິນເປັນທຶນຢູ່ຖະໜົນ 450 ປີ ມາຮອດປັດຈຸບັນ.

ແບບສອບຖາມເກັບກຳຂໍ້ມູນ
ບົດຄົ້ນຄວ້າວິທະຍານິພົນປະລິນຍາໂທ

ຮຽນ: ບັນດາທ່ານ ທີ່ນັບຖື !

ເລື່ອງ: ຂໍຂໍ້ມູນຂຽນວິທະຍານິພົນ ຫົວຂໍ້ ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ.

ຂ້າພະເຈົ້າທ້າວ ອຸ່ນເຮືອນ ໄຊຍະຈັກ ສັງກັດຢູ່ກົມກວດກາ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກຳລັງສຶກສາລະດັບປະລິນຍາໂທ ສາຂານິຕິສາດທີ່ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ ມາຫະວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ຮຸ່ນທີ 7 ຊຶ່ງຢູ່ໃນໄລຍະການຂຽນວິທະຍານິພົນ (ບົດຈົບຊັ້ນ) ໃນຫົວຂໍ້ ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ຂໍຖືເປັນກຽດຮຽນສະເໜີມາຍັງທ່ານ ຊ່ວຍປະກອບຄຳຄິດເຫັນໃສ່ຂໍ້ຄວາມທີ່ທ່ານເຫັນສົມຄວນ ໂດຍການໝາຍ (s) ໜຶ່ງເຄື່ອງໝາຍໃສ່ວົງດ້ວຍ ຕາມແບບສອບຖາມຕໍ່ໄປນີ້ ເພື່ອຈະໄດ້ນຳເຂົ້າເປັນບ່ອນອີງໃນການຂຽນວິທະຍານິພົນ ຊຶ່ງລາຍລະອຽດມີດັ່ງນີ້ :

I. ຄຸນລັກສະນະຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

1. ເພດ ຊາຍ () ຍິງ ()
2. ອາຍຸ
25 – 35 ປີ () 36 – 45 ປີ () 46 – 55 ປີ () ຫຼາຍກວ່າ 56 ປີ ()
3. ລະດັບວິຊາສະເພາະ
ຊັ້ນຕົ້ນ () ຊັ້ນກາງ () ຊັ້ນສູງ ()
ປະລິນຍາຕີ () ປະລິນຍາໂທ () ປະລິນຍາເອກ ()
4. ວິຊາສະເພາະທີ່ຮຽນມາ
ນິຕິສາດ () ລັດຖະສາດ () ເສດຖະສາດ () ສຳຫຼວດວັດແທກ - ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ()
ສິ່ງແວດລ້ອມ () ແລະ ອື່ນໆ ()
5. ປະສົບການເຮັດວຽກ
3 – 10 ປີ () 11 – 15 ປີ () 16 – 20 ປີ () 21 – 25 ປີ ()

6. ບ່ອນປະຈຳການ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

1. ພະນັກງານທີ່ດິນນະຄອນຫຼວງ ()
2. ພະນັກງານທີ່ດິນເມືອງ ()
3. ພະນັກງານຫ້ອງການສະພາແຫ່ງຊາດປະຈຳເຂດເລືອກຕັ້ງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ()
4. ພະນັກງານກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ()
5. ພະນັກງານສະພາແຫ່ງຊາດ ()
6. ພະນັກງານອົງການກວດກາລັດຖະບານ ()
7. ຜູ້ພິພາກສາສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ()
8. ນັກກົດໝາຍ ()
9. ອື່ນໆ ()

II. ທັດສະນະຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ກ່ຽວກັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ເພື່ອໂຄງການການພັດທະນາຂອງລັດ.

ຂໍຄວາມກະລຸນາຈາກທ່ານຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຊ່ວຍໝາຍ (s) ໜຶ່ງເຄື່ອງໝາຍໃສ່ແຕ່ລະຄຳຖາມໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ໂດຍຕາມລະດັບຕົວເລກທີ່ທ່ານເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມ.

- ລະດັບ 5 ຫຼາຍທີ່ສຸດ;
- ລະດັບ 4 ຫຼາຍ;
- ລະດັບ 3 ປານກາງ;
- ລະດັບ 2 ໜ້ອຍ;
- ລະດັບ 1 ໜ້ອຍທີ່ສຸດ.

ເນື້ອໃນຄຳຖາມ	ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ				
	5	4	3	2	1
1. ທ່ານຄິດວ່າ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ພົວພັນກັບການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ມີຄົບຖ້ວນແລ້ວ ຫຼື ບໍ່, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
2. ທ່ານຄິດວ່າ ຄວນມີກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການສະເພາະກ່ຽວກັບການກຳນົດມູນຄ່າ ຫຼື ອັດຕາຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
3. ທ່ານຄິດວ່າ ລັດຖະບານ ຕ້ອງມີການຈັດສັນ ແລະ ວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃຫ້ແຕ່ລະຫ້ອງຖິ່ນຮອງຮັບການພັດທະນາຂອງລັດ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການ					

ໂອນເອົາສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຂອງປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບສິດນຳໃຊ້ ຫຼື ຄອບຄອງທີ່ດິນຕາມປະເພນີມາແລ້ວ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ແຕະຕ້ອງເຖິງສິດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
4. ທ່ານຄິດວ່າ ການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກເຈົ້າຂອງເດີມ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນຄວາມຈຳເປັນພາວະວິໄສທີ່ຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
5. ທ່ານຄິດວ່າ ການກຳນົດມູນຄ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງຕໍ່າໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບເທົ່າເດີມກ່ອນມີການຈັດສັນຍົກຍ້າຍນັ້ນມີຄວາມສົມເຫດສົມຜົນ ຫຼື ບໍ່, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
6. ທ່ານຄິດວ່າ ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນໃນສະພາບປັດຈຸບັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແລ້ວບໍ່, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
7. ທ່ານຄິດວ່າ ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນດ້ວຍເງິນ ຈະຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ໄດ້ບໍ່ ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
8. ທ່ານຄິດວ່າ ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນດ້ວຍເງິນດີກວ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍດ້ວຍການເອົາທີ່ດິນບ່ອນອື່ນປ່ຽນແທນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
9. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນຈ່າຍທັງໝົດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບກ່ອນດຳເນີນໂຄງການ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
10. ທ່ານຄິດວ່າ ຫຼັງຈາກຈັດສັນຍົກຍ້າຍຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບອອກຈາກໂຄງການພັດທະນາແລ້ວ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນສືບຕໍ່ຕິດຕາມຊ່ວຍເຫຼືອຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າຈົນກວ່າຊີວິດການເປັນຢູ່ເຂົ້າສູ່ສະພາບປົກ ກະຕິ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
11. ທ່ານຄິດວ່າ ຜູ້ທີ່ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ບໍ່ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ບໍ່ເອກະສານກ່ຽວກັບທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງສະເໝີພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					

12. ທ່ານຄິດວ່າ ຜູ້ທີ່ໄປບຸກລຸກ ແລະ ຈັບຈ້ອງທີ່ດິນໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ມີການພັດທະນາທີ່ດິນນັ້ນບໍ່ຄວນຮັບຮູ້ ແລະ ບໍ່ຄວນຈ່າຍຄ່າທິດແທນຈາກການໂອນທີ່ດິນນັ້ນຄືນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?				
13. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນກໍລະນີມີການຈ່າຍຄ່າທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ຊັກຊ້າແກ່ຍາວການຊໍາລະນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍ ຫຼື ຄ່າປ່ວຍການໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ				
14. ທ່ານຄິດວ່າ ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຮຽກຮ້ອງຄ່າທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນສູງເກີນໄປເປັນອຸປະສັກກົດຂວາງການພັດທະນາຂອງລັດ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?				
15. ທ່ານຄິດວ່າ ການຈ່າຍຄ່າທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນທີ່ຕໍ່າເກີນໄປ ຫຼື ບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນເຮັດໃຫ້ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບບໍ່ສາມາດຮັບໄດ້ ເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າທຸກຈົນກວ່າເກົ່າ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?				
16. ທ່ານຄິດວ່າ ເພື່ອຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນການກຳນົດມູນຄ່າທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ຄວນເອົາຕາມມູນຄ່າທີ່ດິນໃນທ້ອງຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍກັນແບບທົ່ວໄປ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?				
17. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນການກຳນົດມູນຄ່າທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ໃນກໍລະນີເປັນດິນບຸກສ້າງ ຕ້ອງເອົາມູນຄ່າສິ່ງບຸກສ້າງ ແລະ ຜົນລະບູກທີ່ມີໃນດິນຕອນນັ້ນ ບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນນັ້ນ ຈຶ່ງຈະສົມເຫດສົມຜົນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?				
18. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນການກຳນົດມູນຄ່າທິດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ໃນກໍລະນີເປັນດິນກະສິກຳ ຕ້ອງເອົາມູນຄ່າຂອງຜົນລະບູກໃນປີປົກປະຕິ ຄູນໃຫ້ສິບ ແລ້ວບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນນັ້ນ ຈຶ່ງຈະສົມເຫດສົມຜົນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?				
19. ທ່ານຄິດວ່າ ບຸກຄົນທີ່ຢູ່ຂ້າງຄຽງ ຫຼື ຢູ່ໃກ້ເຂດໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ຊຶ່ງໄດ້ຜົນປະໂຫຍດທາງອ້ອມຈາກການພັດທະນາດັ່ງກ່າວແລ້ວ ຄວນປະກອບສ່ວນທີ່ດິນຂອງຕົນ ເພື່ອຊ່ວຍລັດຖະບານໃນການທິດ				

ແທນໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
20. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນກໍລະນີເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນໃຫ້ແກ້ໄຂທາງບໍລິຫານໂດຍອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເປັນເຈົ້າການໃນການແກ້ໄຂ, ຖ້າແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
21. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນກໍລະນີອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຫາກບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໄດ້ແລ້ວ ປະຊາຊົນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສາມາດຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານຕັດສິນ ຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ ແລະ ຖືວ່າເປັນທີ່ສິ້ນສຸດ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					

ຄວາມຄິດເຫັນ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳອື່ນໆ ທີ່ທ່ານເຫັນເພີ່ມຕື່ມນອກຈາກຄວາມຄິດເຫັນຂ້າງເທິງ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ຂ້າພະເຈົ້າຂໍຂອບໃຈບັນດາທ່ານ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນອັນເປັນປະໂຫຍດ ຊຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍຕໍ່ການຄົ້ນຄວ້າ, ຂ້າພະເຈົ້າຈະເກັບຂໍ້ມູນນີ້ໄວ້ ເພື່ອນຳໃຊ້ສະເພາະເຂົ້າໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຈະຮັກສາກຽດສັກສີ, ຊຶ່ງສູງຂອງທ່ານທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນໄວ້ເປັນຢ່າງດີ.

ສຸດທ້າຍນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າຂໍອວຍພອນໄຊໃຫ້ທຸກທ່ານ ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຈົງມີໂຊກດີ ມີໄຊ, ມີຄວາມສຸກ ແລະ ຂໍໃຫ້ທ່ານມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ, ປະສົບຜົນສຳເລັດໃນໜ້າທີ່ວຽກງານ ແລະ ຄອບຄົວຂອງທ່ານທຸກປະການ.

ຂໍຂອບໃຈ

ແບບສອບຖາມເກັບກຳຂໍ້ມູນ
ບົດຄົ້ນຄວ້າວິທະຍານິພົນປະລິນຍາໂທ

ຮຽນ: ບັນດາທ່ານ ທີ່ນັບຖື !

ເລື່ອງ: ຂໍຂໍ້ມູນຂຽນວິທະຍານິພົນ ຫົວຂໍ້ ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍ
ຫາຍທີ່ເກີດຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງ
ລັດ.

ຂ້າພະເຈົ້າທ້າວ ອຸ່ນເຮືອນ ໄຊຍະຈັກ ສັງກັດຢູ່ກົມກວດກາ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳ
ມະ ຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກຳລັງສຶກສາລະດັບປະລິນຍາໂທ ສາຂານິຕິສາດທີ່ຄະນະ
ນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ ມາຫະວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ຮຸ່ນທີ 7 ຊຶ່ງຢູ່ໃນໄລຍະການຂຽນ
ວິທະຍານິພົນ (ບົດຈົບຊັ້ນ) ໃນຫົວຂໍ້ ການແກ້ໄຂບັນຫາການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກ
ການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ຂໍຖືເປັນກຽດຮຽນສະເໜີມາຍັງທ່ານ
ຊ່ວຍປະກອບຄຳຄິດເຫັນໃສ່ຂໍ້ ຄວາມທີ່ທ່ານເຫັນສົມຄວນ ໂດຍການໝາຍ (s) ຫຼືເຄື່ອງໝາຍ
ໃສ່ວົງດ້ວຍ ຕາມແບບສອບຖາມຕໍ່ໄປນີ້ ເພື່ອຈະໄດ້ນຳເຂົ້າເປັນບ່ອນອີງໃນການຂຽນວິທະຍາ
ນິພົນ ຊຶ່ງລາຍລະອຽດມີດັ່ງນີ້ :

I. ຄຸນລັກສະນະຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

1. ເພດ ຊາຍ () ຍິງ ()
2. ອາຍຸ
25 – 35 ປີ () 36 – 45 ປີ () 46 – 55 ປີ () ຫຼາຍກວ່າ 56 ປີ ()
3. ລະດັບວິຊາສະເພາະ
ປະຖົມ () ມັດທະຍົມຕົ້ນ () ມັດທະຍົມປາຍ ()
ຊັ້ນຕົ້ນ () ຊັ້ນກາງ () ຊັ້ນສູງ ()
ປະລິນຍາຕີ () ປະລິນຍາໂທ () ປະລິນຍາເອກ ()
4. ບ່ອນຢູ່ຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ
 1. ບ້ານດົງໂພນແຮ່ ()
 2. ບ້ານນາຄວາຍໃຕ້ ()
 3. ບ້ານນາບຽນ ()

4. ບ້ານໄຮຄຳ ()

5. ບ້ານນາເຄ ()

5. ອາຊີບຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ

1. ນາຍບ້ານ ()

2. ພະນັກງານລັດ ()

3. ພະນັກງານເອກະຊົນ ()

4. ນັກທຸລະກິດ/ຄ້າຂາຍ ()

5. ກຳມະກອນ ()

6. ຊາວນາ ()

7. ປະຊາຊົນ ()

8. ອື່ນໆ ()

II. ທັດສະນະຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ ກ່ຽວກັບການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ເພື່ອໂຄງການການພັດທະນາຂອງລັດ.

ຂໍຄວາມກະລຸນາຈາກທ່ານຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມຊ່ວຍໝາຍ (s) ທີ່ເຄື່ອງໝາຍໃສ່ແຕ່ລະຄຳຖາມໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ໂດຍຕາມລະດັບຕົວເລກທີ່ທ່ານເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມ.

- ລະດັບ 5 ຫຼາຍທີ່ສຸດ;
- ລະດັບ 4 ຫຼາຍ;
- ລະດັບ 3 ປານກາງ;
- ລະດັບ 2 ໜ້ອຍ;
- ລະດັບ 1 ໜ້ອຍທີ່ສຸດ.

ເນື້ອໃນຄຳຖາມ	ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ				
	5	4	3	2	1
1. ທ່ານຄິດວ່າ ການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຈາກເຈົ້າຂອງເດີມ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນຄວາມຈຳເປັນພາວະວິໄສທີ່ຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
2. ທ່ານຄິດວ່າ ການກຳນົດມູນຄ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງຕໍ່າໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບເທົ່າເດີມກ່ອນມີການຈັດສັນຍົກຍ້າຍນັ້ນມີຄວາມສົມເຫດສົມຜົນ ຫຼື ບໍ່, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					

3. ທ່ານຄິດວ່າ ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ໃນສະພາບປັດຈຸບັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກການ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແລ້ວບໍ່, ທ່ານເຫັນຄວນ ໃນລະດັບໃດ?					
4. ທ່ານຄິດວ່າ ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ດ້ວຍເງິນ ຈະຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ໄດ້ບໍ່ ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
5. ທ່ານຄິດວ່າ ການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ດ້ວຍເງິນດີກວ່າການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍດ້ວຍການເອົາທີ່ດິນບ່ອນອື່ນ ປ່ຽນແທນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
6. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຄືນນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນຈ່າຍທັງໝົດໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບກ່ອນ ດຳເນີນໂຄງການ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
7. ທ່ານຄິດວ່າ ຫຼັງຈາກຈັດສັນຍົກຍ້າຍຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບອອກຈາກໂຄງ ການພັດທະນາແລ້ວ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຄວນສືບຕໍ່ຕິດຕາມຊ່ວຍເຫຼືອພື້ນຟູ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າຈົນກວ່າຊີວິດການເປັນຢູ່ເຂົາສູ່ສະພາບບົກ ກະຕິ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
8. ທ່ານຄິດວ່າ ຜູ້ທີ່ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ບໍ່ມີໃບຕາດິນ ຫຼື ບໍ່ເອກະສານກ່ຽວກັບທີ່ ດິນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນຢ່າງສະເໝີພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
9. ທ່ານຄິດວ່າ ຜູ້ທີ່ໄປບຸກລຸກ ແລະ ຈັບຈ້ອງທີ່ດິນໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດ ໝາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ມີການພັດທະນາທີ່ດິນນັ້ນບໍ່ຄວນຮັບຮູ້ ແລະ ບໍ່ຄວນຈ່າຍ ຄ່າທົດແທນຈາກການໂອນທີ່ດິນນັ້ນຄືນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
10. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນກໍລະນີມີການຈ່າຍຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການ ໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ຊັກຊ້າແກ່ຍາວການຊຳລະນັ້ນ ເຈົ້າຂອງໂຄງ ການຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍ ຫຼື ຄ່າປ່ວຍການໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ					
11. ທ່ານຄິດວ່າ ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຮຽກຮ້ອງຄ່າທົດ ແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນສູງເກີນໄປເປັນອຸ ປະສັກກົດຂວາງການພັດທະນາຂອງລັດ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					

12. ທ່ານຄິດວ່າ ການຈ່າຍຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນທີ່ຕ່ຳເກີນໄປ ຫຼື ບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນເຮັດໃຫ້ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບບໍ່ສາມາດຮັບໄດ້ ເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າທຸກຈົນກວ່າເກົ່າ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
13. ທ່ານຄິດວ່າ ເພື່ອຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ ການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ຄວນເອົາຕາມມູນຄ່າທີ່ດິນໃນທ້ອງຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍກັນແບບທົ່ວໄປ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
14. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ໃນກໍລະນີເປັນດິນປູກສ້າງ ຕ້ອງເອົາມູນຄ່າສິ່ງປູກສ້າງ ແລະ ຜົນລະປູກທີ່ມີໃນດິນຕອນນັ້ນ ບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນນັ້ນ ຈິ່ງຈະສົມເຫດສົມຜົນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
15. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນການກຳນົດມູນຄ່າທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ໃນກໍລະນີເປັນດິນກະສິກຳ ຕ້ອງເອົາມູນຄ່າຂອງຜົນລະປູກໃນປີປົກປະຕິ ຄູນໃຫ້ສົບ ແລ້ວບວກກັບມູນຄ່າປະເມີນຂອງທີ່ດິນນັ້ນ ຈິ່ງຈະສົມເຫດສົມຜົນ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
16. ທ່ານຄິດວ່າ ບຸກຄົນທີ່ຢູ່ຂ້າງຄຽງ ຫຼື ຢູ່ໃກ້ເຂດໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ຊຶ່ງໄດ້ຜົນປະໂຫຍດທາງອ້ອມ ຈາກການພັດທະນາດັ່ງກ່າວແລ້ວ ຄວນປະກອບສ່ວນທີ່ດິນຂອງຕົນ ເພື່ອຊ່ວຍລັດຖະບານ ໃນການທົດແທນໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
17. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນກໍລະນີເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນ ເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດ ແມ່ນໃຫ້ແກ້ໄຂທາງບໍລິຫານໂດຍອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເປັນເຈົ້າການໃນການແກ້ໄຂ, ຖ້າແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					
18. ທ່ານຄິດວ່າ ໃນກໍລະນີອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ຫາກບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍເອົາການທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍຈາກການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຄືນເພື່ອໂຄງການພັດທະນາຂອງລັດໄດ້ແລ້ວ ປະຊາຊົນ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສາມາດຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານຕັດສິນ ຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ ແລະ ຖືວ່າເປັນທີ່ສິ້ນສຸດ, ທ່ານເຫັນຄວນໃນລະດັບໃດ?					

ຄວາມຄິດເຫັນ ແລະຂໍສະເໜີແນະນຳອື່ນໆທີ່ທ່ານເຫັນເພີ່ມຕື່ມນອກຈາກຄວາມຄິດເຫັນຂ້າງເທິງ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ຂ້າພະເຈົ້າຂໍຂອບໃຈບັນດາທ່ານ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນອັນເປັນປະໂຫຍດ ຊຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນ ຫຼາຍຕໍ່ການຄົ້ນຄວ້າ, ຂ້າພະເຈົ້າຈະເກັບຂໍ້ມູນນີ້ໄວ້ ເພື່ອນຳໃຊ້ສະເພາະເຂົ້າໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຈະຮັກ ສາກຽດສັກສີ, ຊື່ສຽງຂອງທ່ານທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນໄວ້ເປັນຢ່າງດີ.

ສຸດທ້າຍນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າຂໍອວຍພອນໄຊໃຫ້ທຸກທ່ານ ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຈົງມີໂຊກດີ ມີໄຊ, ມີ ຄວາມ ສຸກ ແລະ ຂໍໃຫ້ທ່ານມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ, ປະສົບຜົນສຳເລັດໃນໜ້າທີ່ວຽກງານ ແລະ ຄອບຄົວຂອງທ່ານທຸກປະການ.

ຂໍຂອບໃຈ

ປະຫວັດຫຍໍ້ຂອງຜູ້ເຮັດການຄົ້ນຄວ້າ

- ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ: ທ້າວ ອຸ່ນເຮືອນ ໄຊຍະຈັກ
- ວັນ, ເດືອນ, ປີເກີດ: ວັນທີ 01 ເມສາ 1970
- ບ້ານເກີດ: ບ້ານ ປາກທ້າງ ເມືອງ ສີໂຄດຕະບອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ
- ບ່ອນຢູ່ປັດຈຸບັນ: ບ້ານປາກທ້າງ ເມືອງສີໂຄດຕະບອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ
- ບ່ອນປະຈຳການ: ກົມນິຕິກຳ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ເບີໂທ: 020 99779257
- ອີເມວ: ounxayachack@gmail.com

❖ ປະຫວັດການສຶກສາ:

- ແຕ່ປີ 1978-1981 ຮຽນຢູ່ປະຖົມສົມບູນ ບ້ານປາກທ້າງ
- ແຕ່ປີ 1981-1984 ຮຽນຢູ່ມັດທະຍົມໜອງດ້ວງ
- ແຕ່ປີ 1984-1987 ຮຽນຢູ່ອຸດົມເລກ 9 ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ
- ແຕ່ປີ 1987-1989 ຈົບອຸດົມເລກ 9
- ແຕ່ປີ 1990-1993 ຮຽນຢູ່ໂຮງຮຽນກົດໝາຍຊັ້ນກາງ
- ແຕ່ປີ 1995-1998 ຮຽນຕໍ່ໂຮງຮຽນກົດໝາຍຊັ້ນສູງ
- ແຕ່ປີ 2010-2011 ຮຽນປະລິນຍາຕີກົດໝາຍລະບົບເຊື່ອມຕໍ່
- ແຕ່ປີ 2016-2018 ຮຽນຕໍ່ປະລິນຍາໂທ ສາຂານິຕິສາດ ທີ່ຄະນະນິຕິສາດ-ລັດຖະສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

❖ ປະຫວັດການເຮັດວຽກ:

- ແຕ່ປີ 1993-1995 ປະຈຳການຢູ່ໂຮງຮຽນກົດໝາຍ ກະຊວງຍຸຕິທຳ
- ແຕ່ປີ 1998-2006 ປະຈຳການຢູ່ກົມກົດໝາຍ ກະຊວງຍຸຕິທຳ ຖືກແຕ່ງຕັ້ງເປັນຫົວໜ້າພະແນກກົດໝາຍແພ່ງ
- ແຕ່ປີ 2007-2011 ປະຈຳການຢູ່ກົມນະໂຍບາຍ ແລະ ກວດກາການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ຖືກແຕ່ງຕັ້ງເປັນຮອງຫົວໜ້າກົມ
- ແຕ່ປີ 2012-ປັດຈຸບັນ ປະຈຳການກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຮັບຜິດຊອບວຽກ ໃນແຕ່ລະໄລຍະດັ່ງນີ້:
 1. ປີ 2012-2015 ປະຈຳການຢູ່ກົມສົ່ງເສີມຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ຖືກແຕ່ງຕັ້ງເປັນຮອງຫົວໜ້າກົມ;
 2. ທ້າຍປີ 2015-2016 ຖືກແຕ່ງຕັ້ງເປັນຜູ້ຊ່ວຍວຽກລັດຖະມົນຕີ, ວັນທີ 7 ກໍລະກົດ 2016 ຖືກແຕ່ງຕັ້ງເປັນຮອງຫົວໜ້າກົມກວດກາ;
 3. ວັນທີ 7 ກັນຍາ 2017 ຮອດປັດຈຸບັນ ຖືກແຕ່ງຕັ້ງເປັນວ່າການແທນ ຫົວໜ້າກົມນິຕິກຳ.